

Diagnoza pogłębiona
na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji
dla obszarów rewitalizacji w mieście i gminie Końskie

Konsorcjum Projekty Miejskie
na zlecenie Urzędu Miasta i Gminy w Końskich
grudzień 2022

Spis treści

Spis treści	3
Wprowadzenie	6
1. Podobszar rewitalizacji „Centrum”	7
Charakterystyka obszaru	7
Analiza kluczowych danych społecznych	9
Ubóstwo	9
Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami	12
Bezrobocie	12
Przestępczość	12
Dostępność alkoholu	13
Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym	13
Edukacja	14
Analiza pozostałych zjawisk negatywnych	16
Sfera gospodarcza	16
Sfera środowiskowa	17
Sfera funkcjonalno - przestrzenna	19
Sfera techniczna	26
Wyniki ankiet	29
Analiza potencjałów lokalnych	40
2. Podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka”	42
Charakterystyka obszaru	42
Analiza kluczowych danych społecznych	44
Ubóstwo	44
Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami	45
Bezrobocie	45
Przestępczość	46
Dostępność alkoholu	46
Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym	47
Edukacja	47
Analiza pozostałych zjawisk negatywnych	50
Sfera gospodarcza	50
Sfera środowiskowa	51
Sfera funkcjonalno - przestrzenna	53
Sfera techniczna	58

Wyniki ankiet	60
Analiza potencjałów lokalnych	70
3. Podobszar rewitalizacji „Stara Kuźnica”	72
Charakterystyka obszaru	72
Analiza kluczowych danych społecznych	74
Ubóstwo	74
Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami	75
Bezrobocie	75
Przestępczość	76
Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym	76
Edukacja	77
Analiza pozostałych zjawisk negatywnych	79
Sfera gospodarcza	79
Sfera środowiskowa	79
Sfera funkcjonalno - przestrzenna	81
Sfera techniczna	88
Wyniki ankiet	90
Analiza potencjałów lokalnych	98

Wprowadzenie

Uchwała nr XLVI/437/2022 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 5 sierpnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie określa trzy podobszary rewitalizacji:

- 1) podobszar „Centrum”, którego granice przedstawia mapa stanowiąca załącznik nr 1a do uchwały,
- 2) podobszar „Sielpia Wielka”, którego granice przedstawia mapa stanowiąca załącznik nr 2a do uchwały,
- 3) podobszar „Stara Kuźnica”, którego granice przedstawia mapa stanowiąca załącznik nr 3a do uchwały.

Kolejnym etapem prac nad GPR jest opracowanie szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji, zgodnie z art. 4 ust 1 pkt 2 oraz art.15 ust 1 pkt. 1 ustawy o rewitalizacji. Ze względu na rozłączność przestrzenną oraz całkiem odrębną charakterystykę każdego podobszaru, diagnoza dla każdego z nich jest przeprowadzona odrębnie.

Diagnoza pogłębiona to kolejny krok w przygotowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta i gminy Końskie, którego przyjęcie ma zapewnić kontynuację dotychczas realizowanego procesu rewitalizacji (z końcem 2023 upływa okres przejściowy, w ramach którego możliwe było prowadzenie rewitalizacji bez stosowania wymogów ustawy o rewitalizacji), a także umożliwić wykorzystanie ustawowych narzędzi wspomagających rewitalizację, zwiększając tym samym skuteczność tego procesu.

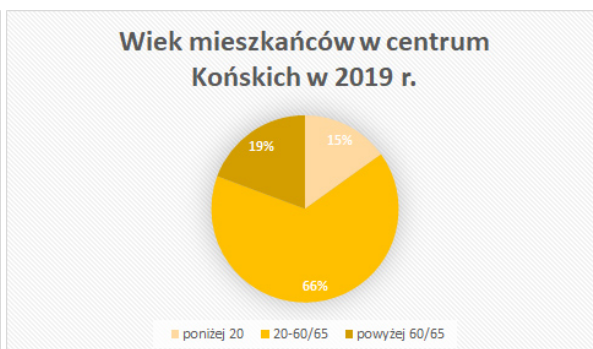
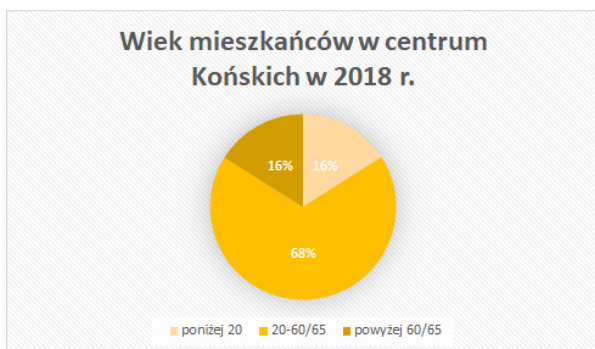
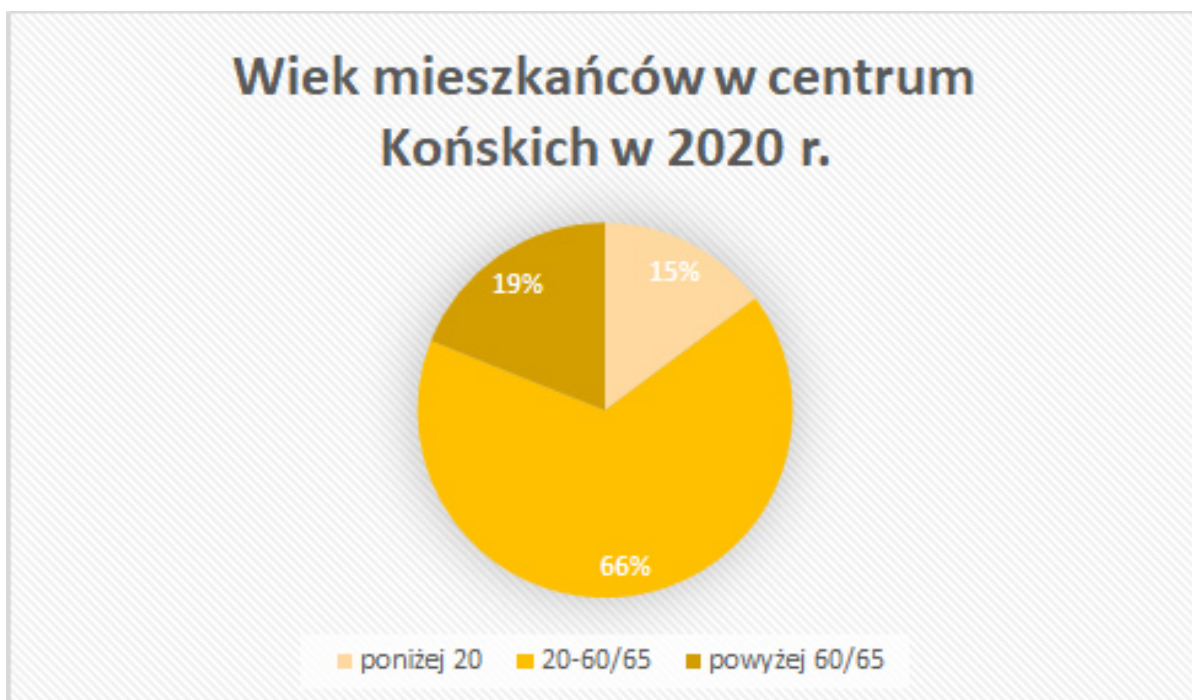
1. Podobszar rewitalizacji „Centrum”

Charakterystyka obszaru

Podobszar rewitalizacji „Centrum” o powierzchni 201,83 ha jest położony w centrum Końskich. Obejmuje Park Kulturowy Miasta Końskie, ze zrewitalizowanym rynkiem w centrum. Mieszkalno - usługowe centrum administracyjne miasta, obszar zróżnicowany pod względem typologicznym, w północnej części o bardziej chaotycznym charakterze przestrzennym. Na wschodnim krańcu przyległym do torów tereny przemysłowo - usługowe oraz dworzec kolejowy. W zakres obszaru wchodzi również zabytkowy kompleks Pałacu Małachowskich wraz z parkiem i błońami. Zakres podobszaru „Centrum” wskazano na poniższym załączniku do uchwały delimitacyjnej.

Podobszar rewitalizacji „Centrum” zamieszkuje 3165 osób, z których 15% to osoby poniżej 20 r.ż., 66% to osoby w wieku produkcyjnym - wskaźnik najwyższy ze wszystkich podobszarów rewitalizacji, a 19% to osoby w wieku poprodukcyjnym (60 lat dla kobiet, 65 dla mężczyzn). Warto zwrócić uwagę na dynamikę zmian wskazującą na starzenie się społeczeństwa - od roku 2018 udział osób najmłodszych w ogólnej liczbie mieszkańców zmniejszył się o 1%, w grupie w wieku produkcyjnym o 2%, a o 3% zwiększył się udział seniorów. Jest to tendencja wskazywana również w innych najważniejszych dokumentach strategicznych w gminie Końskie oraz w wywiadach pogłębionych z pracownikami MGOPS. Strukturę wiekową mieszkańców podobszaru „Centrum” w latach 2018-2020 wskazano na poniższych diagramach.

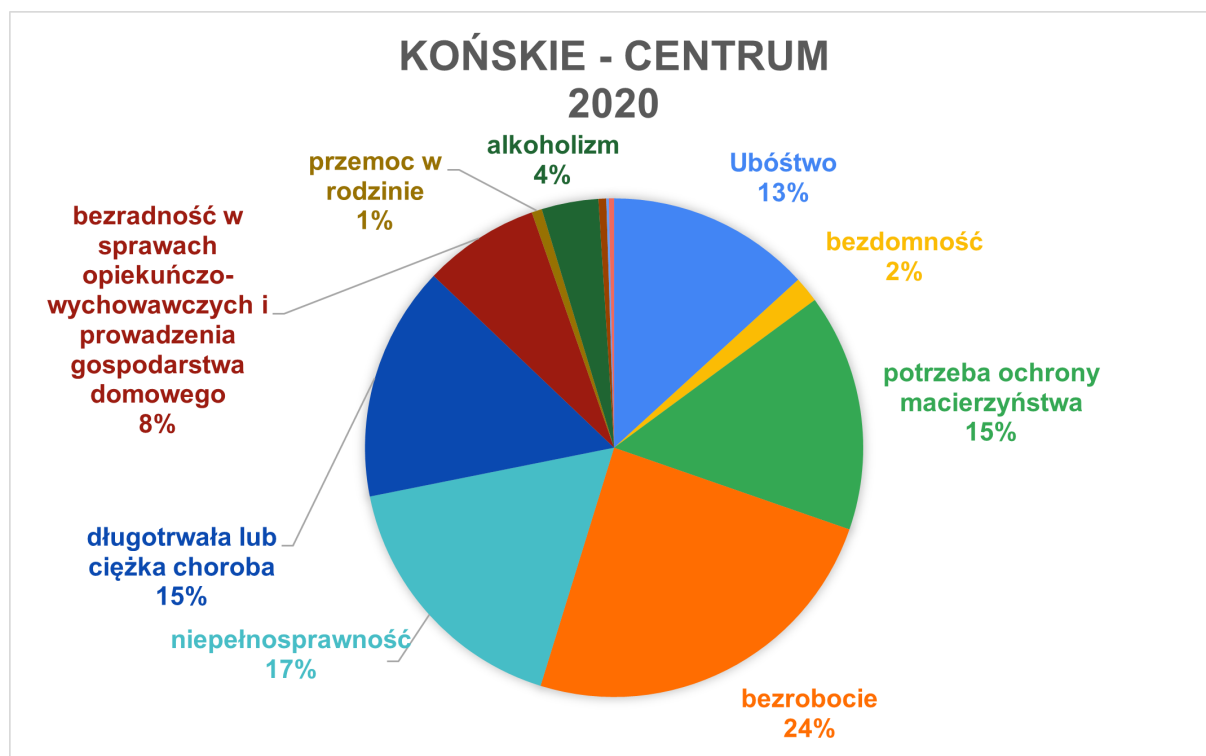
Analiza kluczowych danych społecznych

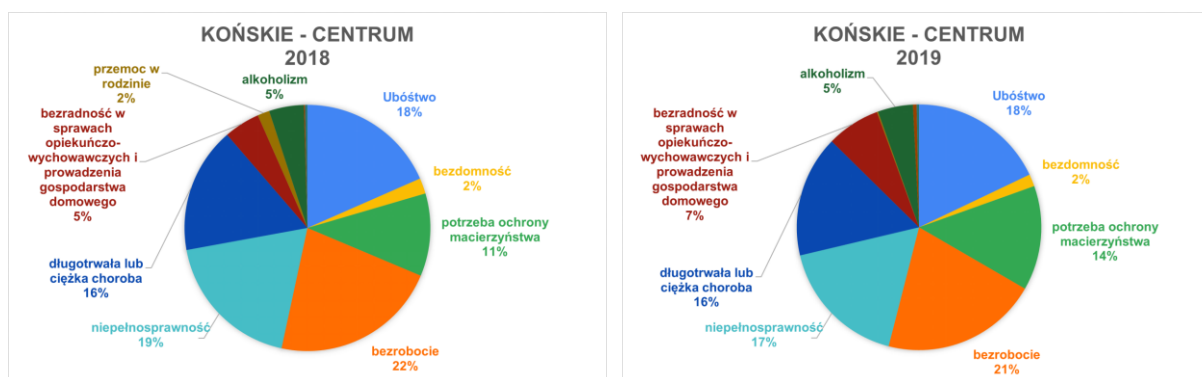
Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa jest najważniejszym wyznacznikiem kryzysu w sferze społecznej. Wskaźniki opracowano na podstawie danych przekazanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich oraz wywiadów pogłębionych z pracownikami MGOPS.

W podobszarze rewitalizacji „Centrum” ze świadczeń pomocy społecznej w roku 2020 skorzystało 597 osób, czyli 18,9% mieszkańców podobszaru. Wartość ta dwukrotnie przekracza średnią wartość dla gminy, która wynosi 9,37%. W latach 2018 - 2020 zaobserwowano spadek liczby osób korzystających z zasiłków o 6%.

W ramach tej grupy dominujące przyczyny korzystania z pomocy społecznej stanowią bezrobocie (24%), niepełnosprawność (17%), długotrwała lub ciężka choroba (15%), potrzeba ochrony macierzyństwa (15%) oraz ubóstwo (13%). Pozostałe przyczyny to bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (8%), alkoholizm (4%), bezdomność (2%) i przemoc w rodzinie (1%). Podział wg. podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-2020 przedstawiono na poniższych diagramach.

W podobszarze „Centrum” 8 rodzin wszczęło procedurę „Niebieskiej Karty”, dokumentującą zjawisko przemocy w rodzinie. W obowiązującej Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie zauważono, że „skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy jest trudna do oszacowania m.in. z powodu niechęci ujawniania swoich problemów przez samą rodzinę lub osoby w zewnątrz (niechęć do wtrącania się w sprawy rodzinne sąsiadów). Statystyki policyjne oraz liczba świadczeń wypłacanych z M-GOPS nie są w pełni miarodajne.”

Wywiady pogłębione z pracownikami MGOPS wskazują, że w podobszarze „Centrum” brakuje mieszkań chronionych - 8 dla rodzin i 4 dla osób starszych i niepełnosprawnych. Odnotowuje się również zapotrzebowania na lokale socjalne. Zauważono korelację między przeludnieniem mieszkań a intensyfikacją przemocy w rodzinie. Podkreślono zwiększającą się ilość zaniedbań środowiskowych w stosunku do dzieci.

Wzrasta liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności dzieci. Zauważono wzmożoną potrzebę diagnostyki zaburzeń psychicznych dzieci oraz zwiększenia liczby miejsc dostępnych dla dzieci wymagających przedszkola integracyjnego. Obecnie funkcjonująca placówka jest w pełni wykorzystana, a lista oczekujących jest długa.

Zauważono również zły stan lokali socjalnych, w szczególności brak sanitariatów. Jako modelowe rozwiązanie opisano grupowanie lokali socjalnych / chronionych po kilka tak, aby nie stanowiły całej nieruchomości, a jedynie niewielki procent wszystkich mieszkań.

Zauważono również starzenie się społeczeństwa Końskich i spadek demograficzny liczby mieszkańców. Wyrażona została potrzeba stworzenia placówki dziennego pobytu dla seniorów - dom seniora, z salą do gimnastyki rehabilitacyjnej, pokojem wypoczynkowym, bez barier architektonicznych, potrzeba organizacji transportu dla ludzi starszych, dojazdu na rehabilitację.

Gmina Końskie zmagają się również z brakiem noclegowni/ ogrzewalni dla osób w kryzysie bezdomności.

Największą koncentrację problemów społecznych odnotowano w okolicach ulic Warszawska - Targowa - Piłsudskiego - Strażacka, zgodnie z poniższą mapą.

REJON KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W OBSZARZE „CENTRUM”

Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

Liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami określono na podstawie danych przekazanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich. Jest to jedyne kompletne zestawienie danych dotyczące omawianego zjawiska w gminie Końskie. W podobszarze „Centrum” z tytułu niepełnosprawności z pomocy społecznej w 2020 r. skorzystały 102 osoby.

Bezrobocie

Zjawisko bezrobocia w podobszarze „Centrum” przeanalizowano z użyciem danych wyjściowych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich. Odnotowano tu znaczący przyrost liczby osób bezrobotnych - w 2018 r. były to 73 osoby, w 2019 r. - 108 osób, a w 2020 r. to już 160 osób bezrobotnych, z których 88 (55%) to kobiety, a pozostałe 72 (45%) to mężczyźni. Najwięcej osób bezrobotnych występuje w grupie wiekowej 45-54 lata.

W 2020 r. w Końskich pojawiło się 569 ofert pracy, z których około stu wymagało wykształcenia kierunkowego, a z tego zaledwie 1/3 to ogłoszenia o pracę dla specjalistów. Większość ofert to praca w koneckich zakładach przemysłowych, administracji publicznej, handlu, biurach. Tu tendencja znów jest spadkowa - rok wcześniej odnotowano 848 ofert pracy, a w 2018 r. - 930.

Przestępczość

Zjawisko przestępczości w mieście i gminie Końskie przeanalizowano na podstawie danych wyjściowych otrzymanych z Komendy Powiatowej Policji w Końskich oraz wywiadów pogłębionych z przedstawicielami Policji, w tym Dzielnicowymi.

W 2020 r. stwierdzono 752 przestępstwa i wykroczenia, nieobejmujące zdarzeń drogowych oraz przestępstw gospodarczych z uwzględnieniem czynów nieletnich, tj. do 17 roku życia. Odnotowano również 2155 interwencji policji i czynów zabronionych oraz stwierdzono ogółem 187 przestępstw. W latach 2018-19 liczby te kształtowały się na podobnym poziomie.

Wywiady pogłębione z Dzielnicowymi wykazały brak wyróżniających się zdarzeń lub typów przestępstw. Jako miejsce szczególnie problemowe wskazano altanę w ogródku jordanowskim w parku miejskim, podlegającą dewastacji po spożyciu alkoholu. Zauważono, że obecny monitoring policyjny jest zbyt niskiej jakości, nie wszystkie kamery działają, ograniczona jest widoczność w nocy, wymaga zwiększenia ilości kamer i podniesienia jakości obrazu.

W zakresie organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego przedstawiciele Policji wskazali, że obecna organizacja ruchu działa dobrze, natomiast potrzeba faktycznego zwolnienia ruchu, np. przy użyciu

progów zwalniających lub zastosowania nawierzchni brukowej. Potrzeba również zwiększenia bezpieczeństwa pieszych, w tym przejść dla pieszych, w szczególności przez Wojska Polskiego, a także w ciągu drogi krajowej DK42 - Krakowska - Partyzantów - 16 Stycznia (zdarzają się tam potrącenia), przy czym długofalowe zwiększenie bezpieczeństwa drogowego w centrum wymaga budowy obwodnicy dla ruchu ciężarowego. Zauważono także konieczność poszerzenia chodników i jakości pieszej wokół Targowicy Miejskiej.

Dostępność alkoholu

Łatwa dostępność alkoholu jest zgodnie z powszechnie ugruntowanym przekonaniem czynnikiem stymulującym występowanie wielu łączących i wzmacniających się problemów, m.in. społecznych czy zdrowotnych, będąc ich przyczyną lub skutkiem. Stąd też uznano za zasadne wyróżnienie jej jako odrębnego miernika negatywnego zjawiska społecznego. W podobszarze rewitalizacji „Centrum” znajdują się 34 punkty sprzedaży alkoholu (dane otrzymane z Urzędu Miasta i Gminy Końskie) - jest to związane ze śródmiejską funkcją tego obszaru.

Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Wskaźnik liczby osób, które oddały głos w wyborach samorządowych w 2018 r. wykazano na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej opublikowanych na stronie <https://wybory2018.pkw.gov.pl/> oraz Głównego Urzędu Statystycznego - Banku Danych Lokalnych opublikowanego na stronie <https://bdl.stat.gov.pl/>

W przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki, wyniósł on w podobszarze „Centrum” 44,13 - jest to wartość średnia dla całej gminy.

Mieszka tu 4 **wnioskodawców projektów do budżetu obywatelskiego**, a na projekty zlokalizowane w tym obszarze oddano łącznie 5337 głosów (na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Miasta i Gminy Końskie), mieszkańcy tego obszaru aktywnie biorą udział w kolejnych edycjach BO.

W roku 2020 odnotowano tu 5551 **wypożyczeń książek z biblioteki publicznej** (na podstawie danych otrzymanych z Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Końskie) - jest to znaczny spadek, w poprzednich latach wypożyczano książki ponad 8 tysięcy razy rocznie. Zapewne jest to wynik pandemii Covid-19.

Na terenie gminy Końskie zarejestrowanych jest 20 organizacji pozarządowych, z których 18 ma siedzibę w mieście. Są to organizacje o profilu pomocowym, turystycznym i sportowym.

W podobszarze „Centrum” zlokalizowany jest niedawno rozbudowany Miejsko - Gminny Dom Kultury w Końskich wraz z Państwową Szkołą Muzyczną I-go stopnia. Dawna siedziba szkoły - willa przy ul. Hubala - jest obecnie niezagospodarowana.

Subiektywna ocena życia publiczno - kulturalnego mieszkańców przebadana została za pomocą ankiet diagnostycznych, które wypełniło aż 255 osób, w tym 5% mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Wyniki ankiet ujęto w odrębnym rozdziale (str. 29). Mieszkańcy wykazują aktywne zainteresowanie swoim obszarem - na spacer diagnostyczny po podobszarze rewitalizacji „Centrum” (opisany na str. 19) stawili się około 20 osób.

Edukacja

Poziom edukacji przeanalizowano na podstawie wywiadów pogłębionych z dyrektorami szkół, psychologami oraz pedagogami szkolnymi oraz wyników egzaminów ósmoklasisty.

W podobszarze rewitalizacji „Centrum” zlokalizowane są dwie szkoły podstawowe - Szkoła Podstawowa Nr 1 oraz Szkoła Podstawowa Nr 2. Wywiady pogłębione wykazały, że we wszystkich szkołach w gminie Końskie zaobserwowano poniższe zjawiska:

Sytuacja uczniów zależna jest głównie od możliwości, chęci i zainteresowania rodziców. Zauważalny jest brak zainteresowania rodziców - nieobecność na wywiadówkach, nie zaglądają do dziennika internetowego. Dzieci potrafią zająć się same sobą za pomocą telefonu i internetu, natomiast rodzice nie potrafią monitorować zachowań dzieci w internecie. Narasta problem uzależnienia dzieci od telefonu i wzrost bierności (oraz w niektórych przypadkach nadwagi i otyłości). Zmiany ostatnich lat (pandemia covid-19, towarzysząca jej zmiana systemu nauczania na naukę zdalną, wojna w Ukrainie, rosnące uzależnienie od internetu) spowodowały narastające problemy psychiczne dzieci, obniżony nastrój, depresję, zaburzenia lękowe, agresję, nawet samookaleczanie czy próby samobójcze. Organizowane są spotkania z rodzicami dotyczące profilaktyki - zachowań w sieci, diety itd, ale przynoszą one niewielkie efekty. Gwałtownie wzrasta potrzeba wsparcia psychologicznego dzieci, natomiast obecnie zapewnione etaty psychologów umożliwiają wyłącznie udzielanie doraźnej pomocy, nie dając możliwości regularnych działań terapeutycznych (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje psychologów i psychoterapeutów jako zawód deficytowy).

Wskazuje się również problemy z zapewnieniem kadry nauczycielskiej, zarówno nowych nauczycieli wchodzących do zawodu (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje również nauczycieli nauczania początkowego, przedmiotów ogólnokształcących oraz zawodowych jako zawód deficytowy)

Uczniowie z podobszaru rewitalizacji „Centrum” reprezentują pełen przekrój społeczny, wywodzą się z obszarów zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej. Brakuje możliwości przeznaczenia godzin na wszelkiego rodzaju zajęcia dodatkowe, zarówno wyrównawcze, jak i rozwijające dodatkowe i szczególne umiejętności uczniów. Brakuje obecności organizacji III sektora w szkołach (z wyjątkiem harcerstwa oraz organizacji sportowych). Występują również trudności w integracji dzieci z Ukrainy, szczególnie w starszych klasach, pomimo starań.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty uwzględniono jako wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty w jednostce z języka polskiego, matematyki i języka obcego. Po analizie danych z kolejnych lat, otrzymanych od Wydziału Edukacji UMiG Końskie, zdecydowano o wykorzystaniu wyników z roku szkolnego 2018/19. Późniejsze dane wykazywały zaktócenia wyników ze względu na zmiany w systemie edukacji (nauka zdalna) wywołane przez pandemię COVID19 - a więc uznano je za niemiernodajne.

Średni wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języka obcego w gminie Końskie wyniósł 78 punktów. W podobszarze „Centrum” wskaźnik ten osiągnął wartość wyższą od średniej - 92,04 punktu.

W Szkole Podstawowej Nr 1 w Końskich dodatkowo wskazano poniższe potrzeby: modernizacja kuchni i stołówki, w tym wymiana systemu wentylacyjnego, poprawa zewnętrznej bazy sportowej.

W Szkole Podstawowej Nr 2 w Końskich dodatkowo wskazano poniższe potrzeby: remont łazienek, instalacji elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej, adaptacja pomieszczeń mieszkalnych na sale świetlicowe oraz remont ogrodzenia placówki.

Analiza pozostałych zjawisk negatywnych

W niniejszej części przeanalizowano 4 sfery: gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Zjawiska te mają różne znaczenie i zróżnicowane oddziaływanie na mieszkańców i użytkowników podobszaru rewitalizacji „Centrum”.

Sfera gospodarcza

Zjawisko aktywności gospodarczej w podobszarze rewitalizacji „Centrum” przeanalizowano na podstawie danych uzyskanych w trakcie spotkania z przedsiębiorcami oraz trzech wskaźników aktywności gospodarczej:

- liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2020 r.,
- liczby podmiotów wykreślonych z CEIDG w 2020 r.,
- liczby podmiotów o działalności wyspecjalizowanej wpisanych do CEIDG na koniec 2020 r.

Wskaźniki opracowano na podstawie danych z raportu gminnego o przedsiębiorcach działających na terenie gminy wygenerowanego przez UMiG Końskie z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Spotkanie z przedsiębiorcami w ramach prac nad gminnym programem rewitalizacji odbyło się w sobotę, 26 listopada, o godzinie 10:30 w Miejsko-Gminnym Domu Kultury w Końskich przy ul. Partyzantów 9. Spotkanie potrwało 2 godziny. W spotkaniu udział wzięło około 30 osób, w tym przedstawiciele UMiG końskie z zastępcą burmistrza Marcinem Zielińskim na czele, przedstawiciele wykonawcy, przedstawiciele mediów lokalnych, przedstawicielka KSWP oraz około 20 zainteresowanych przedsiębiorców z Sielpi Wielkiej i centrum Końskich.

Przedsiębiorcy złożyli poniższe uwagi i propozycje zmian:

- przedstawicielka Krajowego Stowarzyszenia Wspierania Przedsiębiorczości zauważyła potencjał sieciowania przedsiębiorców i budowania wspólnych działań,
- omówiono temat możliwości i jakości realizacji ogródków piwnych przy rynku oraz niższych opłat za zajęcie pasa drogowego na inicjatywy objęte patronatem burmistrza,
- omówiono zagadnienia związane z możliwościami prowadzenia remontów elewacji przy rynku,
- omówiono zagadnienia związane z planami wprowadzenia w najbliższym czasie strefy płatnego parkowania,

- przedsiębiorcy zwrócili uwagę na zapotrzebowanie na tereny inwestycyjne pod zabudowę mieszkaniową w centrum Końskich oraz chęć inwestowania w rozwiązania miastotwórcze, wspólnego budowania jakości przestrzennej miasta i jego ożywienia gospodarczego.

W podobszarze rewitalizacji „Centrum” w rejestrze CEIDG w 2020 r. figurowało 541 aktywnych podmiotów. **Wskaźnik liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 17,09, prawie trzykrotnie więcej niż średnia dla gminy - 5,76.**

W podobszarze rewitalizacji „Centrum” z rejestru CEIDG w 2020 r. wykreślono 28 podmiotów. **Wskaźnik liczby podmiotów wykreślonych z CEIDG w 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 0,88, ponad trzykrotnie więcej niż średnia dla gminy - 0,27.**

W podobszarze rewitalizacji „Centrum” w rejestrze CEIDG w 2020 r. figurowały 74 podmioty o działalności wyspecjalizowanej, określonej na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, uwzględniając dział „M” (grupy 69 - 75) - działalność profesjonalną, naukową i techniczną, oraz dział „J” (grupy 58 - 63) - informację i komunikację. **Wskaźnik liczby podmiotów o działalności wyspecjalizowanej** wpisanych do CEIDG na koniec 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 2,34, ponad pięciokrotnie więcej niż średnia dla gminy - 0,41.

Sfera środowiskowa

Zjawiska związane ze środowiskiem w podobszarze rewitalizacji „Centrum” przeanalizowano na podstawie trzech wskaźników:

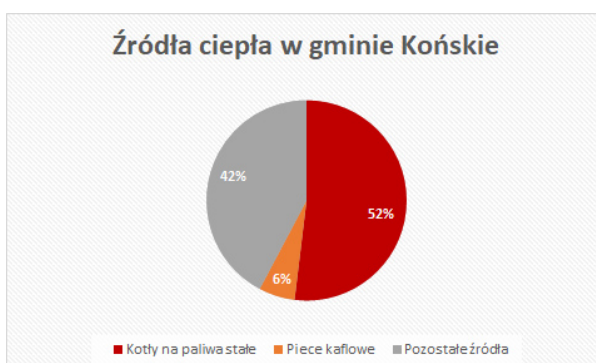
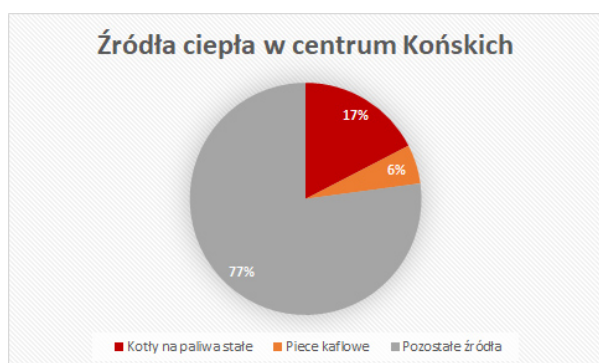
- liczby zbiorników bezodpływowych na nieczystości (na podstawie danych otrzymanych od UMiG Końskie),
- wskaźnik powierzchni terenów utwardzonych na 100 mieszkańców jednostki (na podstawie map pokrycia terenu udostępnianych przez POLSA - Polską Agencję Kosmiczną),
- udziału pieców na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła (na podstawie danych otrzymanych od UMiG Końskie).

Zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe stanowią potencjalne zagrożenie dla środowiska - ich rozszczelnienie może skutkować zatruciem gleby i wód (szczególnie niebezpieczne w przypadku sąsiedztwa studni), a promień skażenia zależy od rodzaju gleby. W gminie Końskie jest 701 takich zbiorników. W podobszarze rewitalizacji „Centrum” znajduje się 41 zbiorników, czyli 5,8% wszystkich położonych w gminie.

Wskaźnik powierzchni terenów nieprzepuszczalnych [ha] na 100 mieszkańców jednostki służy zobrazowaniu stopnia przekształcenia środowiska naturalnego w jednostce, nawierzchnie przepuszczalne pełną bowiem istotne funkcje ekosystemowe regulujące mikroklimat w danej jednostce. Wskaźnik opracowano go na podstawie klasyfikacji pokrycia terenu udostępnianej przez Polską Agencję Kosmiczną ze scen satelitarnych Sentinel-2 z 2020 r. Dane te sporządzane są w rozdzielczości 10mx10m. Jako tereny nieprzepuszczalne określono kategorię obszarów antropogenicznych. Wskaźnik powierzchni obszarów nieprzepuszczalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki ma w całej gminie średnią wartość 1,54 ha/ 100 mieszk. W podobszarze rewitalizacji „Centrum” wskaźnik ten wynosi 1,89 ha/ 100 mieszk. - nieznacznie więcej niż średnia. W wartościach bezwzględnych oznacza to jednak 59,78 ha powierzchni utwardzonych, co stanowi 39,10% powierzchni w całości zurbanizowanego obszaru - tak duży odsetek terenów nieutwardzonych (60,90%) to przede wszystkim wpływ zabytkowego parku Małachowskich oraz błoni po przeciwległej stronie ul. Partyzantów.

Wskaźnik procentowy udziału kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła służy określeniu skali problemu emisji. Wskaźnik opracowano na podstawie deklaracji składanych przez właścicieli i zarządców nieruchomości do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Źródłem największej skali emisji tlenku węgla, lotnych związków organicznych, pyłów i tlenków azotu do atmosfery są kotły na paliwo stałe.

W podobszarze rewitalizacji „Centrum” zgłoszonych zostało 809 deklaracji źródeł ogrzewania, z czego 185 to kotły na paliwo stałe. Stanowi niecałą jedną czwartą (23%) wszystkich zgłoszonych źródeł - co jest dużo niższym wskaźnikiem niż w pozostałych podobszarach. Średnia wartość w gminie to aż 58%.

Sfera funkcjonalno - przestrzenna

Zjawiska funkcjonalno - przestrzenne w podobszarze rewitalizacji „Centrum” przeanalizowano na podstawie spacerów diagnostycznych z mieszkańcami oraz na podstawie:

- procentowego udziału liczby osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki,
- procentowego udziału mieszkańców bez dostępu do kompleksów zieleni wysokiej w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki,
- powierzchni [ha] kompleksów zieleni wysokiej przypadającej na 100 mieszkańców jednostki,
- pokrycia planistycznego podobszaru
- struktury własności podobszaru.

Dane wyjściowe otrzymano z Urzędu Miasta i Gminy Końskie.

Spacer diagnostyczny po centrum Końskich w ramach prac nad gminnym programem rewitalizacji rozpoczął się w sobotę, 26 listopada, o godzinie 12:30 przy Targowicy Miejskiej koło Rossmana (ul. Dolna). Spacer trwał 1,5 godziny, przeszliśmy ulicą Spółdzielczą, Warszawską, Kościuszki, Granata, spacer zakończył się na Rynku pod kolegiatą. W spacerze udział wzięło około 30 osób, w tym przedstawiciele UMiG końskie z burmistrzem Krzysztofem Obratańskim i zastępcą burmistrza Marcinem Zielińskim na czele, przedstawiciele wykonawcy, przedstawiciele mediów lokalnych oraz około 20 pozostałych zainteresowanych osób. Poniżej zamieszczono zdjęcia ze spaceru.

W trakcie spaceru zebrano od mieszkańców poniższe uwagi i propozycje zmian:

- brak kręgielni w Końskich.
- niedobór miejsc postojowych.
- brak toalet publicznych, w szczególności przy placach zabaw (x2)
- nieestetyczny wygląd drutów sieci napowietrznych - potrzeba skablowania ze względów chociażby estetycznych
- potrzeba wyrównania nawierzchni chodników w obszarach niepoddanych dotąd rewitalizacji (x2)
- konieczność zachowania istniejącej zdrowej zieleni, w szczególności w przestrzeni ulic, w celu zapobiegania zjawisku wyspy ciepła
- konieczność nasadzeń drzew w okolicach placów zabaw i miejsc dla dzieci - potrzeba zacienienia placów zabaw (x2)
- konieczność nowych nasadzeń zieleni w przestrzeniach ulic, w celu zapobiegania zjawisku wyspy ciepła

- częste piesze podróże po centrum - potrzeba większej ilości ławek i drzew w przestrzeni śródmiejskich uliczek
- natłok samochodów w przestrzeniach uliczek śródmiejskich - konieczność zmniejszenia ilości miejsc postojowych i uporządkowania parkowania
- konieczność poprawy bezpieczeństwa na ulicach Hubala i Sportowej (niewielki fragment ulicy Hubala wchodzi w zakres obszaru rewitalizacji)
- poddano w wątpliwość ideę ogródków restauracyjnych lokalizowanych obok miejsc postojowych dla samochodów, przy płycie rynku nagrzewającej się latem do wysokich temperatur
- młodzież zwróciła uwagę na potrzebę większej ilości drzew i zieleni na rynku
- młodzież zwróciła uwagę na brak miejsc pracy dla osób po liceum i pracy tymczasowej/ dorywczej
- brak kwitnących krzewów
- propozycje zmiany otwartych przestrzeni parkingowych w parki
- potrzeba pielęgnacji istniejących drzew
- niski poziom bezpieczeństwa w ogródku jordanowskim (wandalizm)
- propozycja realizacji tablic pamiątkowych/ edukacyjnych np. historycznych miasta w centrum Końskich
- propozycja realizacji kampanii społecznych dotyczących historii i walorów Końskich dla mieszkańców
- brak infrastruktury dla psów, koszy na odchody
- potrzeba poprawy jakości powietrza
- potrzeba dostosowania miasta do zmian klimatycznych
- potrzeba działań edukacyjnych w zakresie zmian klimatu i roli miasta i rozwiązań miejskich
- propozycja zinventaryzowania i oznakowania oryginalnych balustrad i latarni z odlewni w Końskich, informacja o szczegółach historycznych na stronie konskie.org
- więcej zieleni
- jak najmniej asfaltu w zabytkowym centrum Końskich - zachęca kierowców do rozpędzania się
- niewielka ilość obiektów miejskich przy Rynku
- lokalizacja słupów w środku wąskich chodników w zrewitalizowanych ulicach
- brak miejsca dla seniorów - dedykowanego klubu seniora o funkcji kulturalnej - zaproponowano wykorzystanie obiektu po szkole muzycznej

Procentowy udział liczby osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki obliczono biorąc pod uwagę możliwość pieszego dojścia do najbliższego obiektu kultury (obejmującego domy kultury, biblioteki, teatry, kina i muzea) w czasie 15 minut - czyli 1250 m. W ten sposób wskazano liczbę osób zamieszkających poza izochroną dojścia, a więc pozbawionych możliwości codziennego korzystania z obiektów kultury. W podobszarze „Centrum” wszyscy mieszkańcy mają zapewniony dostęp do obiektów kultury.

Procentowy udział liczby osób nieposiadających bezpośredniego dostępu do kompleksów zieleni wysokiej w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki obliczono biorąc pod uwagę możliwość pieszego dojścia do najbliższego skupiska zieleni wysokiej w czasie 5 minut spaceru (nie dalej niż 417 m). Tereny zapewniające możliwość korzystania rekreacyjnego ze skupisk zieleni wysokiej (określonych jako lasy, zadrzewienia i zagajniki) - zróżnicowano w zakresie wielkości: w granicach miasta Końskie uwzględniono dostęp do wszystkich takich obszarów. W granicach podobszaru rewitalizacji „Centrum” dostępu takiego nie posiada 3,7% mieszkańców - znacznie poniżej średniej dla gminy, która wynosi 13%.

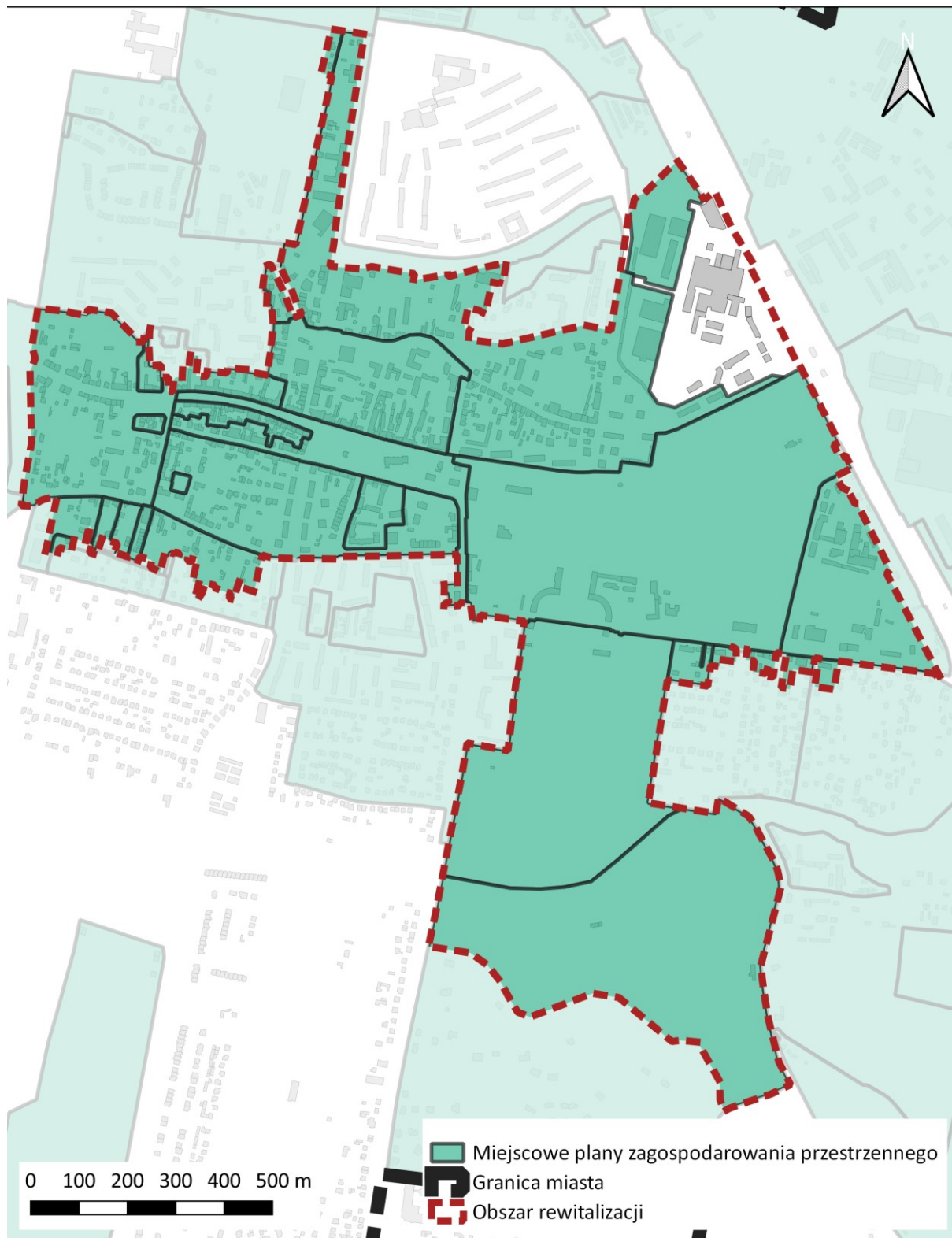
Wskaźnik łącznej powierzchni kompleksów zieleni wysokiej przypadającej na 100 mieszkańców jednostki obliczono na podstawie skupisk zieleni wysokiej (określonych jako lasy, zadrzewienia i zagajniki) - w mieście - wszystkich, a w granicach gminy - o wielkości kompleksu powyżej 3ha.

W podobszarze rewitalizacji „Centrum” odnotowano jeden z najniższych wyników - (0,65 ha/100 mieszk., czyli 65 m²/ osobę). Są to wyniki znacznie poniżej średniej, która dla całej gminy wynosi 241,44 ha/100 mieszk, ale w odniesieniu do struktur śródmiejskich - relatywnie zadowalające.

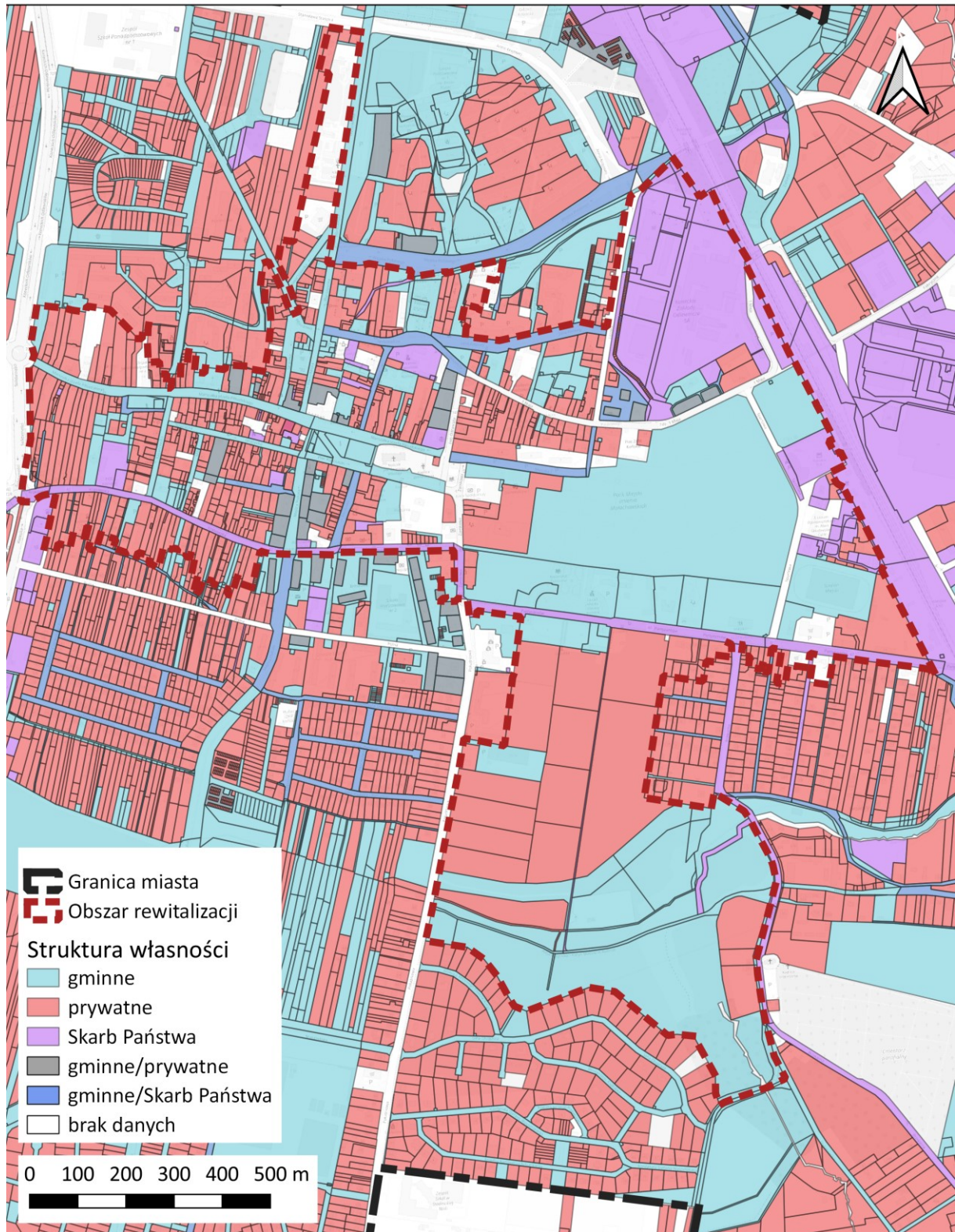
Pokrycie planistyczne dla podobszaru rewitalizacji „Centrum” jest bardzo wysokie i wynosi 95%, znacznie powyżej średniej dla gminy, wynoszącej 9%. Ustawa o rewitalizacji zawiera szereg narzędzi skierowanych na tereny nieobjęte planami miejscowymi oraz umożliwia wykorzystanie nowych narzędzi w planach miejscowych. Tereny nieobjęte planami miejscowymi należy uznać za kryzysowe. Obowiązujące plany miejscowe mają charakter utrwalania stanu istniejącego przestrzennego, należy zweryfikować zawartość tych dokumentów tak, aby odzwierciedlały cele Gminnego Programu Rewitalizacji.

Struktura własności podobszaru rewitalizacji „Centrum” jest zróżnicowana. Nieruchomości gminne obejmują 244 działki o łącznej powierzchni 658973.35 m², co stanowi niecałe 33% powierzchni obszaru. Gminny zasób nieruchomości w bardziej zdegradowanej, północnej części obszaru, obejmujący przestrzeń we wnętrzach kwartałów, działki narożne, place, ulice - stwarza możliwości przekształceń tej części centrum Końskich.

POKRYCIE MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W CENTRUM KOŃSKICH

STRUKTURA WŁASNOŚCI W CENTRUM KOŃSKICH

Sfera techniczna

Zjawiska ze sfery technicznej w podobszarze rewitalizacji „Centrum” przeanalizowano na podstawie czterech zjawisk:

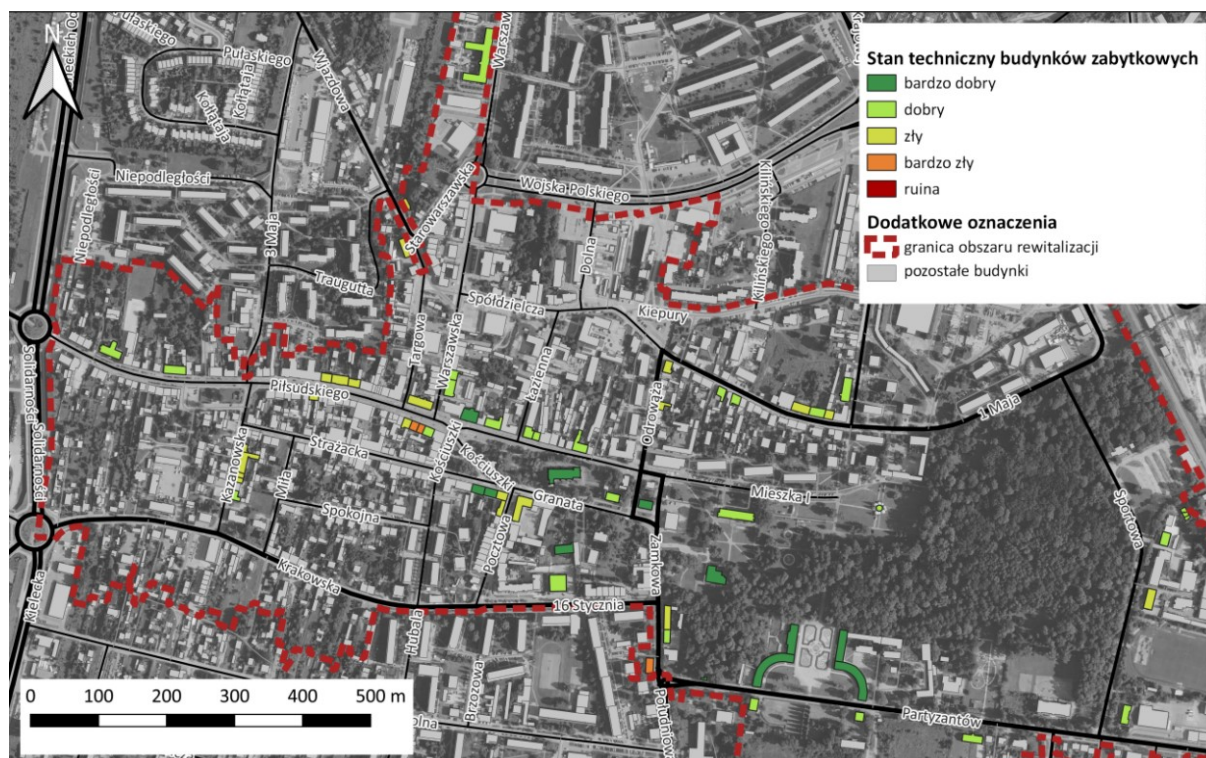
- stanu technicznego zabytków,
- stanu wyposażenia mieszkań komunalnych,
- stanu zadłużenia mieszkań komunalnych,
- stanu technicznego budynków gminnych.

Dane wyjściowe otrzymano z Urzędu Miasta i Gminy Końskie i Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej w Końskich.

Podobszar rewitalizacji „Centrum” obejmuje przede wszystkim cały Park Kulturowy Miasta Końskie, (ustanowiony Uchwałą Nr XXII/209/2005 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 28 lutego 2005 r.) wraz z niezbędnym kołnierzem urbanistycznym. Park Kulturowy obejmuje układ przestrzenny koneckiego rynku wraz z gotyckim/ neogotyckim kościołem pw. św. Wojciecha i św. Mikołaja, Zespół Pałacowo-Parkowy Małachowskich oraz zabytkową zabudowę. Znaczna część zabytków objęta jest wpisem do rejestru zabytków. Ze 134 zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy i Miasta Końskie na terenie miasta, około stu położonych jest w podobszarze rewitalizacji „Centrum”.

Większość zabytków jest w dobrym lub bardzo dobrym stanie technicznym. Gmina prowadzi intensywne prace rewitalizacyjne - odnowiono m.in. płytę koneckiego rynku oraz zespół pałacowy Małachowskich. Wśród pojedynczych obiektów w bardzo złym stanie wymienić można np. kamienice przy ul. Piłsudskiego 13 i 15.

W analizie **braków w wyposażeniu lokali komunalnych** wzięto pod uwagę wszystkie lokale komunalne zaliczane do miejskiego zasobu nieruchomości. Dla każdego lokalu przeanalizowano źródło ogrzewania, za zjawisko negatywne uznając ogrzewanie kotłem na paliwo stałe (zgodnie z wyjaśnieniem zamieszczonym w sferze środowiskowej nt. emisji), oraz wyposażenie sanitarne, za zjawisko negatywne uznając brak łazienki lub wc.

W podobszarze Centrum znajdują się 103 lokale komunalne pod 34 adresami, przy czym w 22 brakuje odpowiedniego wyposażenia sanitarnego, a 41 ogrzewanych jest kotłami na paliwo stałe. Wskazano udział wszystkich mieszkań, w których odnotowano jeden z powyższych braków, w łącznej liczbie mieszkań, przeliczając na koniec wynik na 100 mieszkańców danej jednostki. W jednostce Centrum odnotowano najwyższy wskaźnik złego stanu technicznego budynków gminnych (1,99), przy średniej dla gminy wynoszącej 0,1.

W analizie **stanu zadłużenia lokali komunalnych** wzięto pod uwagę wszystkie lokale komunalne zaliczane do miejskiego zasobu nieruchomości. W roku 2020 zadłużonych było 42 właścicieli, 47 gminnych lokatorów oraz przyznano dodatki mieszkaniowe 32 świadczeniobiorcom. W roku 2019 odnotowano znacznie mniej zadłużonych właścicieli - 29, natomiast gminnych lokatorów - 39 oraz przyznano 31 dodatków mieszkaniowych. W roku 2018 zadłużonych było 45 właścicieli, 43 gminnych lokatorów i przyznano 31 dodatków mieszkaniowych. W świetle powyższych danych sytuację zadłużenia oraz dodatków mieszkaniowych można uznać za stabilną.

W analizie **stanu technicznego budynków gminnych** uwzględniono obiekty zaliczane do miejskiego zasobu nieruchomości. Stan techniczny został określony przez PGM w Końskich. Wskazano udział budynków o złym stanie technicznym w łącznej liczbie gminnych budynków komunalnych, przeliczając na koniec wynik na 100 mieszkańców danej jednostki. Najwyższy wskaźnik negatywnego zjawiska złego stanu technicznego budynków gminnych odnotowano w jednostce Centrum (0,44), gdzie znajduje się 18 takich budynków, przy średniej dla gminy wynoszącej 0,04.

Wyniki ankiet

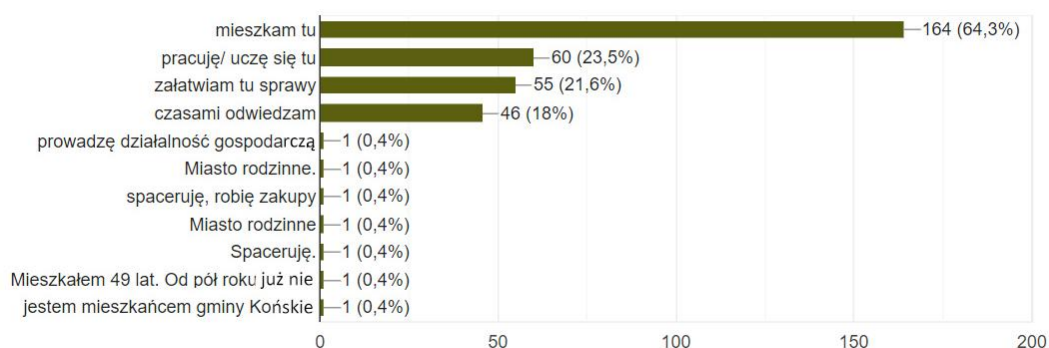
Ankiety przeprowadzono za pomocą systemu ankietowego google w dniach 14 - 21 grudnia 2022 r. Ankiety były wypełniane anonimowo. Odpowiedzi na zadane pytania udzieliło 255 osób. Poniżej znajduje się podsumowanie wyników.

PYTANIA METRYCZKOWE

Pytanie nr 1

Jakie jest Pani/ Pana powiązanie z obszarem rewitalizacji w centrum Końskich?

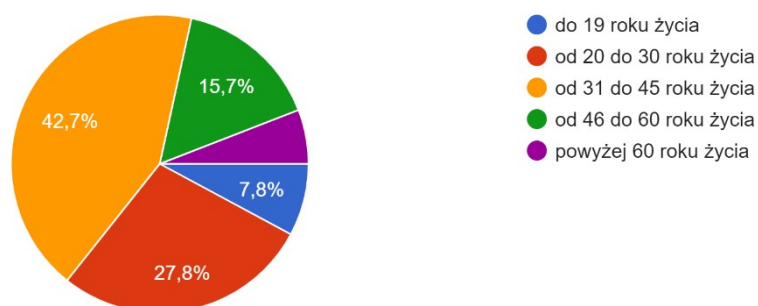
255 odpowiedzi

Pytanie nr 2

Wiek:

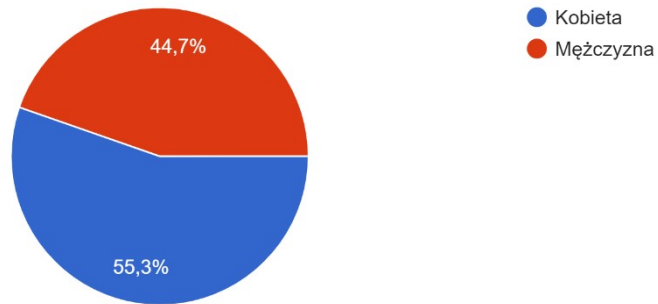
255 odpowiedzi

Pytanie nr 3

Płeć:

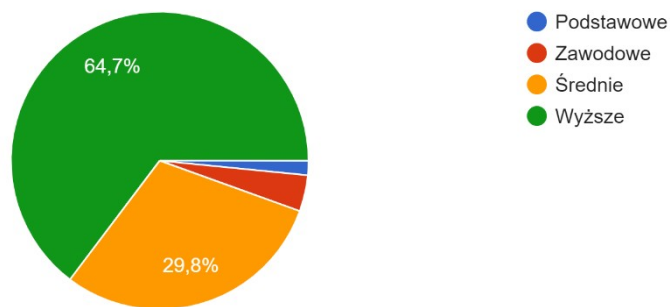
253 odpowiedzi

Pytanie nr 4

Wykształcenie:

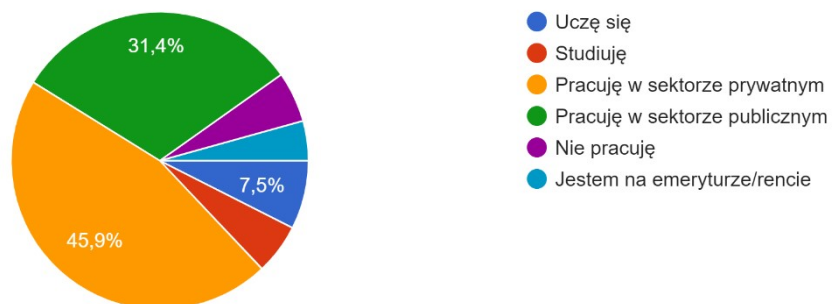
255 odpowiedzi

Pytanie nr 5

Aktywność zawodowa:

255 odpowiedzi

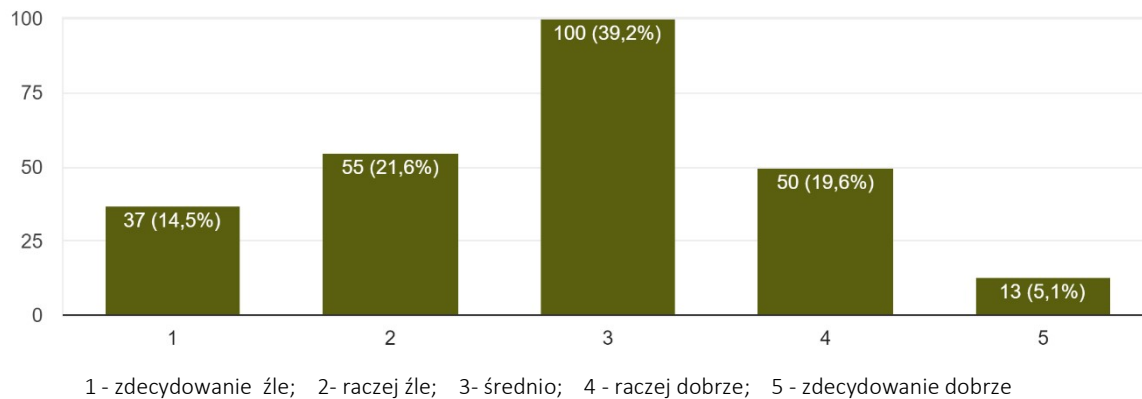

PYTANIA DOTYCZĄCE OBSZARU REWITALIZACJI – KOŃSKIE CENTRUM

Pytanie nr 6

Jak ocenia Pani/ Pan jakość życia w obszarze rewitalizacji w centrum Końskich?

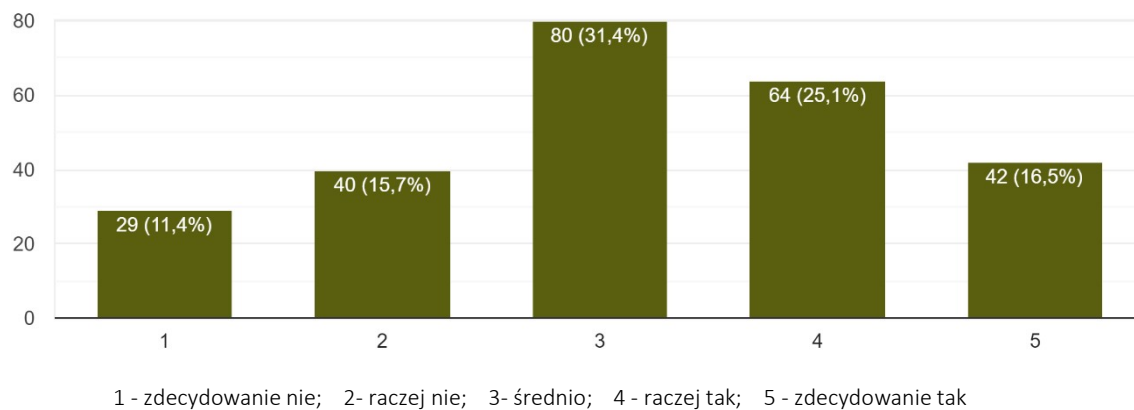
255 odpowiedzi

Pytanie nr 7

Czy czuje się Pani/ Pan bezpiecznie w obszarze rewitalizacji w centrum Końskich?

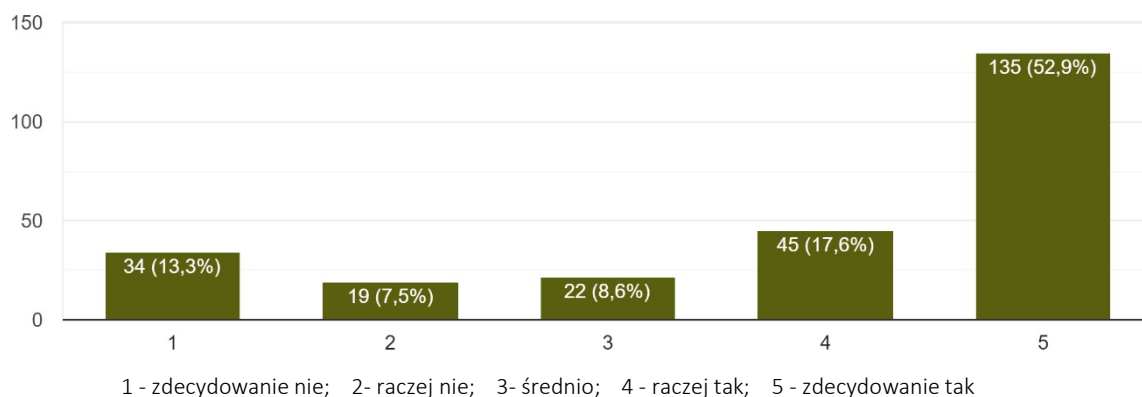
255 odpowiedzi

Pytanie nr 8

Czy obawia się Pani/ Pan zmian klimatycznych, rosnącej temperatury w mieście?

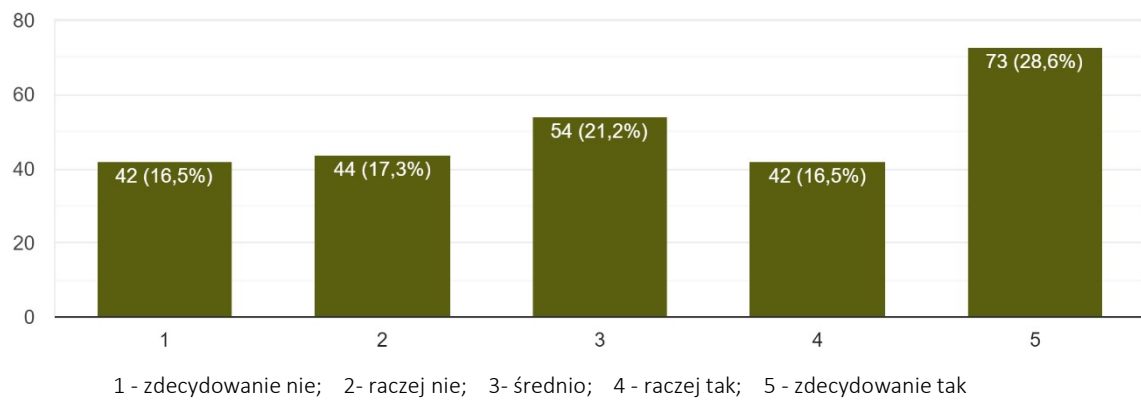
255 odpowiedzi

Pytanie nr 9

Czy centrum Końskich wymaga lepszego dostosowania do potrzeb pieszych?

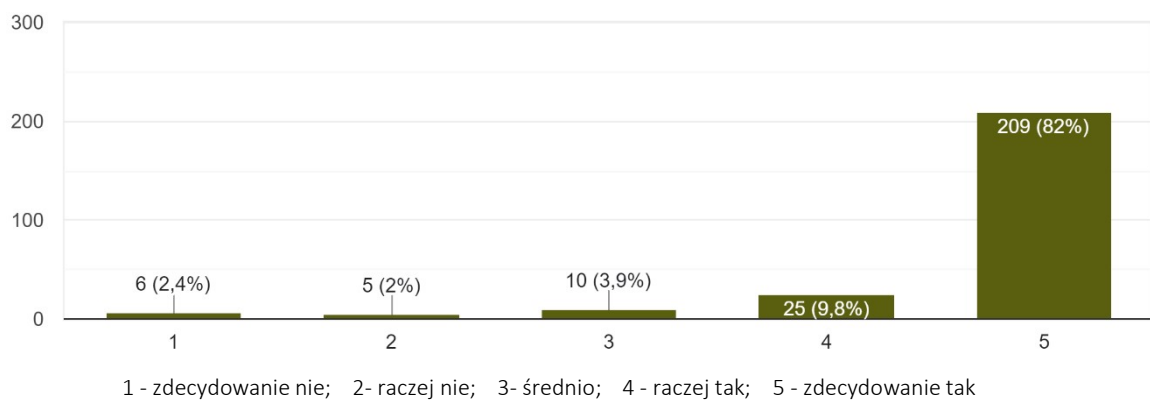
255 odpowiedzi

Pytanie nr 10

Czy w centrum Końskich potrzeba więcej zieleni przyulicznej?

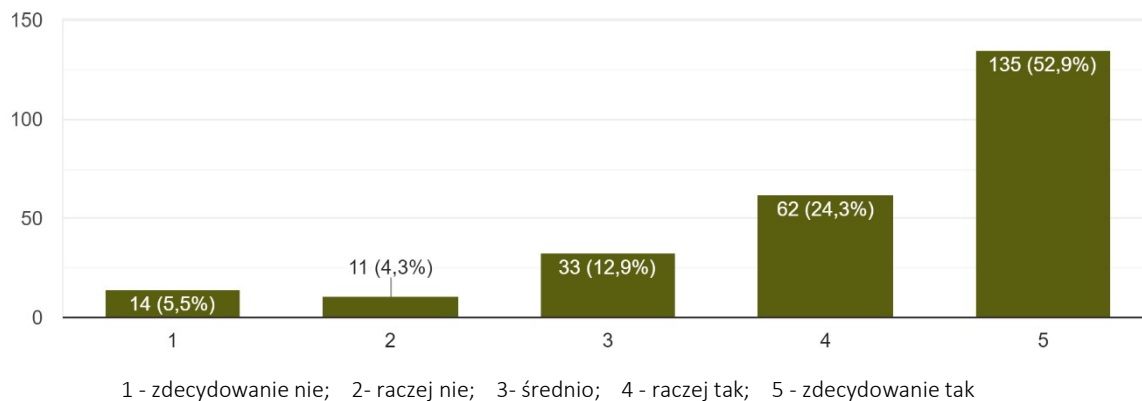
255 odpowiedzi

Pytanie nr 11

Czy ulice i obszary dalsze od Rynku wymagają poprawy ładu przestrzennego?

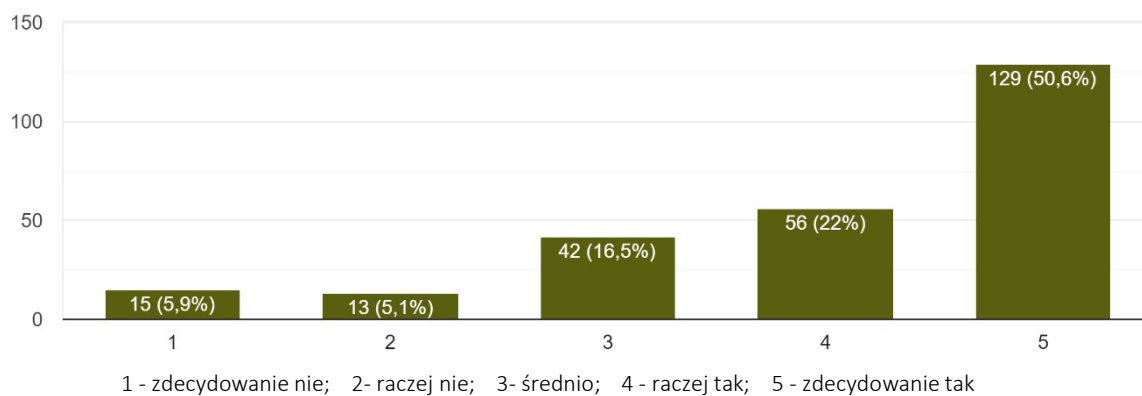
255 odpowiedzi

Pytanie nr 12

Czy centrum Końskich wymaga rozwoju nowoczesnej infrastruktury oraz ekologicznych i odnawialnych źródeł energii?

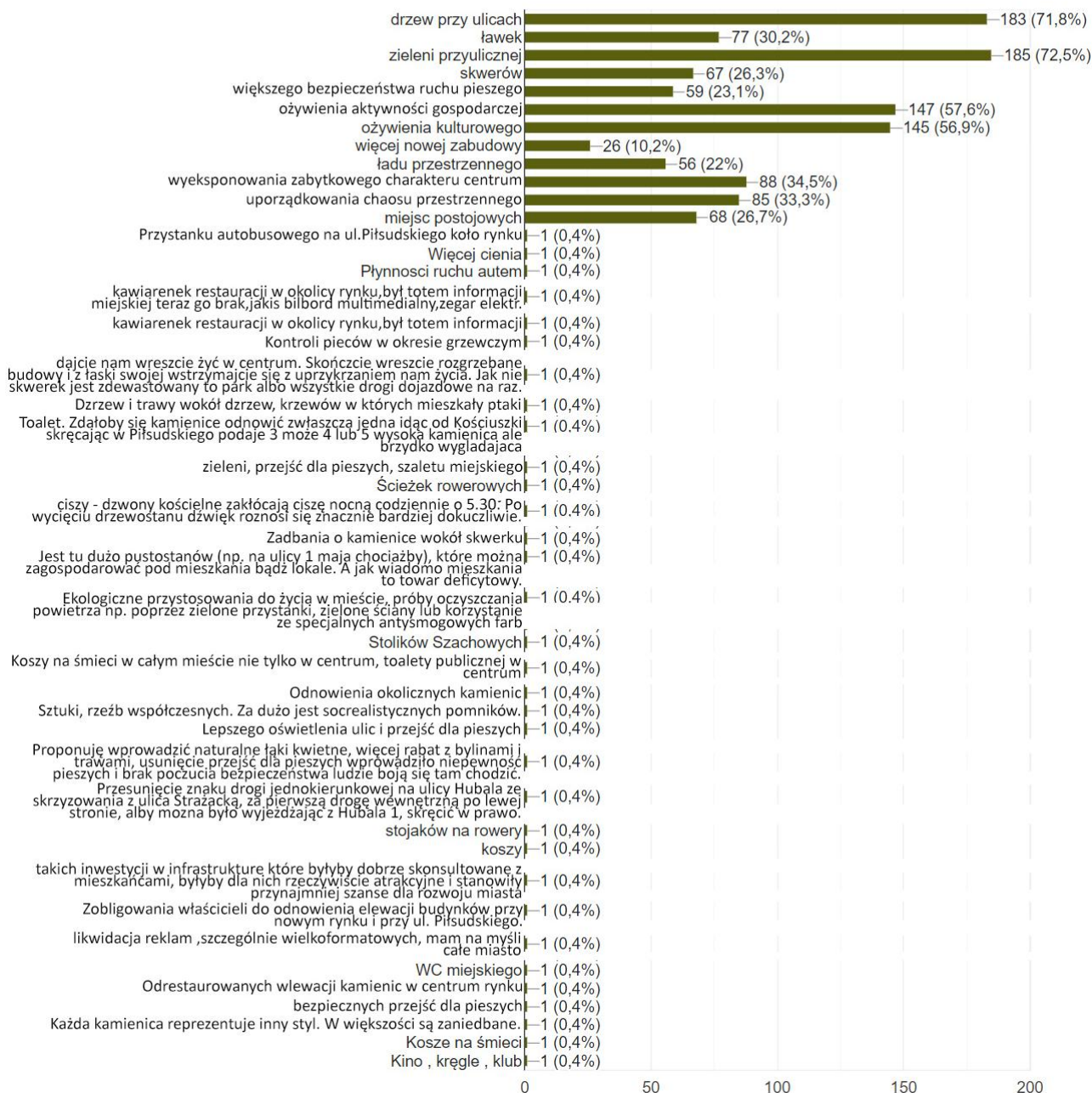
255 odpowiedzi

Czego najbardziej brakuje Pani/ Panu w obszarze rewitalizacji w centrum Końskich?

(można zaznaczyć wiele odpowiedzi, a w puste pole wpisać swoje sugestie)

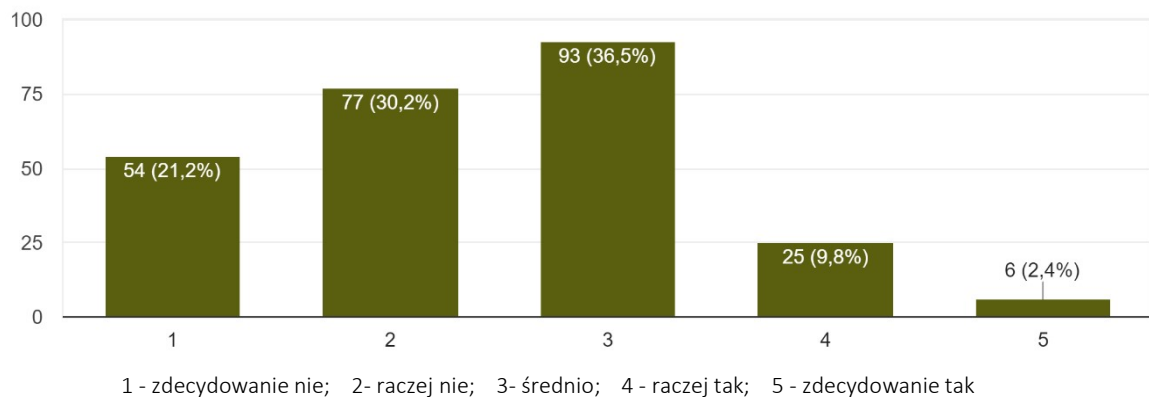
255 odpowiedzi

Pytanie nr 14

Czy jest Pani zadowolona/ Pan zadowolony z poziomu życia społecznego (kultura/ aktywizm/ sport) w centrum?

255 odpowiedzi

Pytanie nr 15

Czego brakuje Pani/ Panu w życiu społecznym w centrum Końskich?

Pytanie otwarte - odpowiedzi na nie udzieliło 220 respondentów.

W zakresie kultury - mieszkańcy złożyli 135 uwag określając swoje potrzeby. Najczęściej powtarzające się to kino, rozrywka, kultura, miejsca i wydarzenia wymyślone i przygotowane specjalnie dla dzieci i rodzin z dziećmi, imprezy plenerowe, wystawy i działania artystyczne na wysokim poziomie, również plenerowe (rzeźba, grafika, plakat, sztuka ogrodnicza etc.), atrakcje dla mieszkańców, imprezy integracyjne dla różnych grup społecznych, jarmark, aktywności miejskie w godzinach popołudniowych, bezpieczne miejsca spotkań dla nastolatków, prelekcje znanych i lubianych pisarzy, youtuberów,, kręgielnia, miejsca uprawiania sportu dla całych rodzin, teatr, nowatorskie, partycypacyjne działania w instytucjach kultury, gry miejskie, zawody sportowe, warsztaty tematyczne, występy lokalnych zespołów, klub nocny, dyskoteka, happeningi, muzyka na żywo, lodowisko na rynku, zajęcia taneczne dla dorosłych, festyny, koncerty młodzieżowych idoli, ale również jazzowe i muzyki poważnej, rozszerzenie oferty kulturalnej na więcej grup społecznych, szczególnie nastolatków, więcej zajęć popołudniowych dla młodzieży. Zwrócono też uwagę na potrzebę lepszej informacji o wydarzeniach oraz zwiększenia aktywności instytucji kultury i sportu.

W zakresie zagadnień społecznych - respondenci złożyli 29 uwag określając swoje potrzeby. Wskazano potrzebę zwiększenia aktywności i integracji mieszkańców w różnych grupach społecznych, w szczególności podkreślono konieczność zadbania o rozwój młodzieży i zapewnienia im przyszłości, miejsc pracy i tanich mieszkań. Zauważono też konieczność zapewniania miejsc pracy oraz większej liczby sklepów, w tym specjalistycznych. Podkreślono potrzebę wsparcia dla przedsiębiorców. Określono zapotrzebowanie na działalność organizacji pozarządowych i lokalnych aktywistów oraz na stworzenie miejsca spotkań mieszkańców, prelekcje i wydarzenia społeczne. Podkreślono konieczność żywej współpracy mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i władz miasta. Wskazano chęć udziału w konsultacjach społecznych i aktywnego udziału w kształtowaniu życia społecznego miasta.

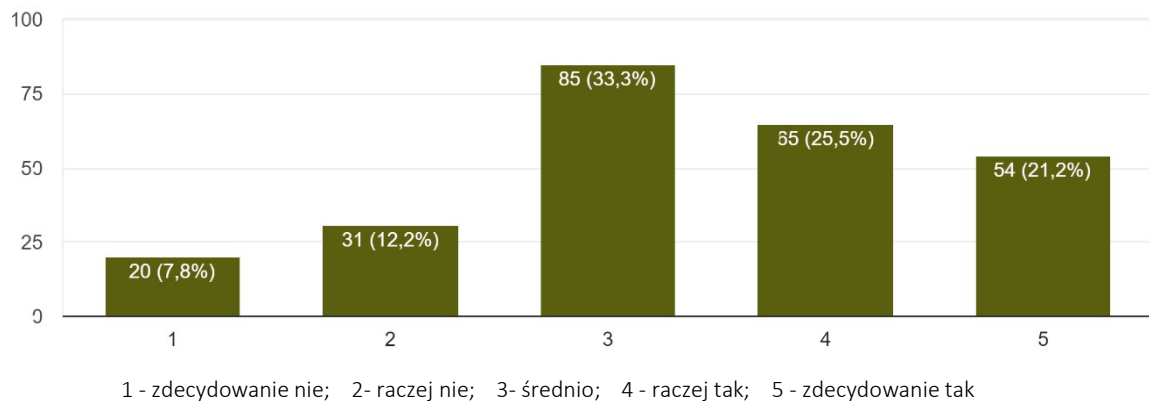
Złożono również 55 uwag dotyczących przestrzennych aspektów życia społecznego. Największa grupa uwag dotyczy kontynuacji rozpoczętych przez miasto przekształceń obszaru wokół rynku tak, aby jak najbardziej ożywić podobszar rewitalizacji Centrum. Złożono wiele propozycji i pomysłów - największa grupa dotyczy chęci korzystania z różnego rodzaju lokali gastronomicznych, knajpek, restauracji, kawiarni, jadłodajni, miejsc, gdzie można usiąść ze znajomymi, posłuchać muzyki, oraz zanurzonych w zieleni ogródków gastronomicznych - głównie przy rynku. Wyrażono zadowolenie z przekształcenia rynku w przestrzeń wydarzeń, jarmark świąteczny uznano za sukces, wykazano potrzebę dalszych zmian w tym kierunku, zaproponowano przekształcenie obszaru w deptak (porównanie z Krakowem), znaczna grupa respondentów podkreśliła potrzebę wzbogacenia Centrum w zieleń, w tym chodzi również o cień i ławeczki w cieniu sprzyjające kontaktom społecznym. Zauważono potrzebę zwiększenia ładunku przestrzennego i estetyki kamienic. Złożono również uwagi w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa pieszych, dostępności terenu dla osób niepełnosprawnych, zwiększenia liczby miejsc postojowych i inne.

Jedenastu respondentów uznało, że niczego im w życiu społecznym Końskich nie brakuje. Dwanaście osób wyraziło przeciwną opinię, że brakuje im wszystkiego, oraz poczucie smutku lub samotności.

Pytanie nr 16

Czy byłaby Pani skłonna/ byłby Pan skłonny zaangażować się w aktywności związane z realizacją programu rewitalizacji, np. udział w organizacjach społecznych?

255 odpowiedzi

Pytanie nr 17

Jeśli ma Pani/ Pan dodatkowe spostrzeżenia, postulaty, wnioski, pomysły, które Pani/ Pana zdaniem mogą być przydatne w pracach nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla centrum Końskich, proszę o ich wpisanie w poniższe pole.

Pytanie otwarte - odpowiedzi na nie udzieliło 135 respondentów. Uwagi zostały zsyntetyzowane i podzielone tematycznie, a główne wnioski przedstawiono poniżej.

Uwagi dotyczące zieleni:

- bardzo wielu respondentów zwróciło uwagę na konieczność realizacji większej ilości zieleni, zarówno przyulicznej, drzew, krzewów, kwiatów, jak i terenów zieleni, temat ten był mocno podkreślany pomimo, że występował we wcześniejszych polach ankiety, gdzie można się był na ten temat wypowiedzieć
- bardzo wielu respondentów wyraziło zaniepokojenie nieprzystosowaniem podobszaru centrum do zmian klimatycznych i rosnących temperatur oraz potrzebę rozwiązań w tym zakresie
- potrzeba ograniczenia cięć drzew istniejących
- zaproponowano utworzenie przestrzeni rekreacyjnej na błoniach

Uwagi dotyczące architektury i wyposażenia przestrzeni:

- podkreślenie zabytkowego charakteru Końskich, zadbanie o ład przestrzenny
- wprowadzanie sztuki w przestrzeni publicznej
- dopasowanie szyldów do estetyki zabytkowego Centrum
- bardzo wielu respondentów podkreśliło konieczność odnowy kamienic, głównie położonych przy rynku, w szczególności w zakresie fasad i dachów,
- wielu respondentów podkreśliło potrzebę koszy na śmieci
- respondenci zwracali uwagę na potrzebę realizacji toalety publicznej w parku i w okolicy rynku
- potrzeba poprawy monitoringu

Uwagi dotyczące komunikacji:

- uporządkowanie zasad ruchu między pieszymi, rowerzystami a samochodami w centrum miasta (głosy i propozycje rozwiązań z obu stron, w tym zarówno wzmocnienie, jak i usunięcie strefy zamieszkania)
- progi zwalniające w strefach zamieszkania, propozycje nowych stref
- remonty ulic Wjazdowej, Spółdzielczej, 1go Maja
- remonty chodników
- wprowadzanie i poprawa bezpieczeństwa przejść dla pieszych
- poprawa oświetlenia miasta, zmiana na ledowe, konieczność doświetlenia przejść dla pieszych
- zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych
- zwiększenie ilości miejsc postojowych
- poprawa rozwiązań rowerowych w parku, propozycja wybiegu dla psów

Uwagi dotyczące sytuacji społecznej

- zaniepokojenie sytuacją demograficzną Końskich
- wielu respondentów podkreślało konieczność skupienia się na tworzeniu możliwości rozwoju dla młodzieży
- wielu respondentów podkreślało potrzebę tworzenia nowych miejsc pracy
- zbyt dużo sklepów monopolowych
- potrzeba ożywienia ulicy Piłsudskiego
- brak centrum handlowego
- potrzeba aktywizacji kulturalnej i sportowej młodzieży, miejsc rekreacji, kultury i sportu
- liczne propozycje ożywienia Centrum, np. kino, kręgle, koncerty, imprezy plenerowe, kino letnie, regionalne weekendy, wystawy, festiwale, lodowisko na rynku, kramiki z rękodziełem itd., wydarzenia inspirowane postacią Kościuszki, wydarzenia związane z historią miasta

Uwagi dotyczące troski o środowisko

- konieczność zielonej transformacji
- potrzeba punktów ładowania aut elektrycznych punkty ładowania telefonów zasilane energią odnawialną
- wymiana i kontrola pieców, zapobieganie powstawaniu smogu

Uwagi dotyczące procesu rewitalizacji

- wielu respondentów podkreślało konieczność prowadzenia rewitalizacji w sposób ekonomiczny i ekologiczny
- wielu respondentów podkreślało konieczność prowadzenia rewitalizacji przy żywym współdziałaniu mieszkańców, władz miasta i zespołu ekspertów
- respondenci podkreślali konieczność oparcia procesu rewitalizacji na dobrych praktykach prowadzących do zwiększenia jakości życia i dbałości o przyszłe pokolenia

Analiza potencjałów lokalnych

Lokalne potencjały to zjawiska i zasoby, które niosą w sobie możliwość rozwoju podobszaru rewitalizacji, a zrealizowane - mogą niwelować negatywne zjawiska lub wzmacniać pozytywne aspekty podobszaru rewitalizacji. Określono je na podstawie wszystkich elementów niniejszej diagnozy, a także spacerów z mieszkańcami, ankiet oraz wizji lokalnych i dodatkowych analiz przeprowadzonych przez zespół opracowujący diagnozę.

Oznaczenie	Lokalny potencjał	Możliwości wykorzystania
C - R1	Kompaktowy układ przestrzenny podobszaru „Centrum”, rozpoczęty proces budowy jakości pieszej (rewitalizacja koneckiego rynku).	Potencjał rozwijania idei miasta zwartej, budowania więzi społecznych w oparciu o łatwą dostępność pieszą, budowanie jakości pieszej w przygotowaniu na nadchodzące zmiany klimatyczne oraz w odpowiedzi na zmiany demograficzne - starzejące się społeczeństwo.
C - R2	Zabytkowy charakter podobszaru „Centrum”	Może służyć do wzmacniania poczucia lokalnej tożsamości oraz aspektu turystycznego, zabytkowy układ zawiera kluczowe elementy miastotwórcze takie jak kolegiata, park, pałac, rynek, pierzeje zwartej zabytkowej zabudowy - które krystalizują układ przestrzenny miasta i dają możliwość zachowania historycznego charakteru obszaru.
C - R3	Aktywni przedsiębiorcy	Prowadzenie przekształceń przestrzennych we współpracy z aktywnymi interesariuszami.
C - R4	Niepełna struktura przestrzenna na północ od koneckiego rynku	Uporządkowanie i dopełnienie przestrzenne obszaru może pozwolić na znaczne podniesienie ładunku przestrzennego całego centrum Końskich
C - R5	Istniejąca oś komunikacji pieszej między obszarem handlowym skupionym wokół Targowicy Miejskiej a koneckim rynkiem	Zbudowanie silnego powiązania przestrzennego i funkcjonalnego tych dwóch dobrze działających elementów Centrum pozwoli na ożywienie obszaru.

C - R6	Dworzec kolejowy	Dworzec kolejowy zlokalizowany jest w samym centrum Końskich - poprawa jego połączenia z koneckim rynkiem poprawi warunki dla turystyki.
C - R7	Zasób nieruchomości gminnych	Możliwy do wykorzystania w celu kształtowania ładu przestrzennego - np. na poszerzenie systemu przestrzeni publicznych, wymiany nieruchomości lub uzupełnienie zabudowy.
C - R8	Park miejski w sąsiedztwie zwartej tkanki miejskiej z bogatą ofertą usługową.	Możliwy do wykorzystania w ramach poprawy odporności na zmiany klimatu, jako miejsce spotkań.
C - R9	Potencjał lokalnej społeczności i osób starszych.	Możliwy do wykorzystania w budowaniu ekonomii społecznej.
C - R10	Dawna siedziba Państwowej Szkoły Muzycznej - zabytkowa willa przy ul. Hubala.	Zabytkowy obiekt stanowi potencjał dla umieszczenia w nim możliwych funkcji społecznych, jak np. dom seniora.
C - R11	Lokalne tradycje odlewnicze i przemysłowe	Korzystanie z tradycyjnych wzorów, np, dla elementów takich jak latarnie, bariery, słupki, balustrady.

2. Podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka”

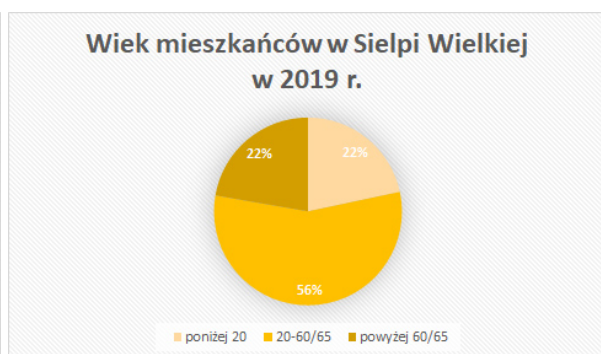
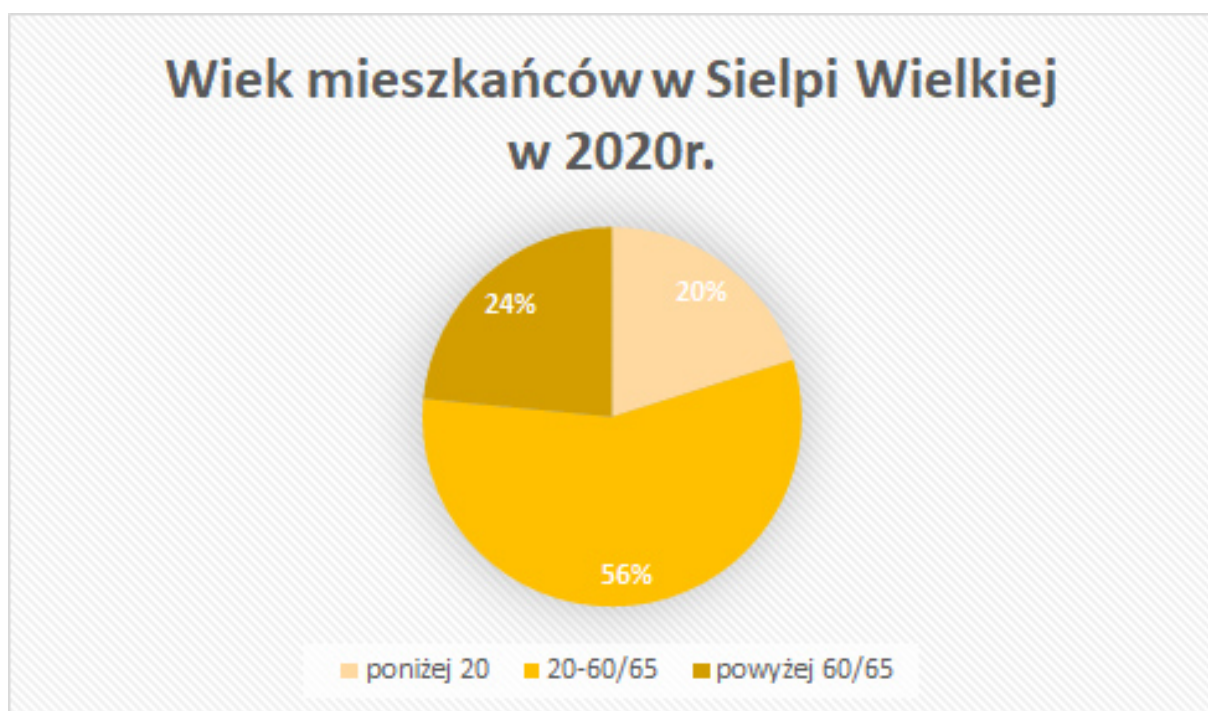
Charakterystyka obszaru

Podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka” o powierzchni 782,32 ha obejmuje sołectwo Sielpia Wielka na południowym krańcu gminy Końskie. Obszar rozcięty jest w osi północ - południe drogą nr 728 łączącą Końskie z Radoszycami. Od wschodu do drogi przylega zalew Sielpia o powierzchni ponad 57 ha utworzony na rzece Czarnej. Na północnym brzegu zalewu rozplanowana jest letniskowa część miejscowości, w sezonie stanowiąca znaczną atrakcję turystyczną. Zachodnia, mieszkalna część miejscowości przecięta jest kanałem ulgi i dawnym obiektem przemysłowym - nieczynnym dziś Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Po południowej stronie Muzeum znajduje się historyczne osiedle towarzyszące zabudowie przemysłowej, a po północnej - małe osiedle mieszkalno - letniskowe. Tereny zabudowane otoczone są lasami.

Zakres podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” wskazano na poniższym załączniku do uchwały delimitacyjnej.

Podobszar rewitalizacji „Sielca Wielka” zamieszkuje 153 osoby, z których 20% to osoby poniżej 20 r.ż., 56% to osoby w wieku produkcyjnym - wskaźnik najniższy spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji, a 24% to osoby w wieku poprodukcyjnym (60 lat dla kobiet, 65 dla mężczyzn). Warto zwrócić uwagę na dynamikę zmian wskazującą na starzenie się społeczeństwa - od roku 2018 udział osób najmłodszych w ogólnej liczbie mieszkańców zmniejszył się o 2%, w grupie w wieku produkcyjnym również o 2%, a o 4% zwiększył się udział seniorów. Jest to tendencja wskazywana również w innych najważniejszych dokumentach strategicznych w gminie Końskie oraz w wywiadach pogłębionych z pracownikami M-GOPS. Strukturę wiekową mieszkańców Sielca Wielkiego w latach 2018 - 2020 zobrazowano na poniższych diagramach.

Analiza kluczowych danych społecznych

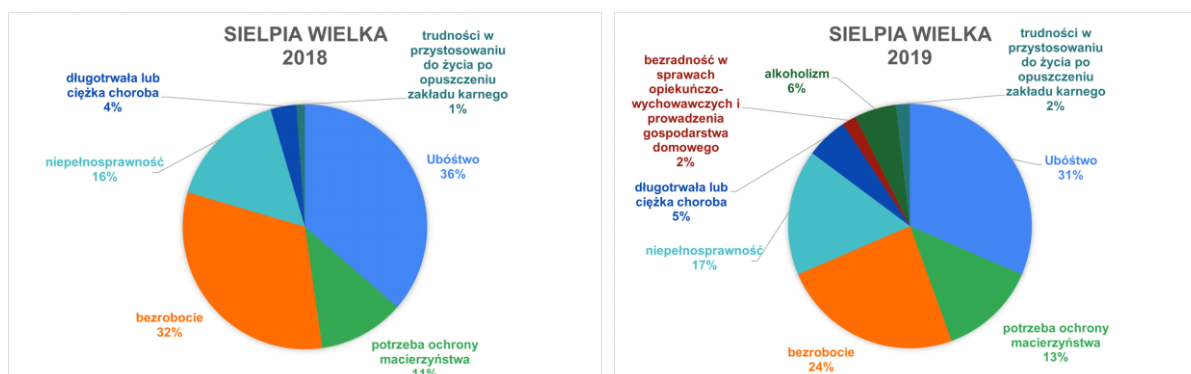
Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa jest najważniejszym wyznacznikiem kryzysu w sferze społecznej. Wskaźniki opracowano na podstawie danych przekazanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich.

W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” z zasiłków udzielanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2020 skorzystało 50 osób, czyli 32,7% mieszkańców podobszaru. Wartość ta wielokrotnie przekracza średnią wartość dla gminy, która wynosi 9,37%. W latach 2018 - 2020 zaobserwowano spadek liczby osób korzystających z zasiłków o 43%.

W ramach tej grupy dominujące przyczyny korzystania z pomocy społecznej stanowią ubóstwo (34%), bezrobocie (24%), niepełnosprawność (18%) i potrzeba ochrony macierzyństwa (14%). Pozostałe przyczyny to długotrwała lub ciężka choroba (8%) i trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (2%). Podział według podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-2020 zobrazowano na poniższych diagramach.

W podobszarze „Sielpia Wielka” 1 rodzina wszczęła procedurę „Niebieskiej Karty”, dokumentującą zjawisko przemocy w rodzinie. W obowiązującej Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie zauważono, że „skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy jest trudna do oszacowania m.in. z powodu niechęci ujawniania swoich problemów przez samą rodzinę lub osoby w zewnątrz (niechęć do wtrącania się w sprawy rodzinne sąsiadów). Statystyki policyjne oraz liczba świadczeń wypłacanych z M-GOPS nie są w pełni miarodajne.”

Wywiady pogłębione z pracownikami MGOPS wskazują, że w podobszarze „Sielpia Wielka” występują problemy związane z brakami infrastrukturalnymi - część mieszkańców nie ma dostępu do wodociągu (czerpie wodę ze studni) ani kanalizacji (korzysta ze zbiorników bezodpływowych). Zauważono występujący tu duży odsetek osób starszych. Jako jeden z podstawowych problemów opisano zbyt małą dostępność komunikacji zbiorowej, która jest przeszkodą w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych (trudność dotarcia do pracy w przypadku pracy zmianowej) - występuje tu całkowita zależność od posiadania samochodu.

Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

Liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami określono na podstawie danych przekazanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich. Jest to jedyne kompletne zestawienie danych dotyczące omawianego zjawiska w gminie Końskie. W podobszarze „Sielpia Wielka” z tytułu niepełnosprawności z pomocy społecznej w 2020 r. skorzystało 9 osób.

Bezrobocie

Zjawisko bezrobocia w podobszarze „Sielpia Wielka” przeanalizowano z użyciem danych wyjściowych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich. Odnotowano tu niewielkie zmiany liczby osób bezrobotnych - w 2018 r. były to 8 osoby, w 2019 r. - 11 osób, a w 2020 r. - 8 osób bezrobotnych, z

których 3 (37%) to kobiety, a pozostałe 5 (63%) to mężczyźni. Najwięcej osób bezrobotnych występuje w grupie wiekowej 35-44 lata.

W 2020 r. w Sielpi Wielkiej pojawiły się 4 oferty pracy - 3 stanowiska organizatora imprez rozrywkowych, 1 - pracownik biura monitoringu. Rok wcześniej odnotowano tu 8 ofert pracy, a w 2018 r. - 5 ofert.

Pracownicy MGOPS oraz mieszkańcy w trakcie spaceru badawczego jako jedną z najważniejszych przeszkód w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych określili niewystarczająca dostępność komunikacji zbiorowej, powodującą trudność dotarcia do pracy w przypadku podjęcia pracy zmianowej w koneckich zakładach przemysłowych, oferujących znaczną liczbę ofert pracy.

Przestępczość

Zjawisko przestępczości w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” przeanalizowano na podstawie danych wyjściowych otrzymanych z Komendy Powiatowej Policji w Końskich oraz wywiadów pogłębionych z przedstawicielami Policji, w tym Dzielnicowymi.

W 2020 r. stwierdzono 88 przestępstw i wykroczeń, nieobejmujących zdarzeń drogowych oraz przestępstw gospodarczych z uwzględnieniem czynów nieletnich, tj. do 17 roku życia. Odnotowano również 264 interwencje policji i czyny zabronione oraz stwierdzono ogółem 9 przestępstw. W latach 2018-19 liczby te kształtowały się na podobnym poziomie, z wyjątkiem ogólnej liczby przestępstw, która wynosiła ponad 40. Liczby te w przeliczeniu na mieszkańca stanowią najwyższy wskaźnik przestępczości w gminie Końskie.

Wywiady pogłębione z Dzielnicowymi wykazały jednak, że główną przyczyną interwencji jest spożycie alkoholu w sezonie letnim związane z korzystaniem z zalewu i nocnego życia w dyskotekach w Sielpi, a więc są to zdarzenia niezachodzące w mieszkalnej części miejscowości. W celu utrzymania porządku publicznego co roku powoływany jest nieetatowy zespół policji wodnej składający się z 13-15 osób, w tym również policjantów z Kielc. Prowadzona jest służba na terenie ośrodków i na jeziorze, a zalew patrolowany jest motorówką.

Zauważono, że obecny monitoring policyjny jest zbyt niskiej jakości, nie wszystkie kamery działają, ograniczona jest widoczność w nocy, wymaga zwiększenia ilości kamer i podniesienia jakości obrazu.

Dostępność alkoholu

Łatwa dostępność alkoholu jest zgodnie z powszechnie ugruntowanym przekonaniem czynnikiem stymulującym występowanie wielu łączących i wzmacniających się problemów, m.in. społecznych czy zdrowotnych, będąc ich przyczyną lub skutkiem. Stąd też uznano za zasadne wyróżnienie jej jako

odrębnego miernika negatywnego zjawiska społecznego. W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się 19 punkty sprzedaży alkoholu (dane otrzymane z Urzędu Miasta i Gminy Końskie) - są to głównie punkty sezonowe, związane z letniskowym charakterem obszaru.

Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Wskaźnik liczby osób, które oddały głos w wyborach samorządowych w 2018 r. wykazano na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej opublikowanych na stronie <https://wybory2018.pkw.gov.pl/> oraz Głównego Urzędu Statystycznego - Banku Danych Lokalnych opublikowanego na stronie <https://bdl.stat.gov.pl/>

W przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki, wyniósł on w podobszarze „Sielpia Wielka” 50,23 - więcej, niż średnia dla gminy, która wynosi 44,13.

Nie mieszkają tu żadni **wnioskodawcy projektów do budżetu obywatelskiego**, takich projektów w tym obszarze nie zaproponowano (na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Miasta i Gminy Końskie).

W roku 2020 odnotowano tu 40 wypożyczeń książek z biblioteki publicznej (na podstawie danych otrzymanych z Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Końskie) - jest to znaczny spadek, w poprzednich latach wypożyczano książki ponad 150 razy rocznie. Zapewne jest to wynik pandemii Covid-19.

W obszarze nie jest zarejestrowana żadna organizacja pozarządowa.

Subiektywna ocena życia publicznego - kulturalnego mieszkańców przebadana została za pomocą ankiet diagnostycznych, które wypełniło aż 97 osób, w tym 6% mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Wyniki ankiet ujęto w odrębnym rozdziale (str. 60). Mieszkańcy wykazują aktywne zainteresowanie swoim obszarem - na spacer diagnostyczny po podobszarze rewitalizacji (opisany na str. 53) stawiało się około 10% mieszkańców podobszaru. Część letniskowa miejscowości jest przedmiotem żywego zainteresowania przedsiębiorców dysponujących tam ośrodkami wypoczynkowymi.

Edukacja

Poziom edukacji przeanalizowano na podstawie wywiadów pogłębionych z dyrektorami szkół, psychologami oraz pedagogami szkolnymi oraz wyników egzaminów ósmoklasisty.

Dzieci mieszkające w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” uczęszczają w większości do Zespołu Placówek Oświatowych w Dziebałtowie. Wywiady pogłębione wykazały, że we wszystkich szkołach w gminie Końskie zaobserwowano poniższe zjawiska.

Sytuacja uczniów zależna jest głównie od możliwości, chęci i zainteresowania rodziców. Zauważalny jest brak zainteresowania rodziców - nieobecność na wywiadówkach, nie zaglądają do dziennika internetowego. Dzieci potrafią zająć się same sobą za pomocą telefonu i internetu, natomiast rodzice nie potrafią monitorować zachowań dzieci w internecie. Narasta problem uzależnienia dzieci od telefonu i wzrost bierności (oraz w niektórych przypadkach nadwagi i otyłości). Zmiany ostatnich lat (pandemia covid-19, towarzysząca jej zmiana systemu nauczania na naukę zdalną, wojna w Ukrainie, rosnące uzależnienie od internetu) spowodowały narastające problemy psychiczne dzieci, obniżony nastrój, depresję, zaburzenia lękowe, agresję, nawet samookaleczanie czy próby samobójcze. Organizowane są spotkania z rodzicami dotyczące profilaktyki - zachowań w sieci, diety itd, ale przynoszą one niewielkie efekty. Gwałtownie wzrasta potrzeba wsparcia psychologicznego dzieci, natomiast obecnie zapewnione etaty psychologów umożliwiają wyłącznie udzielanie doraźnej pomocy, nie dając możliwości regularnych działań terapeutycznych (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje psychologów i psychoterapeutów jako zawód deficytowy).

Wskazuje się również problemy z zapewnieniem kadry nauczycielskiej, zarówno nowych nauczycieli wchodzących do zawodu (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje również nauczycieli nauczania początkowego, przedmiotów ogólnokształcących oraz zawodowych jako zawód deficytowy)

Brakuje możliwości przeznaczenia godzin na wszelkiego rodzaju zajęcia dodatkowe, zarówno wyrównawcze, jak i rozwijające dodatkowe i szczególne umiejętności uczniów. Brakuje obecności organizacji III sektora w szkołach (z wyjątkiem harcerstwa oraz organizacji sportowych). Występują również trudności w integracji dzieci z Ukrainy, szczególnie w starszych klasach, pomimo starań.

Zespół Placówek Oświatowych w Dziebałtowie to szkoła, której podlegają w znacznej części dzieci trudne, pochodzące z rodzin niepełnych (spory odsetek dzieci, których jedno z rodziców pracuje za granicą), dzieci z rodzin niezaradnych życiowo, dzieci z Ukrainy zakwaterowane na terenie ośrodka wypoczynkowego w Sielpi Wielkiej. Szkoła w pierwszej kolejności pełni rolę dziennej placówki opiekuńczej, zapewni obiady, czas na świetlicy. Występuje tu duży odsetek dzieci z nadwagą lub otyłością (określony na około 1/3) wynikającą m.in. z biernego trybu życia (w tym fonoholizmu). Dotkliwy jest brak zajęć pozalekcyjnych, dzieci muszą być na takie zajęcia dowożone przez rodziców do miasta, wymaga to samochodu.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty uwzględniono jako wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty w jednostce z języka polskiego, matematyki i języka obcego. Po analizie danych z kolejnych lat, otrzymanych od Wydziału Edukacji UMiG Końskie, zdecydowano o wykorzystaniu wyników z roku szkolnego 2018/19. Późniejsze dane wykazywały zakłócenia wyników ze względu

na zmiany w systemie edukacji (nauka zdalna) wywołane przez pandemię COVID19 - a więc uznano je za niemiernodajne.

Średni wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języka obcego w gminie Końskie wyniósł 78 punktów. W podobszarze „Sielpia Wielka” wskaźnik ten osiągnął wartość najniższą w gminie - 19 punktów.

W Zespole Placówek Oświatowych w Dziebałtowie dodatkowo wskazano poniższe potrzeby: wyposażenie pracowni komputerowej, wyposażenie pracowni językowej, wymiana instalacji elektrycznej w budynku szkoły, wymiana podłóg i wyposażenie stołówki szkolnej.

Analiza pozostałych zjawisk negatywnych

W niniejszej części przeanalizowano 4 sfery: gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Zjawiska te mają różne znaczenie i zróżnicowane oddziaływanie na mieszkańców i użytkowników podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka”.

Sfera gospodarcza

Zjawisko aktywności gospodarczej w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” przeanalizowano na podstawie danych uzyskanych w trakcie spotkania z przedsiębiorcami oraz trzech wskaźników aktywności gospodarczej:

- liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2020 r.,
- liczby podmiotów wykreślonych z CEIDG w 2020 r.,
- liczby podmiotów o działalności wyspecjalizowanej wpisanych do CEIDG na koniec 2020 r.

Wskaźniki opracowano na podstawie danych z raportu gminnego o przedsiębiorcach działających na terenie gminy wygenerowanego przez UMiG Końskie z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Spotkanie z przedsiębiorcami w ramach prac nad gminnym programem rewitalizacji odbyło się w sobotę, 26 listopada, o godzinie 10:30 w Miejsko-Gminnym Domu Kultury w Końskich przy ul. Partyzantów 9. Spotkanie potrwało 2 godziny. W spotkaniu udział wzięło około 30 osób, w tym przedstawiciele UMiG końskie z zastępcą burmistrza Marcinem Zielińskim na czele, przedstawiciele wykonawcy, przedstawiciele mediów lokalnych, przedstawicielka KSWP oraz około 20 zainteresowanych przedsiębiorców z Sielpi Wielkiej i centrum Końskich.

Przedsiębiorcy złożyli poniższe uwagi i propozycje zmian:

- dla przedsiębiorców z Sielpi najkorzystniejszym kierunkiem rozwoju byłoby umożliwienie całorocznego działania ośrodków. Zauważono duży potencjał goszczenia poza sezonem klubów sportowych - niestety w miejscowości brakuje obiektu sportowego, co jest bolączką również w sezonie dla letników (“mała Spała”). Stowarzyszenie Przedsiębiorców w Sielpi wykazało zainteresowanie rozwiązaniem w formie partnerstwa publiczno - prywatnego.

- przedstawiciele gminy zaproponowali dojazdy z noclegów w Sielpi na treningi w obiektach sportowych w Końskich

- znaczące braki parkingowe, weekendowo dwukrotnie więcej aut zaparkowanych na dziko; propozycja budowy parkingów pod linią energetyczną przy drodze na Piekło oraz potencjalnej lokalizacji tam również usług, parking w centrum jest uciążliwy dla sąsiadów

- w sezonie - korkowanie się wyjazdu na drogę krajową
- konieczność uporządkowania wizualnego i przestrzennego głównej ulicy - Spacerowej
- podkreślono rolę Policji i Straży Miejskiej w utrzymywaniu porządku, w Sielpi jest monitoring
- możliwość wprowadzania zmian w zakresie porządku publicznego w regulaminie wczasowiska przyjmowanym uchwałą Rady Miasta i Gminy Końskie

W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” w rejestrze CEIDG w 2020 r. figurowało 50 aktywnych podmiotów. **Wskaźnik liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 32,68, ponad pięciokrotnie więcej niż średnia dla gminy - 5,76.**

W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” z rejestru CEIDG w 2020 r. wykreślono 2 podmioty. **Wskaźnik liczby podmiotów wykreślonych z CEIDG w 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 1,31, prawie pięciokrotnie więcej niż średnia dla gminy - 0,27.**

W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” w rejestrze CEIDG w 2020 r. figurowały 2 podmioty o działalności wyspecjalizowanej, określonej na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, uwzględniając dział „M” (grupy 69 - 75) - działalność profesjonalną, naukową i techniczną, oraz dział „J” (grupy 58 - 63) - informację i komunikację. **Wskaźnik liczby podmiotów o działalności wyspecjalizowanej wpisanych do CEIDG na koniec 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 1,31, czyli ponad trzykrotnie więcej niż średnia dla gminy - 0,41.**

Sfera środowiskowa

Zjawiska związane ze środowiskiem w podobszarze „Sielpia Wielka” przeanalizowano na podstawie trzech wskaźników:

- liczby zbiorników bezodpływowych na nieczystości (na podstawie danych otrzymanych od UMiG Końskie),
- powierzchni terenów utwardzonych w jednostce na 100 mieszkańców danej jednostki (na podstawie map pokrycia terenu udostępnianych przez POLSA - Polską Agencję Kosmiczną),
- udziału pieców na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła (na podstawie danych otrzymanych od UMiG Końskie).

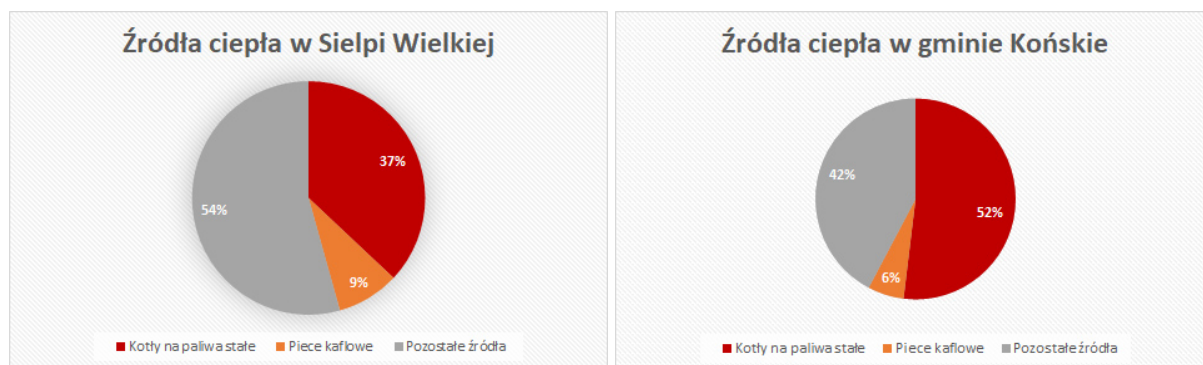
Zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe stanowią potencjalne zagrożenie dla środowiska - ich rozszczelnienie może skutkować zatruciem gleby i wód (szczególnie niebezpieczne w przypadku sąsiedztwa studni), a promień skażenia zależy od rodzaju gleby. W gminie Końskie jest 701 takich

zbiorników. W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się 61 zbiorników, czyli 8,7% wszystkich położonych w gminie.

Wskaźnik powierzchni terenów nieprzepuszczalnych [ha] na 100 mieszkańców jednostki służy zobrazowaniu stopnia przekształcenia środowiska naturalnego w jednostce, nawierzchnie przepuszczalne pełną bowiem istotne funkcje ekosystemowe regulujące mikroklimat w danej jednostce. Wskaźnik opracowano go na podstawie klasyfikacji pokrycia terenu udostępnianej przez Polską Agencję Kosmiczną ze scen satelitarnych Sentinel-2 z 2020 r. Dane te sporządzane są w rozdzielczości 10mx10m. Jako tereny nieprzepuszczalne określono kategorię obszarów antropogenicznych. Wskaźnik powierzchni obszarów nieprzepuszczalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki ma w całej gminie średnią wartość 1,54 ha/ 100 mieszk. Na tym tle zdecydowanie wyróżnia się podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka” (9,61 ha/100 mieszk.) - ze względu na dużą ilość infrastruktury turystycznej w stosunku do niewielkiej ilości mieszkańców. W wartościach bezwzględnych oznacza to 14,71 ha terenów utwardzonych, co jednak stanowi zaledwie 1,88% powierzchni obszaru, którego większość stanowią lasy i zalew.

Wskaźnik procentowy udziału kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła służy określeniu skali problemu emisji. Wskaźnik opracowano na podstawie deklaracji składanych przez właścicieli i zarządców nieruchomości do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Źródłem największej skali emisji tlenku węgla, lotnych związków organicznych, pyłów i tlenków azotu do atmosfery są kotły na paliwo stałe.

W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” zgłoszonych zostało 127 deklaracji źródeł ogrzewania, z czego 58 to kotły na paliwo stałe (w tym piece kaflowe). Stanowi to prawie połowę (46%) wszystkich zgłoszonych źródeł - co jest bardzo wysokim wskaźnikiem, jednak i tak niższym od średniej wartości w gminie wynoszącej aż 58%.

Sfera funkcjonalno - przestrzenna

Zjawiska funkcjonalno - przestrzenne w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” przeanalizowano na podstawie spacerów diagnostycznych z mieszkańcami oraz na podstawie:

- procentowego udziału liczby osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki,
- procentowego udziału mieszkańców bez dostępu do kompleksów zieleni wysokiej w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki,
- powierzchni [ha] kompleksów zieleni wysokiej przypadającej na 100 mieszkańców jednostki,
- pokrycia planistycznego podobszaru
- struktury własności podobszaru.

Dane wyjściowe otrzymano z Urzędu Miasta i Gminy Końskie.

Spacer diagnostyczny po Sielpi Wielkiej w ramach prac nad gminnym programem rewitalizacji rozpoczął się w sobotę, 3 grudnia, o godzinie 13:00 przy wejściu do Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Spacer trwał godzinę, przeszliśmy po miejscowości i na plażę przy rzece Czarnej nad jaz. W spacerze udział wzięło ok. 20 osób, w tym przedstawiciele UMiG końskie z zastępcą burmistrza Marcinem Zielińskim na czele, przedstawiciele wykonawcy oraz kilkanaście zainteresowanych osób. Zdjęcia ze spaceru zamieszczono poniżej:

W trakcie spaceru zebrano od mieszkańców poniższe uwagi i propozycje zmian:

- brak kanalizacji
- brak wodociągu na Modrzewiowej
- przy posesji Słoneczna 16 - droga wyżej od sąsiadujących posesji, potrzeba odwodnienia
- przy ul. Słonecznej pękają rury wodociągowe
- potrzebny światłowód w Sielci Wielkiej i letnisku
- potrzebna poczta, punkt apteczny
- dosyć dobra dostępność komunikacji publicznej
- potrzebna lepsza infrastruktura przystanku - brak osłony przed wiatrem, deszczem
- boisko na środku miejscowości jest często wykorzystywane przez wycieczki (w szczególności kolonie) z letniskowej części miejscowości, gdzie brak jest infrastruktury sportowej

- potrzebna współpraca z przedsiębiorcami, aby wspólnie poprawić możliwości funkcjonowania
- na jazie jest zakaz kąpeli, ale miejsce jest wyjątkowo urokliwe na pikniki
- lasy i plaża rozjeżdżone przez quady
- mocny nadzór konserwatorski uniemożliwia działania inwestycyjne w starej zabudowie
- 1 linia zabudowy (strefa konserwatorska A) uniemożliwia wprowadzanie jakichkolwiek zmian, nowa zabudowa lokalizuje się w drugiej linii
- wysokie wymagania konserwatorskie odnośnie realizacji zabudowy – ograniczają możliwości realizacji zabudowy, mieszkańcy nie mogą budować domów i się wyprowadzają
- budowa w Sielpi Wielkiej jest nieopłacalna, bo w okolicy jest dużo wolnych działek bez wymagań konserwatorskich – potrzebne dofinansowanie do remontów budynków historycznych;
- renowacja kanału Ulgi to koszt szacowany na ok 30 milionów zł
- renowacja zabytków w Muzeum Zagłębia Staropolskiego to szacowany koszt ok 30-40 milionów zł
- szlaki piesze i rowerowe łączą Starą Kuźnicę z Sielpią (Piekielny Szlak)
- Brak oferty kulturowej – jedynie szlak do miejscowości Niebo, gdzie są jakieś elementy kulturowe
- Jest organizowane przez gminę kino letnie przy moło
- Organizowane są zawody wędkarskie – potencjał w wędkarzach
- Jest przestrzeń dla rolników w okolicy
- Strategia Miast Północy uwzględnia sieć szlaków rowerowych i podłączenie jej do green velo
- na centralnym placu brakuje cienia, gatunki drzew muszą być takie, które przyjmą się lokalnie
- Odnowić muzeum i stworzyć szlak po muzeach w okolicy – oferta kulturowa której brakuje
- w Muzeum Zagłębia Staropolskiego co roku w 1 niedzielę lipca odbywały się Kuźnice. Było to ważne dla tożsamości mieszkańców i dumy z miejsca
- Rozwój zalewu w Radoszycach i cmentarza żydowskiego w Wisach może wpłynąć pozytywnie na obecność turystów
- brak sklepów spożywczych w okolicy

- teren Muzeum Zagłębia Staropolskiego to łącznik między północnym a południowym osiedlem w Sielpi Wielkiej, dla mieszkańców i letników z północnej części mieszkalnej - dostęp do sklepu spożywczego w Sielpi, brak innych przejść pieszych

Procentowy udział liczby osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki obliczono biorąc pod uwagę możliwość pieszego dojścia do najbliższego obiektu kultury (obejmującego domy kultury, biblioteki, teatry, kina i muzea) w czasie 15 minut - czyli 1250 m. W ten sposób wskazano liczbę osób zamieszkałych poza izochroną dojścia, a więc pozbawionych możliwości codziennego korzystania z obiektów kultury. Należy również zauważyć, że mieszkańcy całej gminy mają możliwość okazjonalnego dojazdu do obiektów kultury, takich jak muzea czy teatry, natomiast nie jest to element brany pod uwagę ponieważ omawiany tu wskaźnik określa codzienną dostępność lokalnej kultury.

Procentowy udział liczby osób nieposiadających bezpośredniego dostępu do kompleksów zieleni wysokiej w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki obliczono biorąc pod uwagę możliwość pieszego dojścia do najbliższego skupiska zieleni wysokiej w czasie 5 minut spaceru (nie dalej niż 417 m). Tereny zapewniające możliwość korzystania rekreacyjnego ze skupisk zieleni wysokiej (określonych jako lasy, zadrzewienia i zagajniki) - zróżnicowano w zakresie wielkości: w granicach miasta Końskie uwzględniono dostęp do wszystkich takich obszarów, natomiast poza miastem wzięto pod uwagę wyłącznie dostępność do kompleksów zieleni wysokiej o łącznej powierzchni co najmniej 3 ha.

Wskaźnik łącznej powierzchni kompleksów zieleni wysokiej przypadającej na 100 mieszkańców jednostki obliczono na podstawie skupisk zieleni wysokiej (określonych jako lasy, zadrzewienia i zagajniki) - w mieście - wszystkich, a w granicach gminy - o wielkości kompleksu powyżej 3ha.

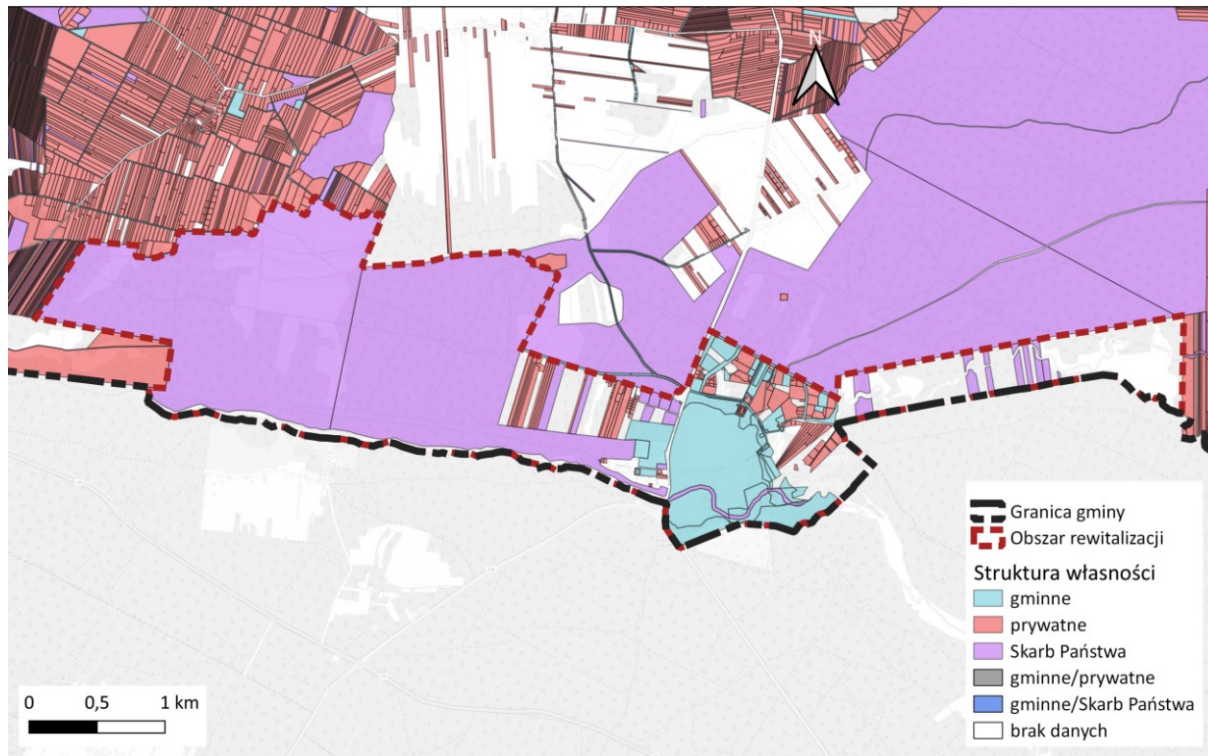
W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” wskaźnik ten wynosi 437,90 ha/ 100 mieszk. (43790 m²/ osobę), jest to wynik znacznie przewyższającą średnią, która dla całej gminy wynosi 241,44 ha/100 mieszk. - mieszkańcy tego podobszaru mają bezpośredni dostęp do dużych kompleksów leśnych.

Pokrycie planistyczne dla podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” wynosi 0% - nie uchwalono tu żadnego planu miejscowego. Ustawa o rewitalizacji zawiera szereg narzędzi skierowanych na tereny nieobjęte planami miejscowymi oraz umożliwia wykorzystanie nowych narzędzi w planach miejscowych. Tereny nieobjęte planami miejscowymi, a więc całość podobszaru rewitalizacji, należy uznać za kryzysowe.

Struktura własności podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” jest określona przez charakterystykę przestrzenną obszaru. Większość nieruchomości stanowią lasy, należące do Skarbu Państwa. Gminne zasoby obejmują m.in. zalew, zabytkowe centrum miejscowości, część przestrzeni publicznych.

Pozostałe nieruchomości są prywatne lub mają nieustalony stan prawny. Nieruchomości gminne obejmują 107 działek o łącznej powierzchni 102,78 ha, co stanowi ok. 13% powierzchni obszaru.

STRUKTURA WŁASNOŚCI W SIELPI WIELKIEJ

Sfera techniczna

Zjawiska ze sfery technicznej w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” przeanalizowano na podstawie stanu technicznego zabytków, ze względu na brak występowania tu mieszkań komunalnych oraz budynków gminnych, ujętych w analizie podobszaru „Centrum”. Dane wyjściowe otrzymano z Urzędu Miasta i Gminy Końskie.

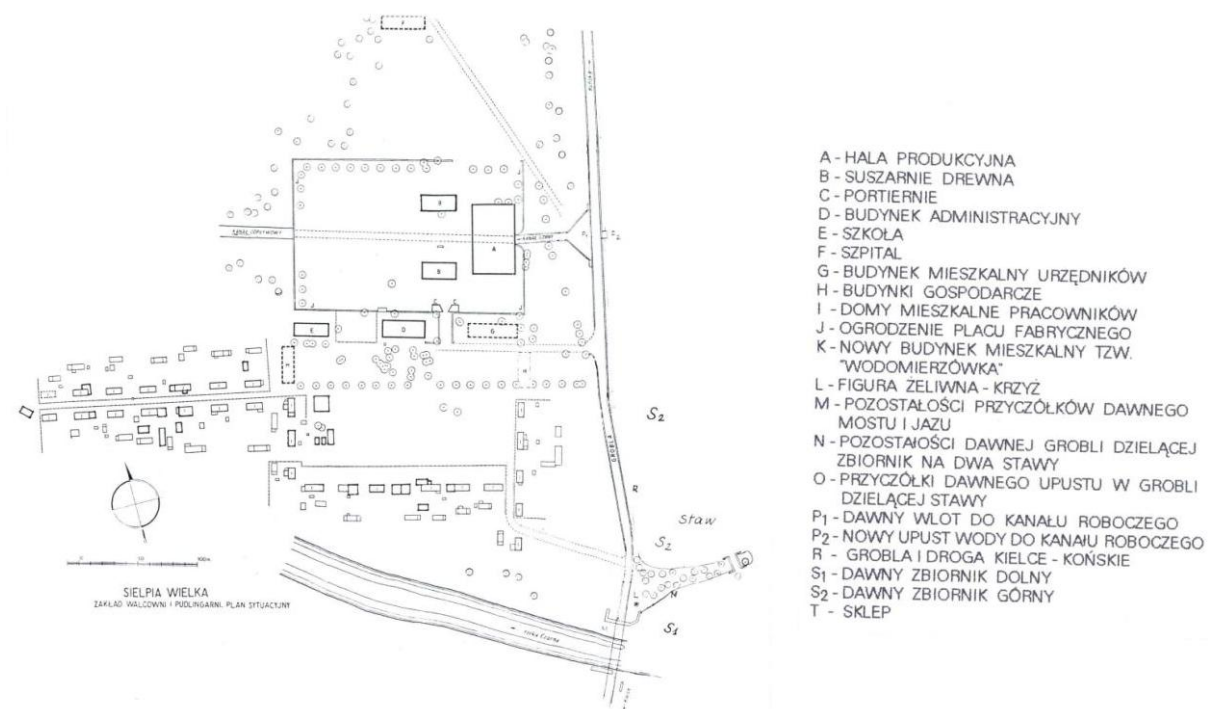
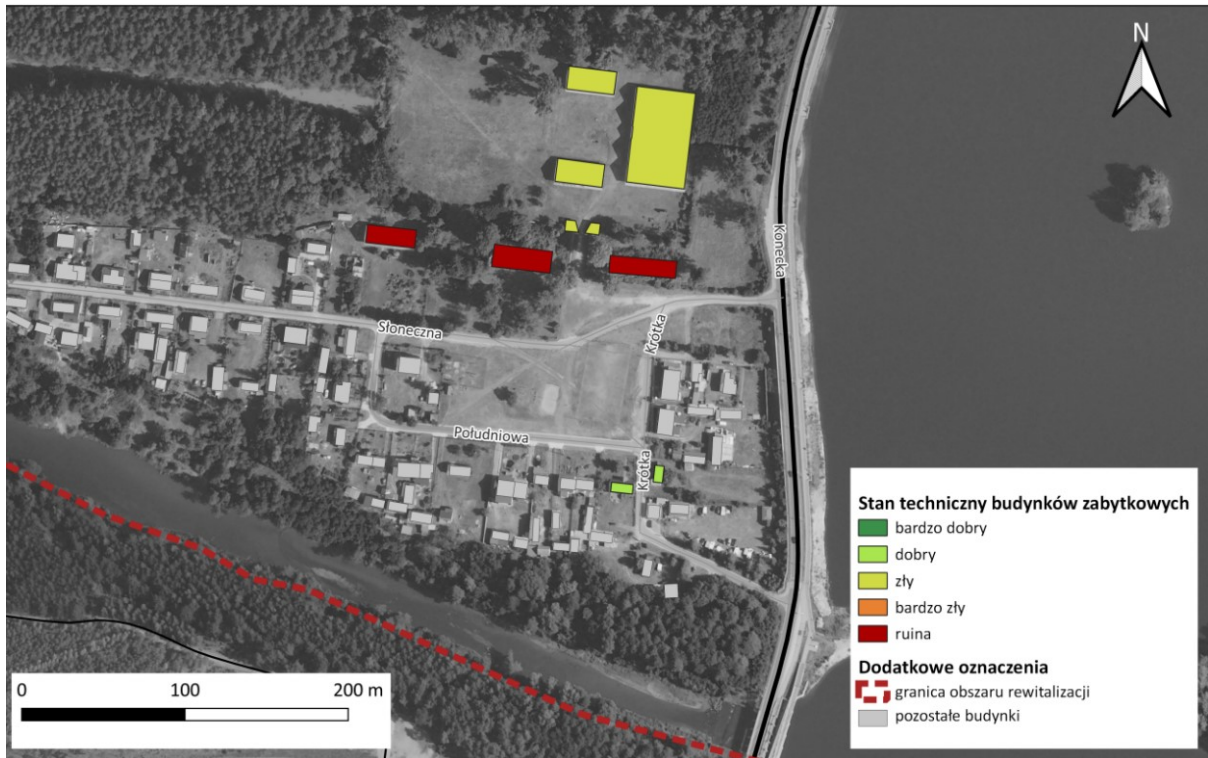
W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się jeden z najcenniejszych zabytków przemysłowych, pierwszy w Polsce zabytek sztuki inżynierskiej, wybitny przykład układu przestrzenno - architektonicznego i technicznego osady przemysłowej lat 20-tych/40tych XIX w. - Muzeum Zagłębia Staropolskiego.

Zakład przemysłowy walcowni i pudlingarni oraz towarzyszące mu osiedle mieszkaniowe wzniesiono w latach 1821 - 1842, zakład jest nieczynny od 1921. Zabudowa fabryczna i osiedle mieszkalne złożone z 29 domów zgrupowane zostały wokół dwóch sprzężonych ze sobą prostokątnych placów. Na styku znalazła się szkoła i dom dla urzędników.

Obecnie cały zespół zakładu przemysłowego i osiedla jest wpisany do rejestru zabytków pod numerami 322(1956), 307 (1967), A.491 (2010), ujęte w Gminnej Ewidencji zabytków pod numerami 208-220. Elementy układu są obecnie w różnym stanie zachowania, w większości oznaczonym jako zły lub bardzo zły, ruina. Obecnie ochroną objętych jest też 27 domów mieszkalnych, ich stan określony jest jako zachowany, dobry, częściowo odnowiony, ale nie są one oznaczone na mapie. Zakres wpisu i ochrony konserwatorskiej zabytku wymaga więc weryfikacji.

Dla zakładu przemysłowego uzyskano w sierpniu 2022 decyzję nr BP.6740.508.2021.MW o pozwoleniu na budowę, które obejmuje remont i przebudowę budynków: walcowni, pudlingarni, budynku suszarni II ze zmianą sposobu użytkowania na cele dydaktyczno - szkoleniowe związane z funkcją muzeum, kanału ulgi, oraz budowę niezbędnej infrastruktury technicznej.

Mieszkańcy w trakcie spaceru badawczego podnosili zagadnienia związane z restrykcyjną ochroną konserwatorską historycznych domów - w wyniku tego zaobserwowano trend realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej w tyle działki i pozostawiania domu frontowego jako niezamieszkałego.

Wyniki ankiet

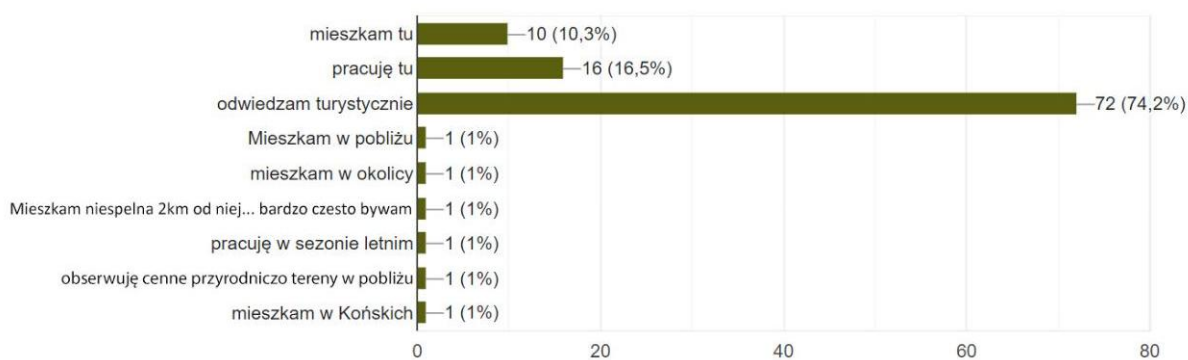
Ankiety przeprowadzono za pomocą systemu ankietowego google w dniach 14 - 21 grudnia 2022 r. Ankiety były wypełniane anonimowo. Odpowiedzi na zadane pytania udzieliło 97 osób. Poniżej znajduje się podsumowanie wyników.

PYTANIA METRYCZKOWE

Pytanie nr 1

Jakie jest Pani/ Pana powiązanie z Sielwią Wielką:

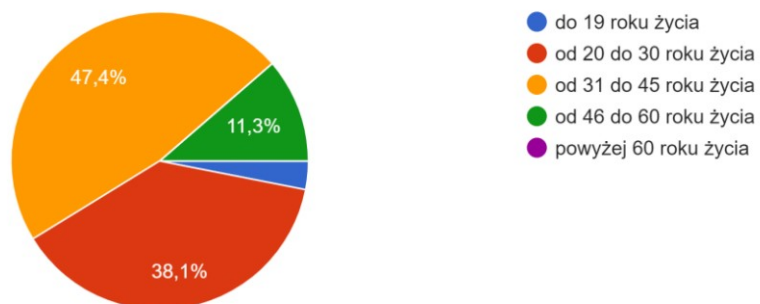
97 odpowiedzi

Pytanie nr 2

Wiek:

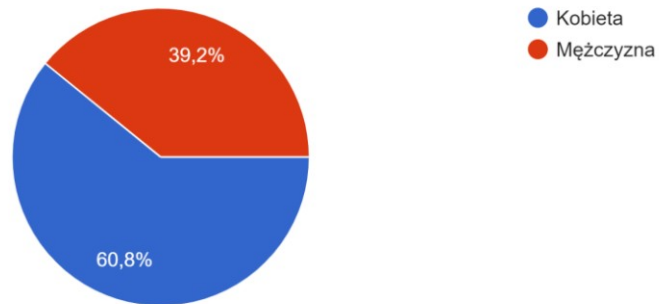
97 odpowiedzi

Pytanie nr 3

Płeć:

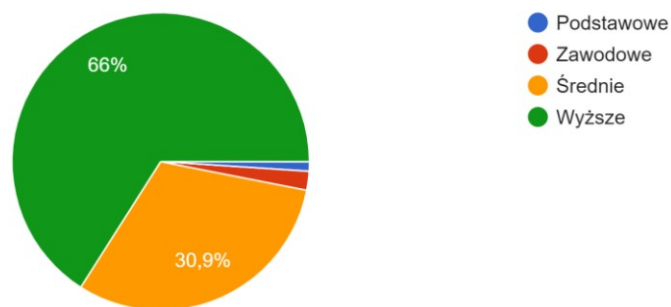
97 odpowiedzi

Pytanie nr 4

Wykształcenie:

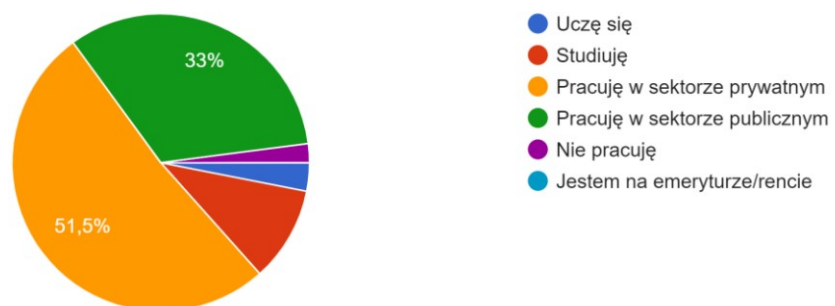
97 odpowiedzi

Pytanie nr 5

Aktywność zawodowa:

97 odpowiedzi

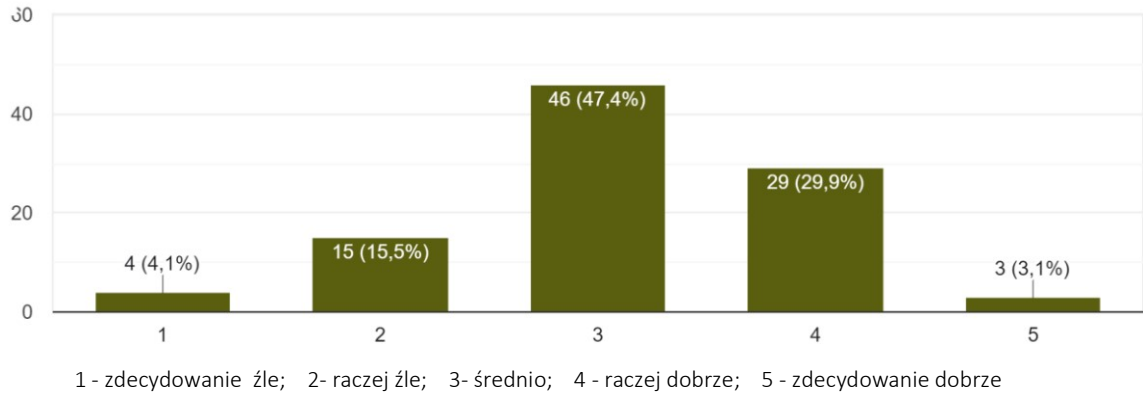

PYTANIA DOTYCZĄCE PODOBSZARU REWITALIZACJI „SIELPIA WIELKA”

Pytanie nr 6

Jak ocenia Pani/ Pan jakość życia w mieszkaniowej części Sielpi Wielkiej?

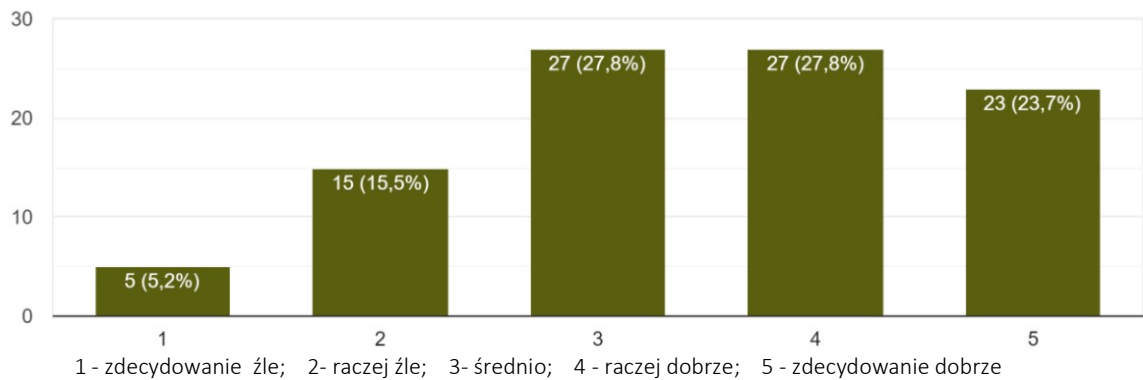
97 odpowiedzi

Pytanie nr 7

Jak ocenia Pani/ Pan dostępność Sielpi Wielkiej komunikacją zbiorową?

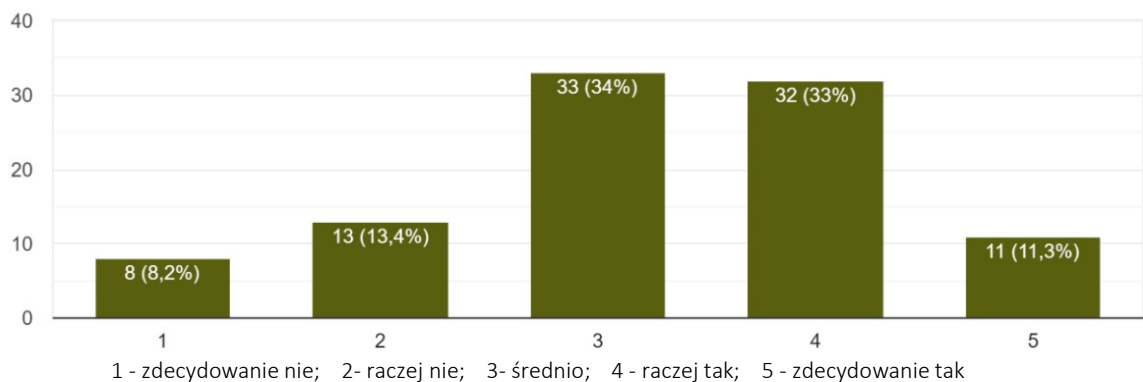
97 odpowiedzi

Pytanie nr 8

Czy czuje się Pani/ Pan bezpiecznie w mieszkaniowej części Sielpi Wielkiej?

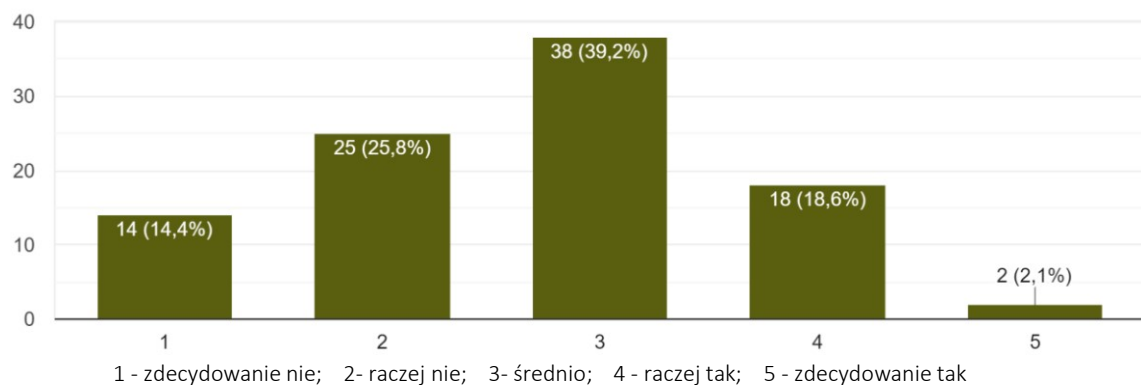
97 odpowiedzi

Pytanie nr 9

Czy czuje się Pani/ Pan bezpiecznie w letniskowej części Sielpi Wielkiej?

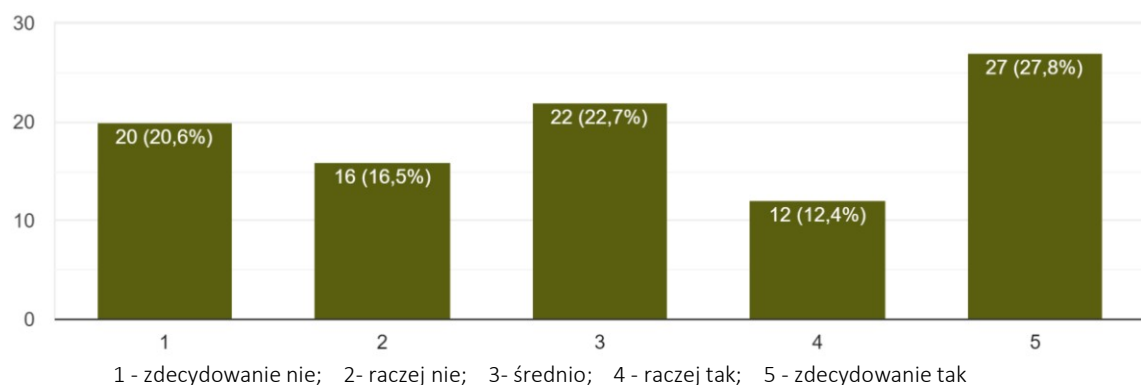
97 odpowiedzi

Pytanie nr 10

Czy obawia się Pani/ Pan zmian klimatycznych i ich wpływu na Sielpię Wielką?

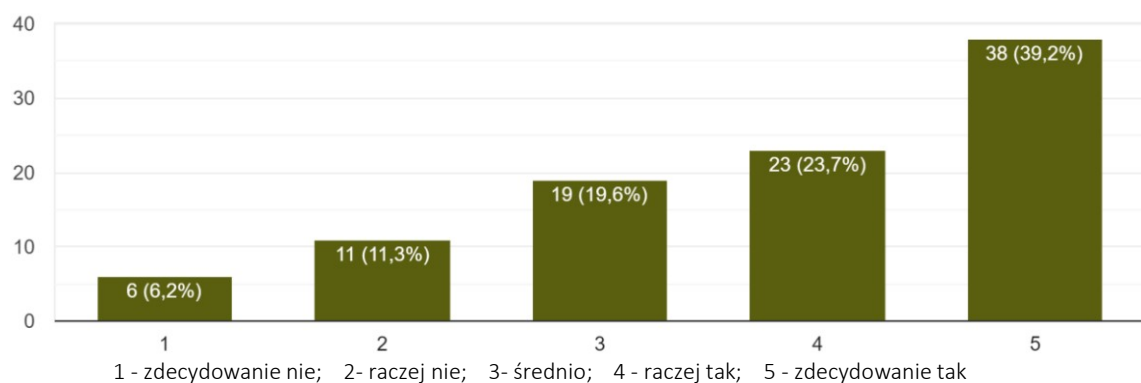
97 odpowiedzi

Pytanie nr 11

Czy ważny jest dla Pani/ Pana zabytkowy charakter Sielpi Wielkiej?

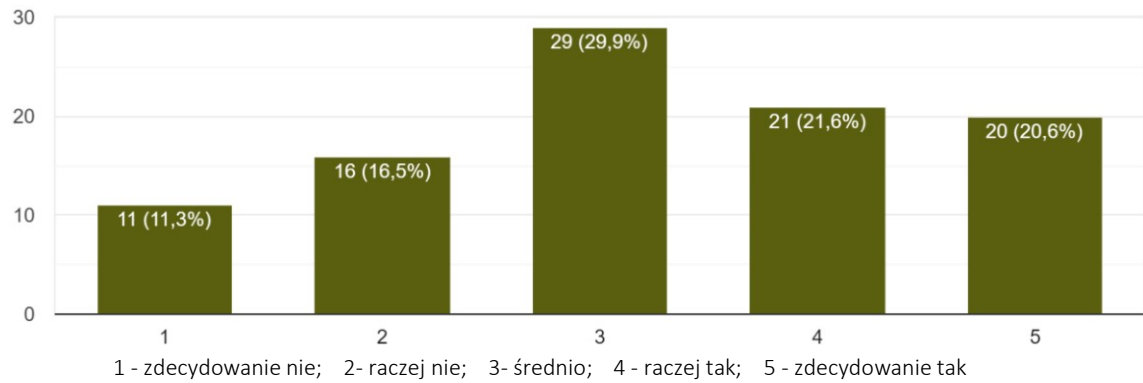
97 odpowiedzi

Pytanie nr 12

Czy ważne jest dla Pani/ Pana powiązanie przestrzenne części mieszkaniowych i letniskowej Sielpi Wielkiej?

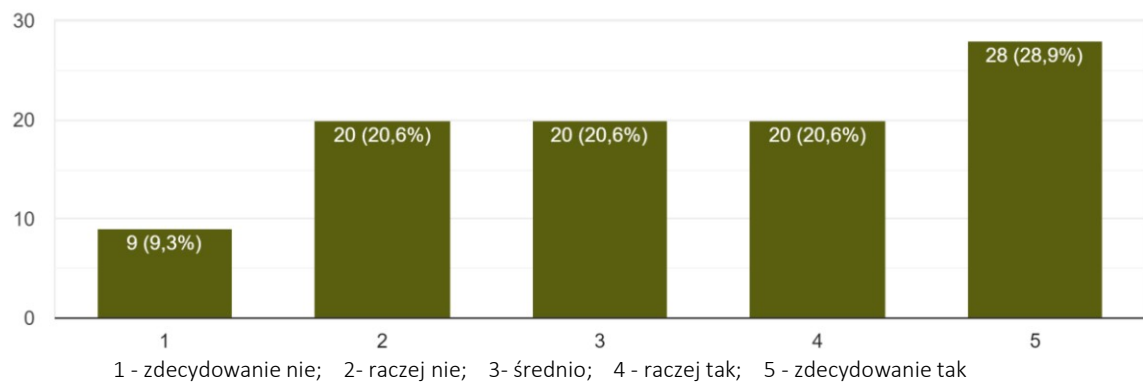
97 odpowiedzi

Pytanie nr 13

Czy Pani/ Pana zdaniem Sielpia Wielka wymaga lepszego dostosowania do potrzeb pieszych?

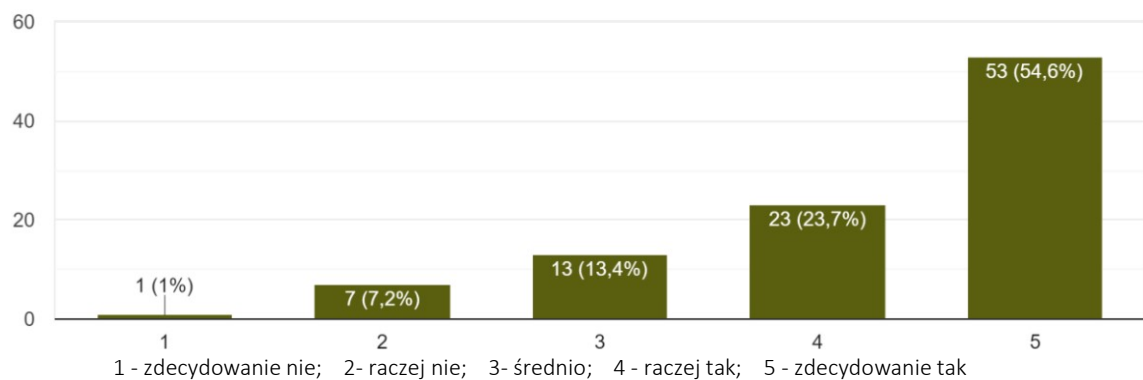
97 odpowiedzi

Pytanie nr 14

Czy centrum letniskowej części Sielpi Wielkiej wymaga Pani/ Pana zdaniem uporządkowania przestrzennego?

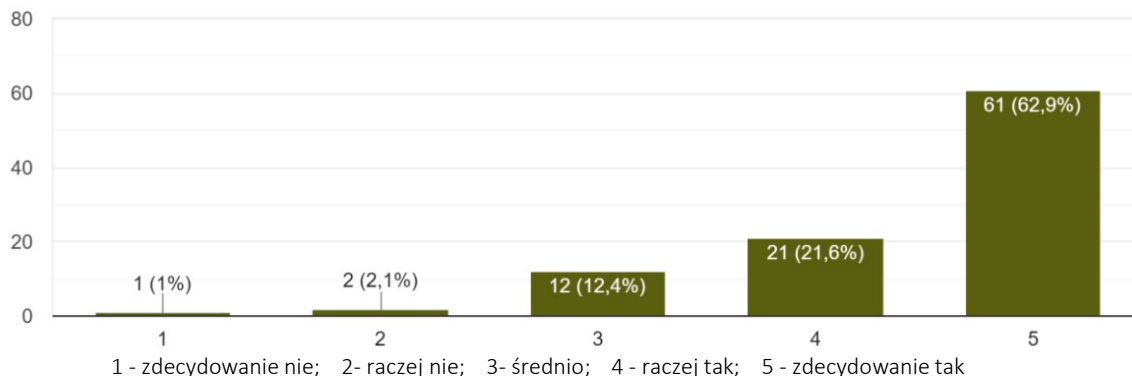
97 odpowiedzi

Pytanie nr 15

Czy Sielpia Wielka wymaga rozwoju nowoczesnej infrastruktury oraz ekologicznych i odnawialnych źródeł energii?

97 odpowiedzi

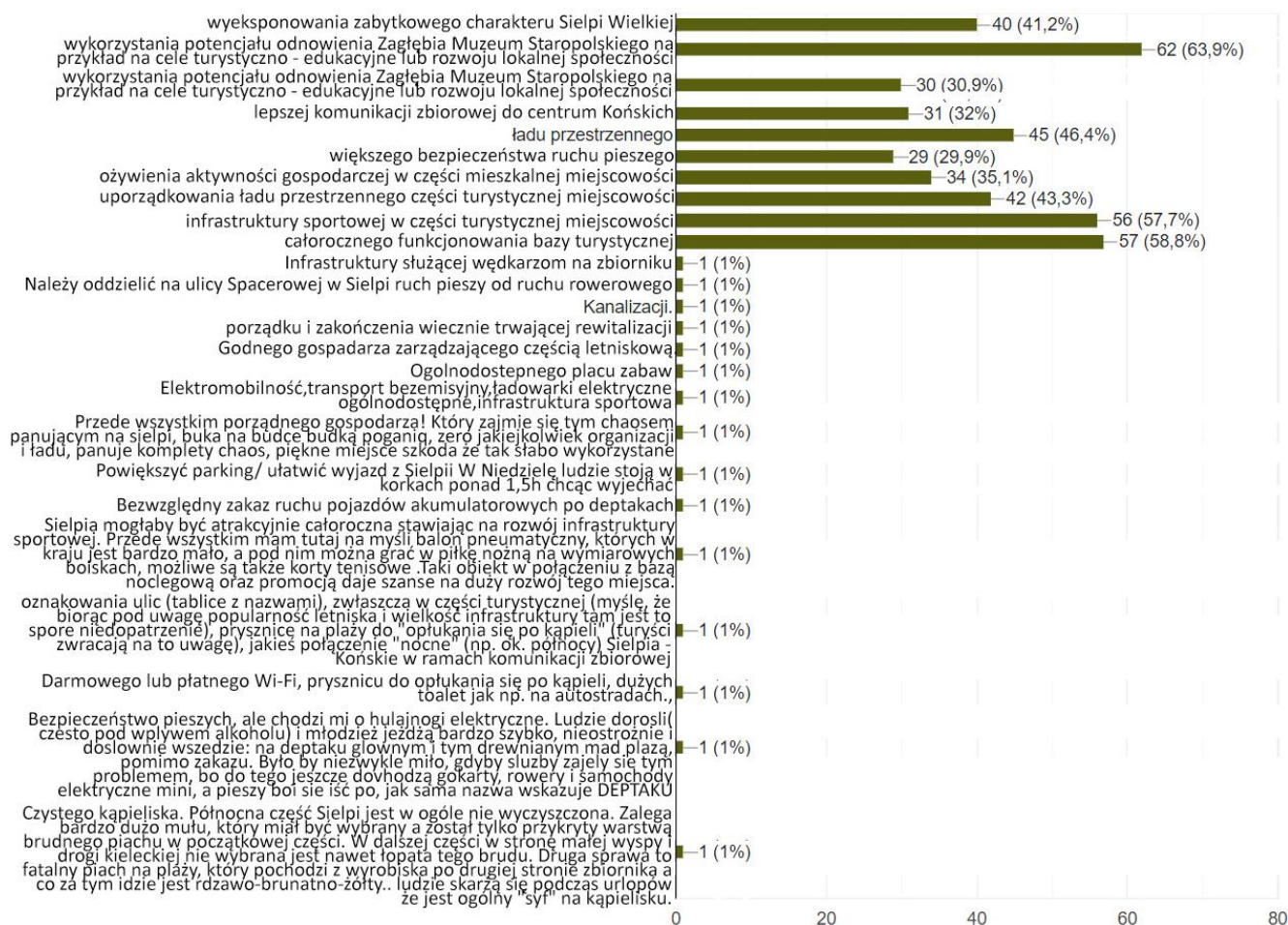

Pytanie nr 16

Czego najbardziej brakuje Pani/ Panu w Sielpi Wielkiej?

(można zaznaczyć wiele odpowiedzi, a w puste pole wpisać swoje sugestie)

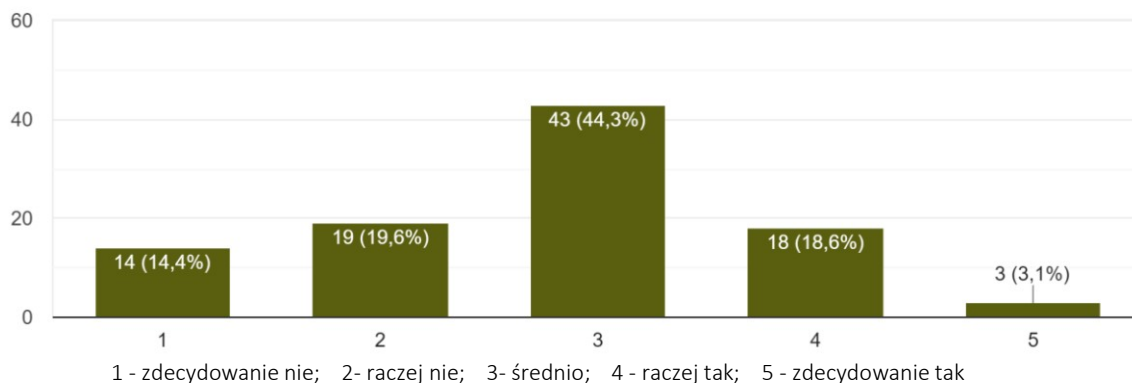
97 odpowiedzi

Pytanie nr 17

Czy jest Pani zadowolona/ Pan zadowolony z poziomu życia społecznego (kultura/ aktywizm/ sport) w Sielpi Wielkiej?

97 odpowiedzi

Pytanie nr 18

Czego brakuje Pani/ Panu w życiu społecznym w Sielpi Wielkiej?

Pytanie otwarte - odpowiedzi na nie udzieliło 74 respondentów.

W zakresie kultury złożono 29 uwag. Najczęściej powtarza się zapotrzebowanie na większą liczbę wydarzeń kulturalnych, imprez, koncertów, atrakcji, również dla młodzieży i dzieci. Podkreślana jest potrzeba wyższej kultury (nie tylko disco - polo), zaproponowano również uporządkowanie i rozwój działalności kina letniego i budowę amfiteatru. Wskazano potrzebę działań marketingowych i rozpropagowania Sielpi na skalę krajową. Dwoje respondentów podniosło temat konieczności zwiększenia społecznej odpowiedzialności biznesu.

Wskazano potencjał historyczny i zabytkowy Muzeum Zagłębia Staropolskiego oraz możliwości powiązania go z zabytkową kuźnią wodną w Starej Kuźnicy.

Wielu respondentów podkreśliło potrzebę całorocznego funkcjonowania części turystycznej, zaznaczając, że życie społeczne poza sezonem nie istnieje. Zaproponowano doposażenie części turystycznej w wiele elementów: ogólnodostępne place zabaw, w tym dające możliwości spędzania czasu w trakcie niepogody, park treningowy dla psów, obiekty sportowe - np. boisko wielofunkcyjne, korty tenisowe, zadbanie o istniejące boisko do siatkówki plażowej. Podkreślono potrzebę utrzymania czystości zalewu i plaży, wzmocnienia ładu przestrzennego.

Określono również potrzeby bieżącego doposażenia części turystycznej w nowoczesną infrastrukturę, a także całodobową toaletę publiczną, przebieralnię przy plaży, bankomat, kiosk, miejsca parkingowe, a w części bliżej rzeki - remonty ulic i kosze na śmieci.

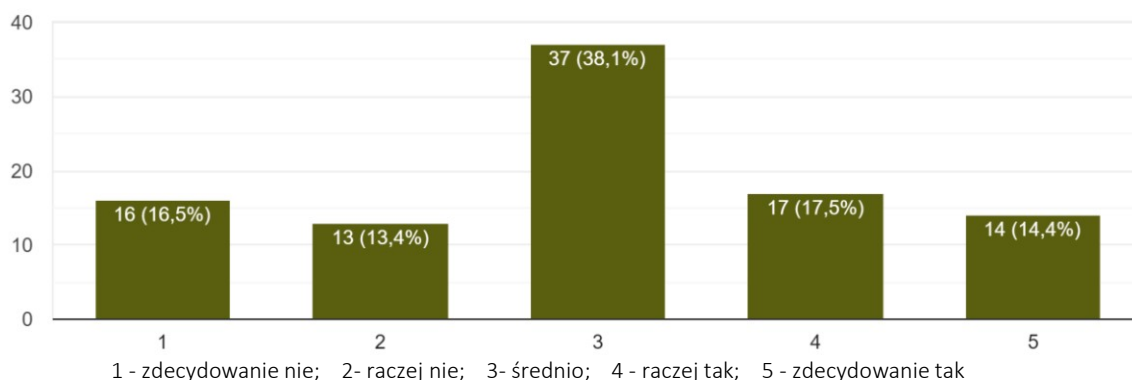
Złożono również 10 uwag dotyczących bezpieczeństwa. Część z nich dotyczy życia nocnego i spożycia alkoholu, natomiast druga grupa - dotyczy uregulowania korzystania z deptaka przez osoby piesze i dzieci w gokartach/ na rowerach, które sprawiają zagrożenie.

Dziewięcioro respondentów stwierdziło, że w życiu społecznym Sielpi Wielkiej niczego nie brakuje, przeciwnego zdania była jedna osoba. Troje respondentów określiło potrzebę integracji mieszkańców np. w świetlicy wiejskiej.

Pytanie nr 19

Czy byłaby Pani skłonna/ byłby Pan skłonny zaangażować się w aktywności związane z realizacją programu rewitalizacji, np. udział w organizacjach społecznych?

97 odpowiedzi

Pytanie nr 20

Jeśli ma Pani/ Pan dodatkowe spostrzeżenia, postulaty, wnioski, pomysły, które Pani/ Pana zdaniem mogą być przydatne w pracach nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Sielpi Wielkiej, proszę o ich wpisanie w poniższe pole.

Pytanie otwarte - odpowiedzi na nie udzieliło 51 respondentów. Uwagi zostały zsyntetyzowane i podzielone tematycznie, a główne wnioski przedstawiono poniżej.

Uwagi dotyczące części mieszkalnej:

- należy wykorzystać potencjał turystyczny odnowy Muzeum Zagłębia Staropolskiego
- ustalenie jednego kierunku rozwoju pod okiem konserwatorskim
- część mieszkalna wokół muzeum powinna zachować zabytkowy charakter ale należy wprowadzić nowoczesne elementy poprawiające jakość życia mieszkańców i wygląd całości
- respondenci zwrócili uwagę na konieczność wyposażenia w kanalizację i uporządkowanie odbioru śmieci

Uwagi dotyczące części turystycznej:

- wielu respondentów zwróciło uwagę na konieczność zwiększenia ładunku przestrzennego, w szczególności uporządkowania przestrzennego i organizacyjnego głównego deptaka, regulacji zasad, ilości i estetyki handlu
- wielu respondentów zwróciło uwagę na konieczność regulacji ruchu na głównym deptaku, wskazując na wąską przestrzeń, w której przemieszcza się wielu pieszych, a niebezpieczeństwo stanowią szybko poruszające się rowery, hulajnogi elektryczne, kolizja ta dotyczy również pomostów
- zidentyfikowano brak bankomatu, alkometru, punktu aptecznego, doraźnej pomocy medycznej, publicznych bezpłatnych toalet, prysznic przy plaży
- bardzo wielu respondentów podkreśliło turystyczny walor zalewu, konieczność dbałości o czystość wody i dna oraz piasku plażowego
- zaproponowano przystosowanie linii brzegowej zbiornika do kąpielii dla najmłodszych dzieci (obecnie duży spadek głębokości), wydzielenie na plaży różnych stref - rodzinną, ale też strefę cichą
- respondenci wskazali potrzebę uzupełnienia ilości ławek i koszy na śmieci oraz segregacji i częstszego odbioru odpadów
- zaproponowanie zadbanie o istniejące boisko do siatkówki plażowej - ogrodzenie, uzupełnienie o siatkę
- zaproponowano Sielpię jako letnią przestrzeń dla turystów i budowania lokalnej społeczności przez organizację wydarzeń kulturalnych, imprez, kina letniego, kiermaszy, pikników

- wielu respondentów zwróciło uwagę na możliwość rozwoju Sielpi Wielkiej w stronę całorocznego korzystania z atrakcji turystycznych, zaproponowano ośrodki całoroczne, stworzenie ośrodka sportów wodnych, boiska wielofunkcyjnego, kortów, boiska do siatkówki, koszykówki, publicznego placu zabaw, podświetlenie mostu i instalację na nim turbin Archimedesesa, rozbudowę amfiteatru, park rozrywki, baseny termalne, mobilną bibliotekę, bookcrossing
- zaproponowano wzmocnienie potencjału turystyki pieszej i rowerowej, w tym odnowienie oznakowania szlaków i map ze szlakami turystycznymi, oraz wykorzystanie bliskości skałek Pieńko
- podkreślono zagadnienia związane z bezpieczeństwem, w szczególności związanym z dyskotekami- potrzeba większej ilości patroli policji, monitoring

Uwagi dotyczące transportu:

- zwiększenie dostępności Sielpi Wielkiej komunikacją publiczną
- podkreślono problemy związane z wyjazdem z części turystycznej w sezonie, zaproponowano rozwiązania- wyjazd dwukierunkowy, mini rondo, kierowanie ruchem przez policję
- zauważono problemy z organizacją i ilością miejsc postojowych
- remont ulicy Leśnej
- zwrócono uwagę na oświetlenie - brak na niektórych ulicach (np.Modrzewiowej, części ulicy Jarzębinowej), na rondzie w Sielpi

Uwagi dotyczące procesu rewitalizacji:

- potrzeba stosowania wyższej jakości materiałów i lepszych wykonawców

Analiza potencjałów lokalnych

Lokalne potencjały to zjawiska i zasoby, które niosą w sobie możliwość rozwoju podobszaru rewitalizacji, a zrealizowane - mogą niwelować negatywne zjawiska lub wzmacniać pozytywne aspekty podobszaru rewitalizacji. Określono je na podstawie wszystkich elementów niniejszej diagnozy, a także spacerów z mieszkańcami, ankiet oraz wizji lokalnych i dodatkowych analiz przeprowadzonych przez zespół opracowujący diagnozę.

Oznaczenie	Lokalny potencjał	Możliwości wykorzystania
SW - R1	Trzy charakterystyczne (odrębne) części miejscowości, łączące je rzeka, kanał i zalew	Możliwość budowy połączeń między częściami, możliwość zachowania unikalnej tożsamości każdej z części, możliwość stworzenia powiązań gospodarczych.
SW - R2	Muzeum Zagłębia Staropolskiego	Przywrócenie świetności zabytkowi wysokiej klasy, ożywienie gospodarcze części miejscowości wokół muzeum, stworzenie miejsca integracji lokalnej społeczności, tworzenie miejsc pracy, połączenie północnej i południowej części miejscowości przez teren Muzeum.
SW - R3	Tradycje związane z Muzeum Zagłębia Staropolskiego	Wzmacnianie poczucia lokalnej tożsamości.
SW - R4	Know - how w zakresie tworzenia i prowadzenia nowoczesnej instytucji muzeum w obiekcie przemysłowym (Maleniec) opartego na lokalnych zasobach i tradycjach	Możliwości wsparcia w procesie rozwoju Muzeum Zagłębia Staropolskiego.
SW - R5	Zabytkowa część miejscowości - układ przestrzenny wokół Muzeum Zagłębia Staropolskiego	Wzmacnianie lokalnej tożsamości.
SW - R6	Potencjał lokalnej społeczności i osób starszych	Możliwy do wykorzystania w budowaniu ekonomii społecznej.

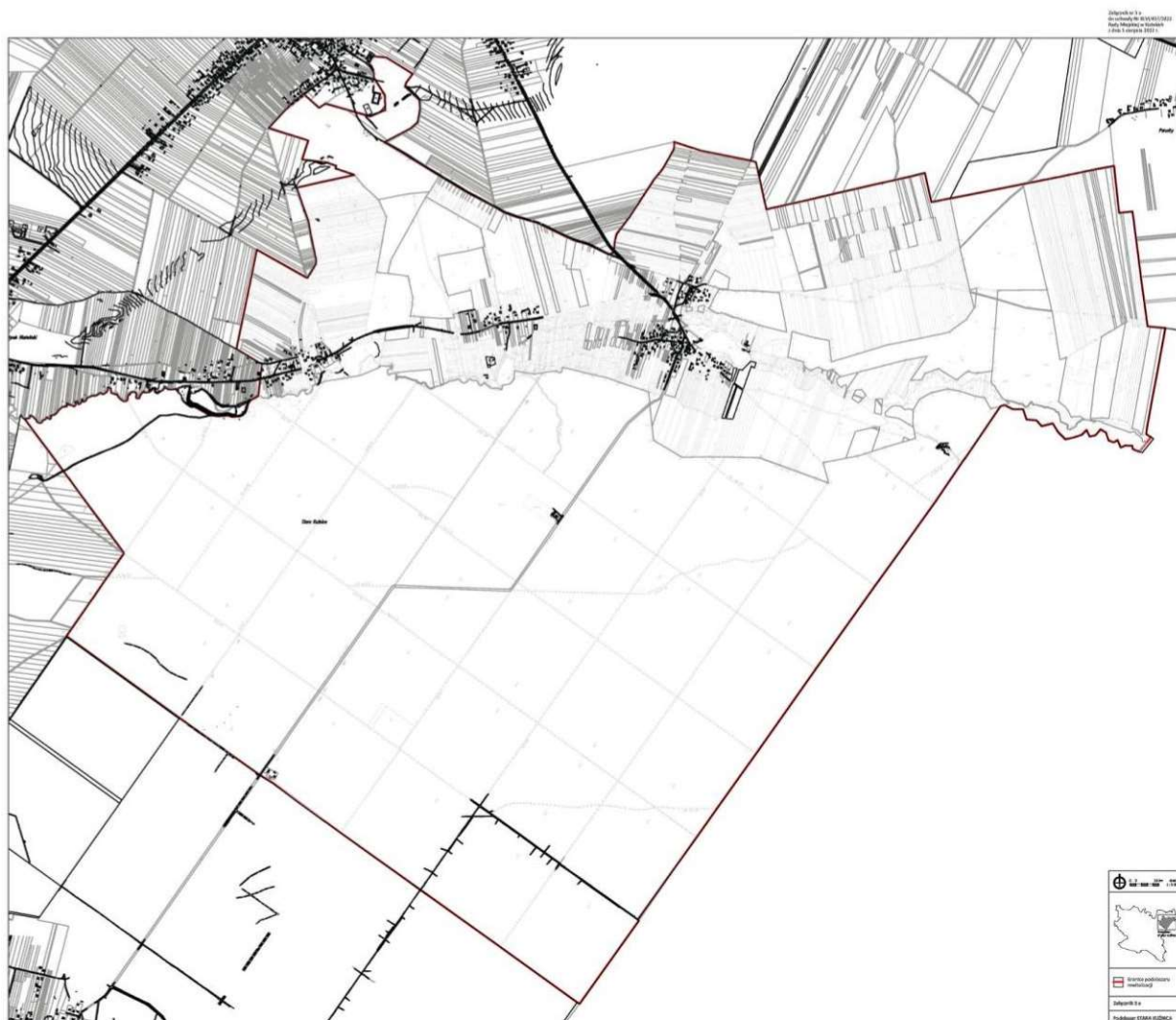
SW - R7	Zalew w Sielpi Wielkiej, rzeki, szlaki wodne	Rozwój turystyki
SW - R8	Aktywni przedsiębiorcy	Prowadzenie przekształceń przestrzennych we współpracy z aktywnymi interesariuszami, budowanie powiązań społeczno - ekonomicznych pomiędzy częścią letniskową a zabytkową.
SW - R9	Dostęp do dużych terenów leśnych i szlaków rowerowych, połączenie przez green velo z innymi obiektami przemysłowymi na terenie gminy Końskie	Może wzmacniać potencjał turystyczny miejscowości, przez połączenie oddziaływania obiektów można wzmacniać potencjał turystyczny całego szlaku obiektów zagłębia staropolskiego.
SW - R10	Istniejące przystanki komunikacji zbiorowej	Potencjał wzmocnienia połączeń z centrum Końskich.
SW - R11	Zasób nieruchomości gminnych w turystycznej części Sielpi Wielkiej	Możliwy do wykorzystania w celu kształtowania ładu przestrzennego - np. na poszerzenie systemu przestrzeni publicznych, wymiany nieruchomości lub inwestycje.
SW - R12	Baza noclegowa - częściowo o całorocznym charakterze	Potencjał całorocznego funkcjonowania części turystycznej.

3. Podobszar rewitalizacji „Stara Kuźnica”

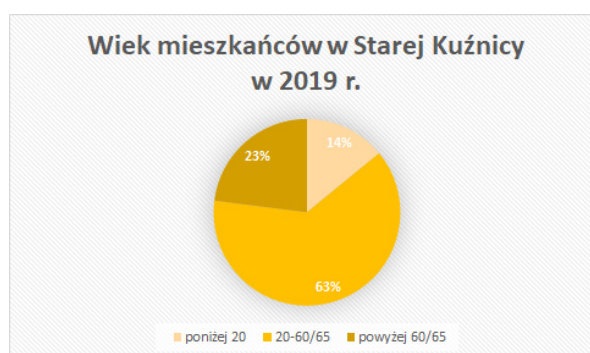
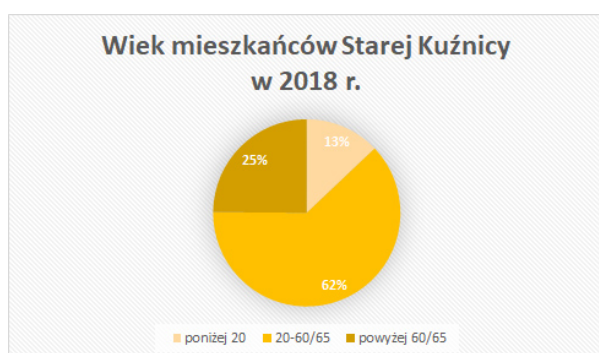
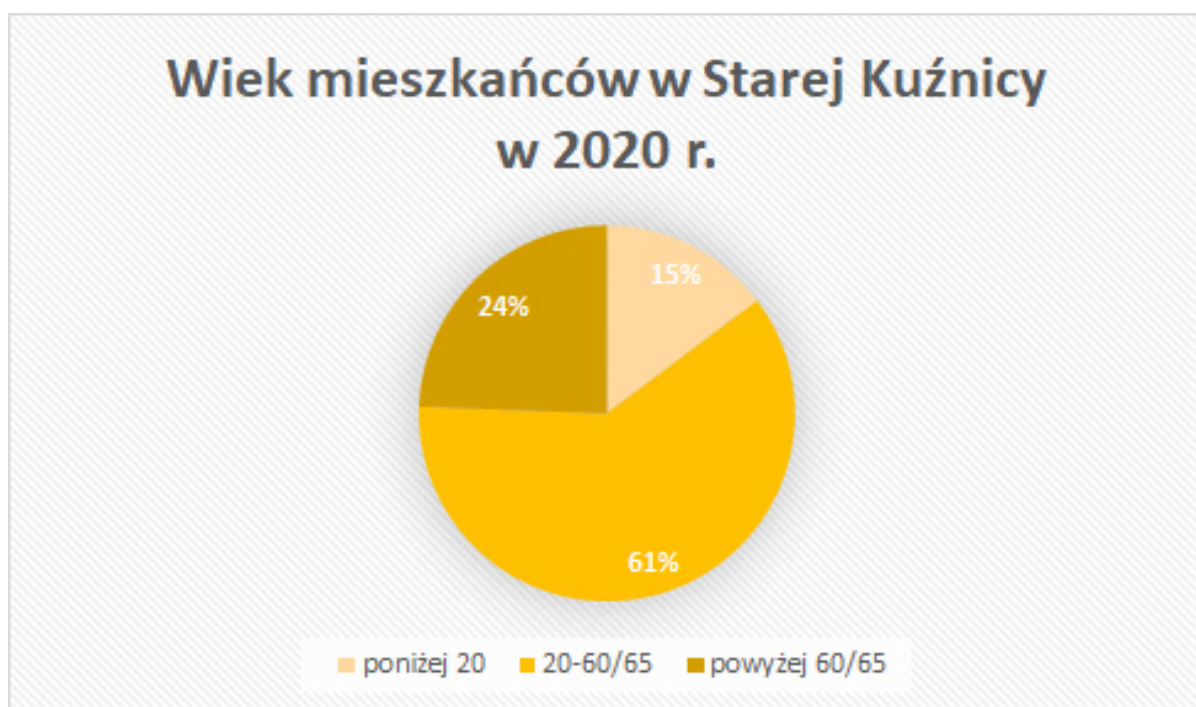
Charakterystyka obszaru

Podobszar rewitalizacji „Stara Kuźnica” o powierzchni 1494,75 ha obejmuje sołectwo Stara Kuźnica we wschodnim krańcu gminy Końskie. Centralną część stanowi zbiornik wodny na rzece Młynkowskiej wraz z zabytkową, nieczynną dziś Starą Kuźnią. W niewielkiej miejscowości znajduje się sporo zabytkowej drewnianej zabudowy. Wzdłuż drogi prowadzącej do Końskich znajduje się Chetb - przysiółek Drutarni, której niewielka część również położona jest w sołectwie. Tereny zabudowane otoczone są lasami.

Zakres podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” wskazano na poniższym załączniku do uchwały delimitacyjnej.

Podobszar rewitalizacji „Stara Kuźnica” zamieszkuje 220 osób, z których 15% to osoby poniżej 20 r.ż., 61% to osoby w wieku produkcyjnym, a 24% to osoby w wieku poprodukcyjnym (60 lat dla kobiet, 65 dla mężczyzn). Warto zwrócić uwagę na odwrotną dynamikę zmian iż w pozostałych podobszarach rewitalizacji - od roku 2018 udział osób najmłodszych w ogólnej liczbie mieszkańców zwiększył się o 2%, w grupie w wieku produkcyjnym i wśród seniorów zmalał o 1%. Biorąc jednak pod uwagę wyniki z roku 2019 - wskazujące odwrotne zmiany - oraz łączną niewielką liczbę mieszkańców, można uznać sytuację demograficzną podobszaru za stabilną. Strukturę demograficzną mieszkańców Starej Kuźnicy w latach 2018 - 2020 zobrazowano na poniższych diagramach.

Analiza kluczowych danych społecznych

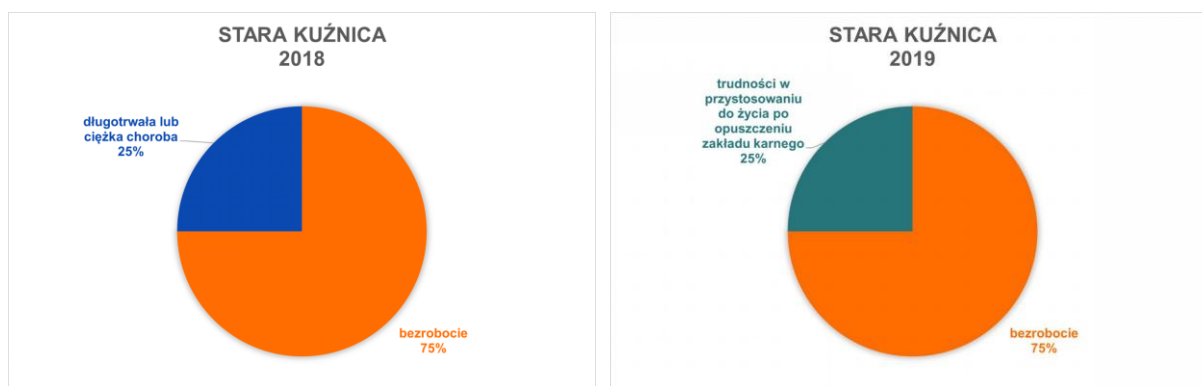
Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa jest najważniejszym wyznacznikiem kryzysu w sferze społecznej. Wskaźniki opracowano na podstawie danych przekazanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich.

W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” z zasiłków udzielanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2020 skorzystały zaledwie 2 osoby, czyli mniej niż 1% mieszkańców podobszaru. Wartość ta jest wielokrotnie niższa niż średnia wartość dla gminy, która wynosi 9,37%. W latach 2018 - 2020 zaobserwowano spadek liczby osób korzystających z zasiłków o 50%.

W ramach tej grupy przyczyny korzystania z pomocy społecznej stanowią bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Podział według podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018 - 2020 zobrazowano na poniższych diagramach.

Wywiady pogłębione z pracownikami MGOPS wskazują, że w podobszarze „Sielpia Wielka” występuje duży odsetek domów letniskowych, mieszka tu również niewiele rodzin z dziećmi. Podobszar ten liczy zbyt mało mieszkańców i jest położony zbyt „na uboczu” - nie prowadzi przezeń droga do żadnej innej dużej miejscowości - żeby uzasadnione było otwarcie świetlicy. Jest tu słaby zasięg telefonii komórkowej. Jako jeden z podstawowych problemów opisano zbyt małą dostępność komunikacji zbiorowej, która jest przeszkodą w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych (trudność dotarcia do pracy w przypadku pracy zmianowej) - występuje tu całkowita zależność od posiadania samochodu.

Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

Liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami określono na podstawie danych przekazanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich. Jest to jedyne kompletne zestawienie danych dotyczące omawianego zjawiska w gminie Końskie. W podobszarze „Stara Kuźnica” nikt nie korzystał z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w 2020 r.

Bezrobocie

Zjawisko bezrobocia w podobszarze „Stara Kuźnica” przeanalizowano z użyciem danych wyjściowych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich. Odnotowano tu niewielkie zmiany liczby osób bezrobotnych - w 2018 r. były to 4 osoby, w 2019 r. - 7 osób, a w 2020 r. - 6 osób bezrobotnych, z których 1 to kobieta, a pozostałe 5 (83%) to mężczyźni. Najwięcej osób bezrobotnych występuje w grupie wiekowej 25-34 lata.

W Starej Kuźnicy nie pojawiają się żadne oferty pracy. Pracownicy MGOPS oraz mieszkańcy w trakcie spaceru badawczego jako jedną z najważniejszych przeszkód w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych określili niewystarczającą dostępność komunikacji zbiorowej, powodującą trudność

dotarcia do pracy w przypadku podjęcia pracy zmianowej w koneckich zakładach przemysłowych, oferujących znaczną liczbę ofert pracy.

Przestępczość

Zjawisko przestępczości w mieście i gminie Końskie przeanalizowano na podstawie danych wyjściowych otrzymanych z Komendy Powiatowej Policji w Końskich oraz wywiadów pogłębianych z przedstawicielami Policji, w tym Dzielnicowymi.

W 2020 r. stwierdzono 5 przestępstw i wykroczeń, nieobejmujących zdarzeń drogowych oraz przestępstw gospodarczych z uwzględnieniem czynów nieletnich, tj. do 17 roku życia. Odnotowano również 11 interwencji policji i czyny zabronione. W latach 2018-19 liczby te kształtowały się na podobnym poziomie.

Wywiady pogłębione z Dzielnicowymi wykazały, że główną przyczyną interwencji jest zakłócanie porządku publicznego związane z wakacyjnym korzystaniem z zalewu.

Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Wskaźnik liczby osób, które oddały głos w wyborach samorządowych w 2018 r. wykazano na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej opublikowanych na stronie <https://wybory2018.pkw.gov.pl/> oraz Głównego Urzędu Statystycznego - Banku Danych Lokalnych opublikowanego na stronie <https://bdl.stat.gov.pl/>

W przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki, wyniósł on w podobszarze „Sielpia Wielka” 36,26, co jest wynikiem niższym niż średnia dla całej gminy - 44,13.

Nie mieszkają tu żadni **wnioskodawcy projektów do budżetu obywatelskiego**, takich projektów w tym obszarze nie zaproponowano (na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Miasta i Gminy Końskie).

W roku 2020 odnotowano tu 291 wypożyczeń książek z biblioteki publicznej (na podstawie danych otrzymanych z Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Końskie) - jest to znaczny spadek, w poprzednich latach wypożyczano książki ponad 400 razy rocznie. Zapewne jest to wynik pandemii Covid-19.

W obszarze nie jest zarejestrowana żadna organizacja pozarządowa.

Subiektywna ocena życia publiczno - kulturalnego mieszkańców przebadana została za pomocą ankiet diagnostycznych, które wypełniło aż 75 osób, w tym 9% mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Wyniki ankiet ujęto w odrębnym rozdziale (str. 90). Mieszkańcy wykazują aktywne zainteresowanie swoim obszarem - na spacer diagnostyczny po podobszarze rewitalizacji (opisany na str. 81) stawiało się około 10% mieszkańców podobszaru.

Edukacja

Poziom edukacji przeanalizowano na podstawie wywiadów pogłębionych z dyrektorami szkół, psychologami oraz pedagogami szkolnymi oraz wyników egzaminów ósmoklasisty.

Dzieci mieszkające w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” uczęszczają do Zespołu Placówek Oświatowych w Nieświniu. Wywiady pogłębione wykazały, że we wszystkich szkołach w gminie Końskie zaobserwowano poniższe zjawiska.

Sytuacja uczniów zależy jest głównie od możliwości, chęci i zainteresowania rodziców. Zauważalny jest brak zainteresowania rodziców - nieobecność na wywiadówkach, nie zaglądają do dziennika internetowego. Dzieci potrafią zając się same sobą za pomocą telefonu i internetu, natomiast rodzice nie potrafią monitorować zachowań dzieci w internecie. Narasta problem uzależnienia dzieci od telefonu i wzrost bierności (oraz w niektórych przypadkach nadwagi i otyłości). Zmiany ostatnich lat (pandemia covid-19, towarzysząca jej zmiana systemu nauczania na naukę zdalną, wojna w Ukrainie, rosnące uzależnienie od internetu) spowodowały narastające problemy psychiczne dzieci, obniżony nastrój, depresję, zaburzenia lękowe, agresję, nawet samookaleczanie czy próby samobójcze. Organizowane są spotkania z rodzicami dotyczące profilaktyki - zachowań w sieci, dietetyki itd, ale przynoszą one niewielkie efekty. Gwałtownie wzrasta potrzeba wsparcia psychologicznego dzieci, natomiast obecnie zapewnione etaty psychologów umożliwiają wyłącznie udzielanie doraźnej pomocy, nie dając możliwości regularnych działań terapeutycznych (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje psychologów i psychoterapeutów jako zawód deficytowy).

Wskazuje się również problemy z zapewnieniem kadry nauczycielskiej, zarówno nowych nauczycieli wchodzących do zawodu (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje również nauczycieli nauczania początkowego, przedmiotów ogólnokształcących oraz zawodowych jako zawód deficytowy)

Brakuje możliwości przeznaczenia godzin na wszelkiego rodzaju zajęcia dodatkowe, zarówno wyrównawcze, jak i rozwijające dodatkowe i szczególne umiejętności uczniów. Brakuje obecności organizacji III sektora w szkołach (z wyjątkiem harcerstwa oraz organizacji sportowych).

Wyniki egzaminów ósmoklasisty uwzględniono jako wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty w jednostce z języka polskiego, matematyki i języka obcego. Po analizie danych z kolejnych lat, otrzymanych od Wydziału Edukacji UMiG Końskie, zdecydowano o wykorzystaniu wyników z roku szkolnego 2018/19. Późniejsze dane wykazywały zakłócenia wyników ze względu na zmiany w systemie edukacji (nauka zdalna) wywołane przez pandemię COVID19 - a więc uznano je za niemiarodajne.

Średni wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języka obcego w gminie Końskie wyniósł 78 punktów. W podobszarze „Stara Kuźnica” wskaźnik ten osiągnął jedną z najniższych wartości w gminie - 52,5 punktu.

W Zespole Placówek Oświatowych w Nieświniu dodatkowo wskazano poniższe potrzeby: remont kuchni, podłóg w 8 klasach, 2 łazienek, budynków gospodarczych, pomieszczenia socjalnego, renowacja i doposażenie placu zabaw, przebudowa 2 sal dydaktycznych na pracownie z zapleciami.

Analiza pozostałych zjawisk negatywnych

W niniejszej części przeanalizowano 4 sfery: gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Zjawiska te mają różne znaczenie i zróżnicowane oddziaływanie na mieszkańców i użytkowników podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica”.

Sfera gospodarcza

Zjawisko aktywności gospodarczej w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” przeanalizowano na podstawie trzech wskaźników aktywności gospodarczej:

- liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2020 r.,
- liczby podmiotów wykreślonych z CEIDG w 2020 r.,
- liczby podmiotów o działalności wyspecjalizowanej wpisanych do CEIDG na koniec 2020 r.

Wskaźniki opracowano na podstawie danych z raportu gminnego o przedsiębiorcach działających na terenie gminy wygenerowanego przez UMiG Końskie z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” w rejestrze CEIDG w 2020 r. figurowało 6 aktywnych podmiotów. **Wskaźnik liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 2,73**, o połowę mniej niż średnia dla gminy - 5,76.

W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” z rejestru CEIDG w 2020 r. wykreślono 2 podmioty. **Wskaźnik liczby podmiotów wykreślonych z CEIDG w 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 0,91**, czterokrotnie więcej niż średnia dla gminy - 0,27.

W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” w rejestrze CEIDG w 2020 r. nie figurowały żadne **podmioty o działalności wyspecjalizowanej**, określonej na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, uwzględniając dział „M” (grupy 69 - 75) - działalność profesjonalną, naukową i techniczną, oraz dział „J” (grupy 58 - 63) - informację i komunikację.

Sfera środowiskowa

Zjawiska związane ze środowiskiem w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” przeanalizowano na podstawie trzech wskaźników:

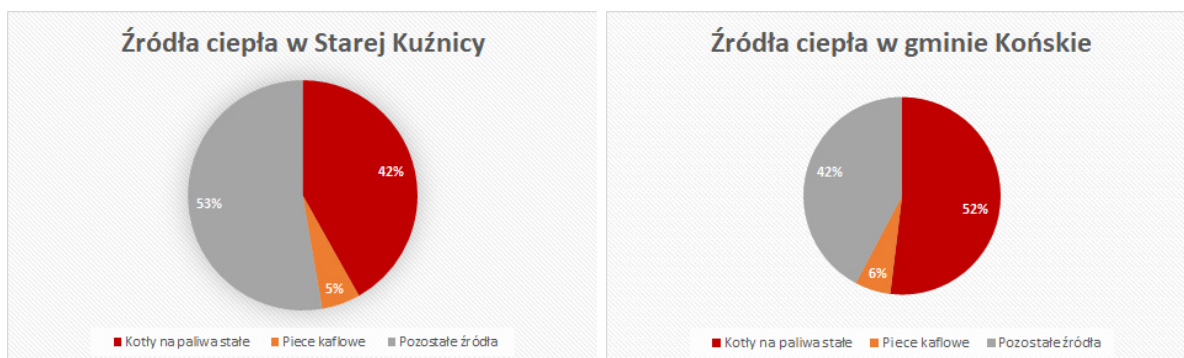
- liczby zbiorników bezodpływowych na nieczystości (dane otrzymane od UMiG Końskie),
- powierzchni terenów utwardzonych w jednostce na 100 mieszkańców danej jednostki (na podstawie map pokrycia terenu udostępnianych przez POLSA - Polską Agencję Kosmiczną),
- udziału pieców na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła (na podstawie danych otrzymanych od UMiG Końskie).

Zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe stanowią potencjalne zagrożenie dla środowiska - ich rozszczelnienie może skutkować zatruciem gleby i wód (szczególnie niebezpieczne w przypadku sąsiedztwa studni), a promień skażenia zależy od rodzaju gleby. W gminie Końskie jest 701 takich zbiorników. W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” nie występują takie zbiorniki.

Wskaźnik powierzchni terenów nieprzepuszczalnych [ha] na 100 mieszkańców jednostki służy zobrazowaniu stopnia przekształcenia środowiska naturalnego w jednostce, nawierzchnie przepuszczalne pełną bowiem istotne funkcje ekosystemowe regulujące mikroklimat w danej jednostce. Wskaźnik opracowano go na podstawie klasyfikacji pokrycia terenu udostępnianej przez Polską Agencję Kosmiczną ze scen satelitarnych Sentinel-2 z 2020 r. Dane te sporządzone są w rozdzielczości 10mx10m. Jako tereny nieprzepuszczalne określono kategorię obszarów antropogenicznych. Wskaźnik powierzchni obszarów nieprzepuszczalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki ma w całej gminie średnią wartość 1,54 ha/ 100 mieszk. W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” wynosi on zaledwie 0,33 ha/100 mieszk.) - obszar zamieszkuje niewielka liczba mieszkańców. W wartościach bezwzględnych oznacza to 0,72 ha terenów utwardzonych, co jednak stanowi zaledwie 0,05 % powierzchni obszaru, którego większość stanowią lasy i zalew.

Wskaźnik procentowy udziału kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła służy określeniu skali problemu emisji. Wskaźnik opracowano na podstawie deklaracji składanych przez właścicieli i zarządców nieruchomości do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Źródłem największej skali emisji tlenu węgla, lotnych związków organicznych, pyłów i tlenków azotu do atmosfery są kotły na paliwo stałe.

W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” zgłoszonych zostało 129 deklaracji źródeł ogrzewania, z czego 61 to kotły na paliwo stałe (w tym piece kaflowe). Stanowi to prawie połowę (47%) wszystkich zgłoszonych źródeł - co jest bardzo wysokim wskaźnikiem, jednak i tak niższym od średniej wartości w gminie wynoszącej aż 58%.

Sfera funkcjonalno - przestrzenna

Zjawiska funkcjonalno - przestrzenne w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” przeanalizowano na podstawie spacerów diagnostycznych z mieszkańcami oraz na podstawie:

- procentowego udziału liczby osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki,
- procentowego udziału mieszkańców bez dostępu do kompleksów zieleni wysokiej w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki,
- powierzchni [ha] kompleksów zieleni wysokiej przypadającej na 100 mieszkańców jednostki,
- pokrycia planistycznego podobszaru,
- struktury własności podobszaru.

Dane wyjściowe otrzymano z Urzędu Miasta i Gminy Końskie.

Spacer diagnostyczny po Starej Kuźnicy w ramach prac nad gminnym programem rewitalizacji rozpoczął się w sobotę, 3 grudnia, o godzinie 10:30 przy Zabytkowej Kuźni Wodnej. Spacer trwał 1,5 godziny, przeszliśmy po miejscowości i na plażę do altan. W spacerze udział wzięło około 20 osób, w tym przedstawiciele UMiG końskie z zastępcą burmistrza Marcinem Zielińskim na czele, przedstawiciele wykonawcy, przedstawiciele mediów lokalnych oraz kilkanaście zainteresowanych osób.

W trakcie spaceru zebrano od mieszkańców poniższe uwagi i propozycje zmian:

- potrzeba przekazania na rzecz gminy zabytkowej Kuźni Wodnej (w celu remontu i zaadaptowania na jakąś funkcję) oraz całej nieruchomości zawierającej w sobie również staw,, prośba do gminy o organizację spotkania z likwidatorem NOTu i kolejną próbę przyspieszenia procesu przekazania własności zabytku (UMiG stara się o przekazanie obiektu od 2017 r.)
- przekazano, że za zabytkową kuźnię znajduje się wejście pod ziemię dla partyzantów - żołnierzy Nurta
- podniesiono aspekt utrzymania obiektów hydrotechnicznych,
- Dyrektor Muzeum w Małcu dr Maciej Chłopek zwrócił uwagę na konieczność zachowania autentyczności miejsca, określił stan obiektu jako najprawdopodobniej zadowolający, zaproponował model odnowy obiektu i dalszego nim zarządzania we współpracy z mieszkańcami (we współpracy np. z kołem gospodyń wiejskich, które możnaby zawiązać, lub proponując agroturystykę), zwrócił również uwagę na możliwość wykorzystania źródlanej wody ze Stoczku koło Ieśniczówki (browar) oraz terapeutyczne i rekreacyjne aspekty przestrzeni muzealnych i zabytkowych (np spa), Muzeum w Oliwie jest podobne do Starej Kuźnicy

- zbiornik jest wykorzystywany do morsowania - pomimo zakazu kąpieli
- mieszkańcy zauważyli, że obecnie zbiornik wodny funkcjonuje jako weekendowe miejsce
- zaproponowano odnowę infrastruktury szlaków pieszych (Piekielny Szlak) przechodzących przez Starą Kuźnicę w celu wzmocnienia potencjału turystycznego
- są prowadzone próby wprowadzenia inwestycji społecznych wokół stawu ale problemem jest własność nieruchomości
- obecnie samochodem da się wjechać na samą plażę - mieszkańcy określili to jako problematyczne; od północy można wjechać leśną drogą, samochody pozostawiane są w lecie lub na plaży, natomiast część korzystających wjeżdża po ścieżce okalającej zbiornik wodny (obecnie postawiono przed mostem słupek uniemożliwiający wjazd, należy lepiej ograniczyć możliwość przejazdu przez groble/most do miejsca, gdzie grillują, wykluczyć możliwość wjazdu samochodem w strefę rekreacyjną wokół stawu)
- Zorganizować bezpieczny parking w okolicy stawu ale nie tam gdzie plażują
- Kierowcy samochodów często skracają sobie drogę jeżdżąc przez lasy
- woda w zbiorniku jest czysta ale chłodna (krystalicznie czysta woda ze źródła), należy przeczyszczyć dno stawu – odmulić przy wlocie rzeczki, w okolicy plaży zanieczyszczenie odpadami z plaży
- brak możliwości kąpieli (utonięcie podczas zabawy sylwestrowej)
- konieczna jest odnowa obszaru przy plaży, wymiana piasku, i wprowadzenie tam toalety, większych koszy na śmieci i uporządkowanie terenu wokół zbiornika, z uniemożliwieniem wjazdu samochodem, dotarcie do plaży wózki na monety
- teren nie jest odpowiednio sprzątny – zwłaszcza problem w miesiącach letnich kiedy dużo imprez
- Ludzie raczej nie śpią w namiotach nad stawem ale zdarzają się kampery – 2/3 na rok. Brak bazy noclegowej.
- lasy i plaża rozjeżdżone przez quady
- ruch rowerowy z kierunków: Piaski, Smarków, Stąporków, Kozia Wola, Piła, przez lasy, w okolicy dużo szlaków rowerowych, PTTK organizuje rajdy rowerowe
- Odwiert Wód Mineralnych - Stoczek koło leśniczówki

- dostępność komunikacyjna - trudność dotarcia pracy na 6:00 (pierwszy bus później) - UMIG posiada analizę komunikacyjną, brak weekendowych kursów (w tym w wakacje)
- w Starej Kuźnicy brak dzieci - tylko 2 osoby
- brak świetlicy! nie ma miejsca spotkań, spotkania z mieszkańcami odbywają się w altance na Drutarni. Zasugerowano wykorzystanie pomieszczenia w budynku rejestrowym Starej Kuźni.
- na wysokości posesji 21/27 - przewężenie drogi, strefa zamieszkania - niebezpieczne miejsce, potrzeba progu zwalniającego

Procentowy udział liczby osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki obliczono biorąc pod uwagę możliwość pieszego dojścia do najbliższego obiektu kultury (obejmującego domy kultury, biblioteki, teatry, kina i muzea) w czasie 15 minut - czyli 1250 m. W ten sposób wskazano liczbę osób zamieszkałych poza izochroną dojścia, a więc pozbawionych możliwości codziennego korzystania z obiektów kultury. Należy również zauważyć, że mieszkańcy całej gminy mają możliwość okazjonalnego dojazdu do obiektów kultury, takich jak muzea czy teatry, natomiast nie jest to element brany pod uwagę ponieważ omawiany tu wskaźnik określa codzienną dostępność lokalnej kultury.

W 18 jednostkach żaden mieszkaniec nie ma dostępu do żadnego obiektu kultury. Są to: Pomorzany, Stadnicka Wola Bedlenko, Sworzycze, Trzemoszna, Bedlno, Brody, Przybyszowy, Wincentów, Paruchy, Gatniki, Wąsosz, Niebo-Piekło, Izabelów, Młynek Nieświński, Baczyna, Stara Kuźnica i Małachów. W 10 jednostkach wszyscy mieszkańcy mieszkają w odległości mniejszej niż 15 minut spaceru do obiektu kultury.

Procentowy udział liczby osób nieposiadających bezpośredniego dostępu do kompleksów zieleni wysokiej w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki obliczono biorąc pod uwagę możliwość pieszego dojścia do najbliższego skupiska zieleni wysokiej w czasie 5 minut spaceru (nie dalej niż 417 m). Tereny zapewniające możliwość korzystania rekreacyjnego ze skupisk zieleni wysokiej (określonych jako lasy, zadrzewienia i zagajniki) - zróżnicowano w zakresie wielkości: w granicach miasta Końskie uwzględniono dostęp do wszystkich takich obszarów, natomiast poza miastem wzięto pod uwagę wyłącznie dostępność do kompleksów zieleni wysokiej o łącznej powierzchni co najmniej 3 ha.

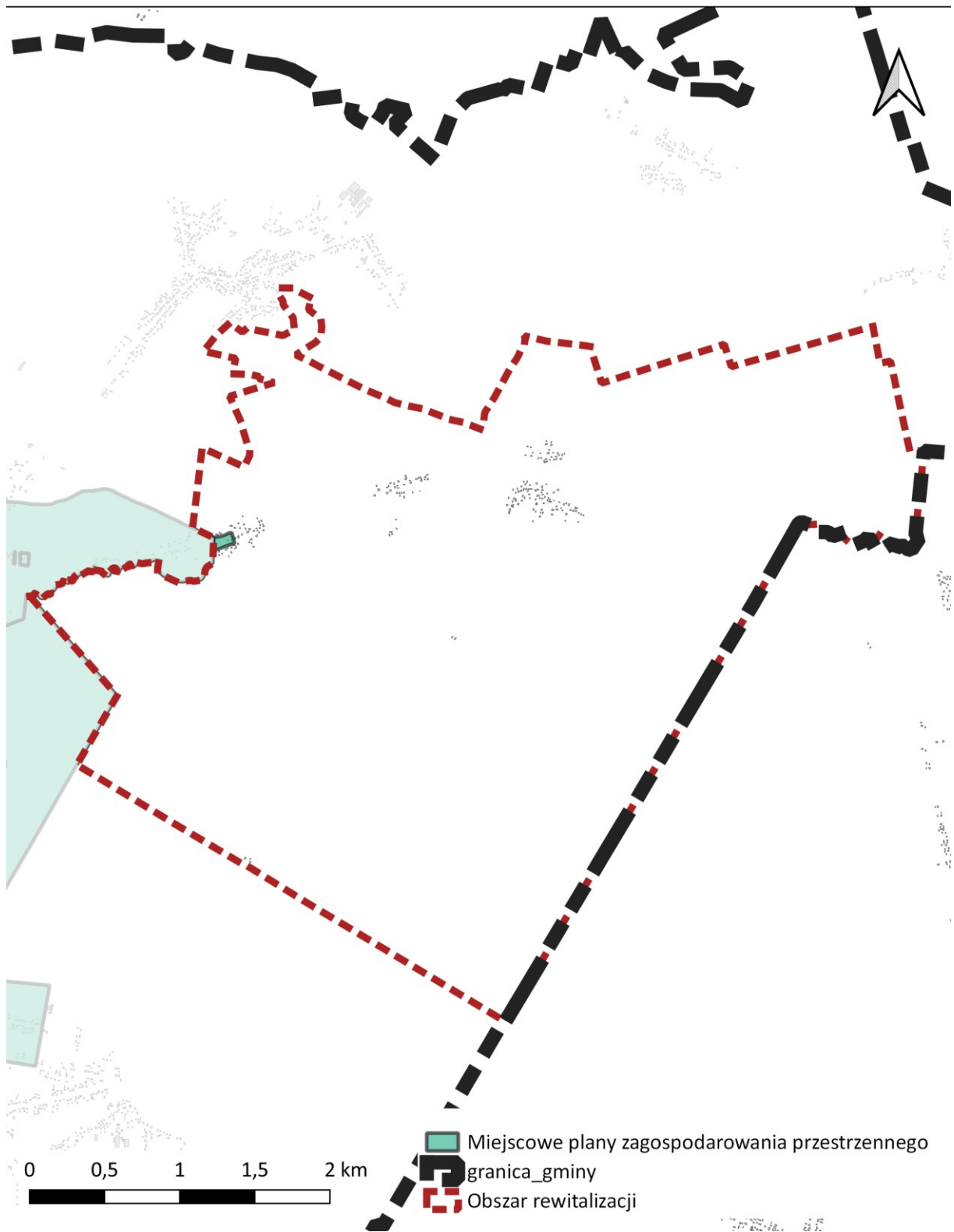
Wskaźnik łącznej powierzchni kompleksów zieleni wysokiej przypadającej na 100 mieszkańców jednostki obliczono na podstawie skupisk zieleni wysokiej (określonych jako lasy, zadrzewienia i zagajniki) - w mieście - wszystkich, a w granicach gminy - o wielkości kompleksu powyżej 3ha.

W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” wskaźnik ten wynosi 637,37 ha/100 mieszk. (63737 m²/osobę), co jest jedną z najwyższych wartości w gminie. Mieszkańcy tego obszaru mają bezpośredni dostęp do ogromnych terenów leśnych.

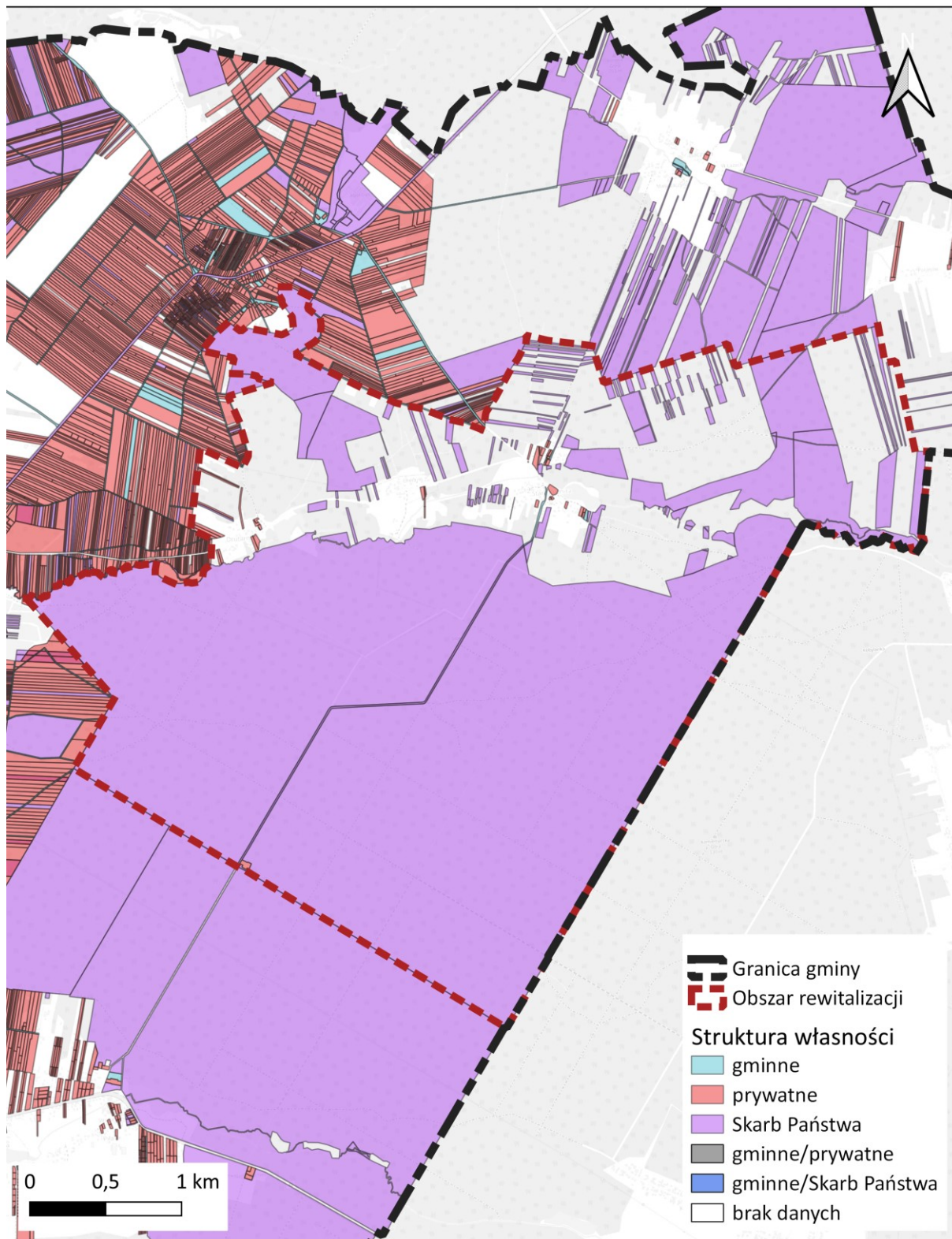
Pokrycie planistyczne dla podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” jest niskie i wynosi poniżej 1%, znacznie poniżej średniej dla gminy, wynoszącej 9%. Ustawa o rewitalizacji zawiera szereg narzędzi skierowanych na tereny nieobjęte planami miejscowymi oraz umożliwia wykorzystanie nowych narzędzi w planach miejscowych. Tereny nieobjęte planami miejscowymi, stanowiące większość podobszaru rewitalizacji, należy uznać za kryzysowe.

Struktura własności podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” jest określona przez charakterystykę przestrzenną obszaru. Większość nieruchomości stanowią lasy, należące do Skarbu Państwa. Nieliczne nieruchomości gminne obejmują 5 działek o łącznej powierzchni 0,58 ha, co stanowi zaledwie ok. 0,03% powierzchni obszaru. Zabytkowy obiekt kuźni wodnej wraz z zalewem, centralny obiekt miejscowości - ma nieustalony stan prawny - gmina czyni starania o jego pozyskanie od 2017 r.

POKRYCIE MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W STAREJ KUŹNICY

STRUKTURA WŁASNOŚCI W STAREJ KUŹNICY

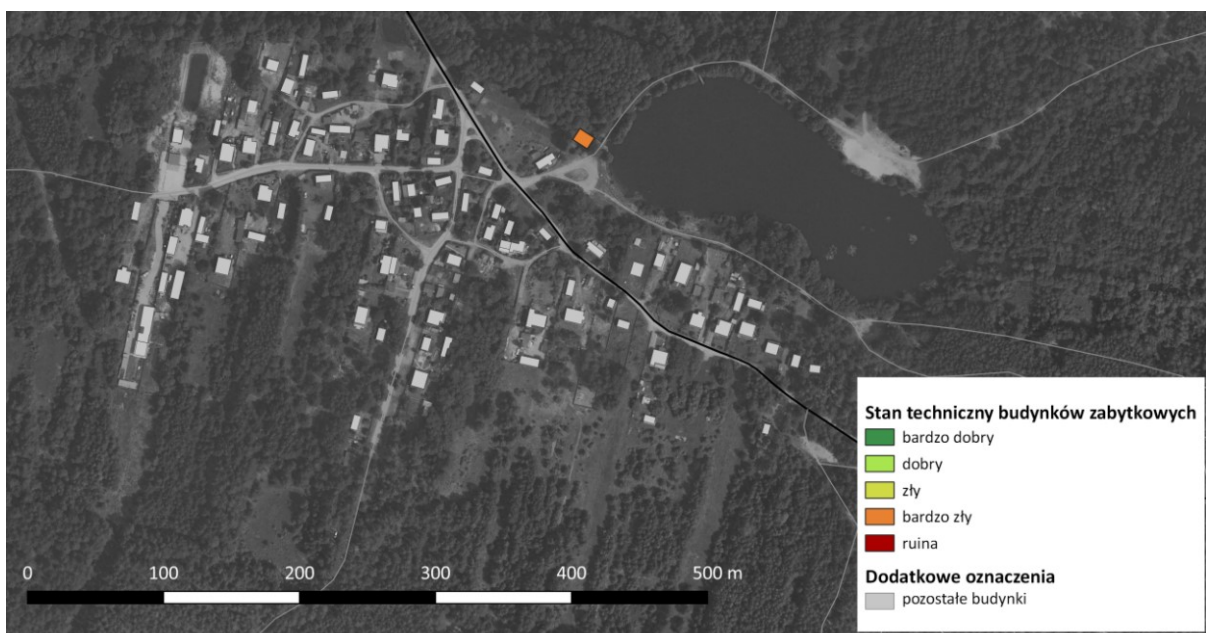

Sfera techniczna

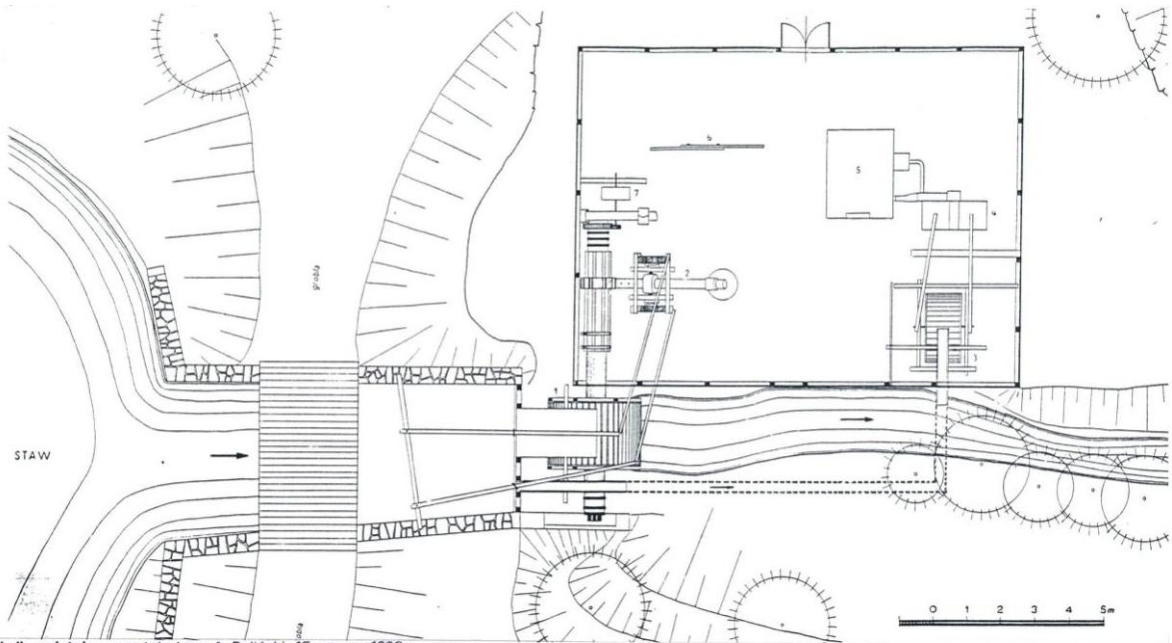
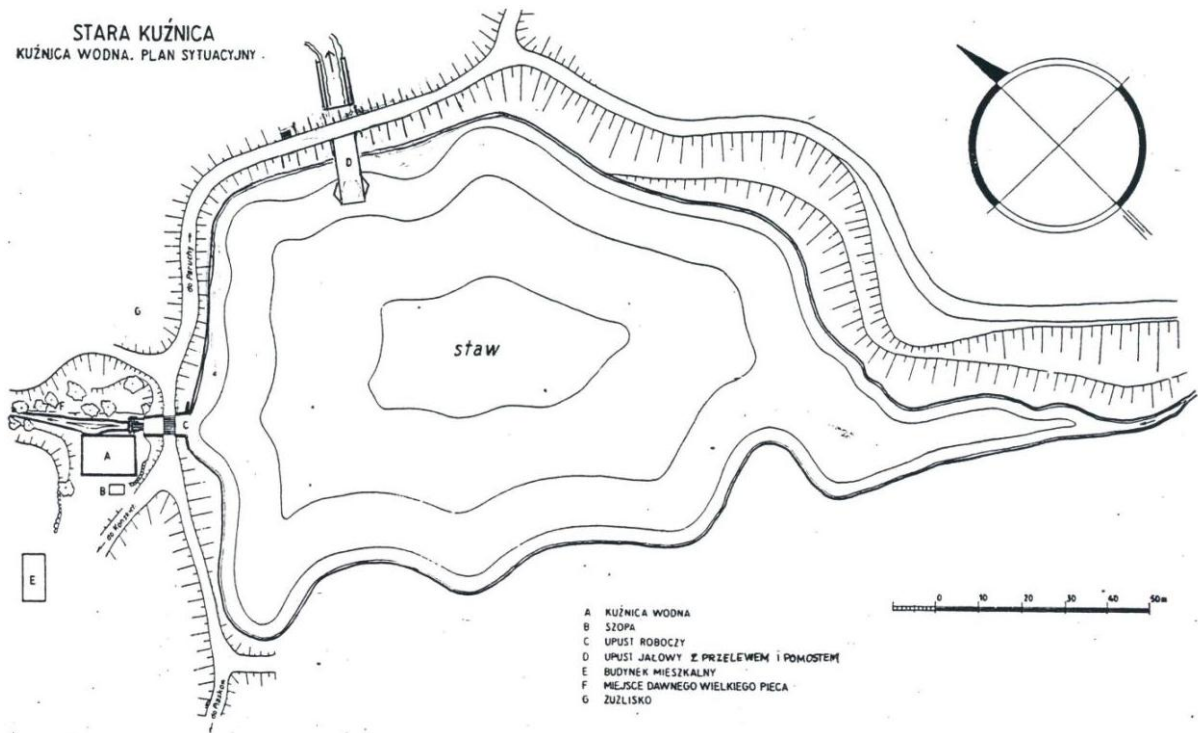
Zjawiska ze sfery technicznej w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” przeanalizowano na podstawie stanu technicznego zabytków, ze względu na brak występowania tu mieszkań komunalnych oraz budynków gminnych, ujętych w analizie podobszaru „Centrum”. Dane wyjściowe otrzymano z Urzędu Miasta i Gminy Końskie.

W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” znajduje się jeden z najstarszych zabytków przemysłowych - kuźnica wodna, o której pierwsze wzmianki pochodzą już z 1662 r. Zmodernizowana w latach 30tych XIX w., zakończyła swą działalność w 1957 r i została przekazana Muzeum Techniki NOT w Warszawie. W skład zespołu wchodzi drewniany budynek dawnej kuźni wodnej, drewniany upust jałowy w układzie wodnym kuźni, drewniany most z upustem roboczym oraz staw groblą ziemną.

Obecnie cały zespół Kuźnicy Wodnej wraz z obiektami hydrotechnicznymi wpisany jest do rejestru zabytków pod numerami 288 (1956), 658 (1972), A.492 (2010), ujęty w Gminnej Ewidencji zabytków pod numerami 225 - 228. Elementy układu są obecnie w różnym stanie zachowania: most - złym, upust jałowy - bardzo złym (w ruinie), staw - w dobrym, a dawna kuźnia - w bardzo złym. Warto zwrócić jednak uwagę, że w trakcie spaceru z mieszkańcami Dyrektor Muzeum w Maleńcu dr Maciej Chłopek określił jednak stan obiektu kuźni jako najprawdopodobniej zadowolający. Od 2017 r. Urząd Miasta i Gminy Końskie stara się o przekazanie nieruchomości obejmującej zabytkową kuźnię wodną wraz z urządzeniami i obiektami hydrotechnicznymi na rzecz gminy w celu remontu i adaptacji. W trakcie spaceru diagnostycznego mieszkańcy wyrazili duże zainteresowanie przywróceniem obiektu do dobrego stanu oraz określili kuźnię wodną jako bardzo ważny element lokalnej tożsamości i potencjał rozwojowy podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica”.

STARA KUŹNICA
KUŹNICA WODNA. PLAN SYTUACYJNY

Wkładkę złożył: mgr inż. Jerzy A. Baliński, 15 marzec 1996 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSIDZT S. Januszewski

Ustawienie maszyn i urządzeń w kuźni: 1- koło wodne nasiębnierne do napędu młota, 2- młot naciskowy, 3- koło wodne nasiębnierne do napędu miechów, 4- miechy skrzynkowe, 5- piec kuzienny, 6- nożyce do blach i prętów. (wg E. Krygiera)

Wyniki ankiet

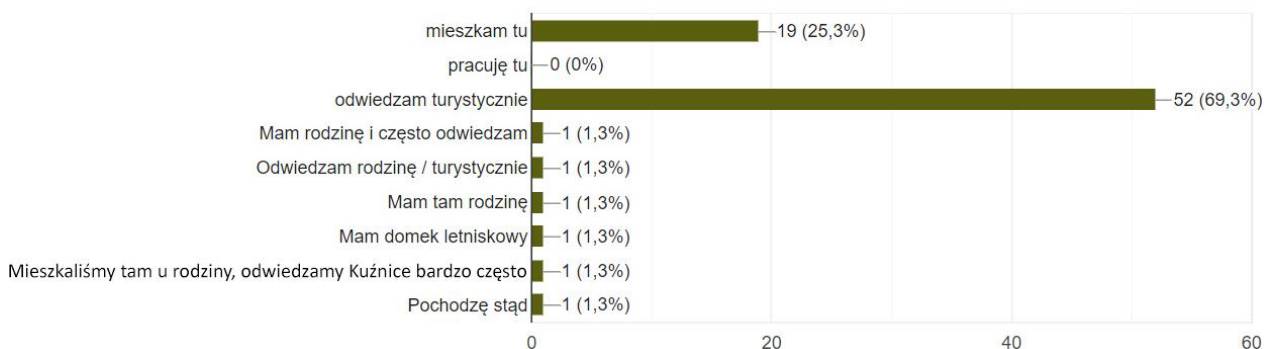
Ankiety przeprowadzono za pomocą systemu ankietowego google w dniach 14 - 21 grudnia 2022 r. Ankiety były wypełniane anonimowo. Odpowiedzi na zadane pytania udzieliło 75 osób. Poniżej znajduje się podsumowanie wyników.

PYTANIA METRYCZKOWE

Pytanie nr 1

Jakie jest Pani/ Pana powiązanie ze Starą Kuźnicą:

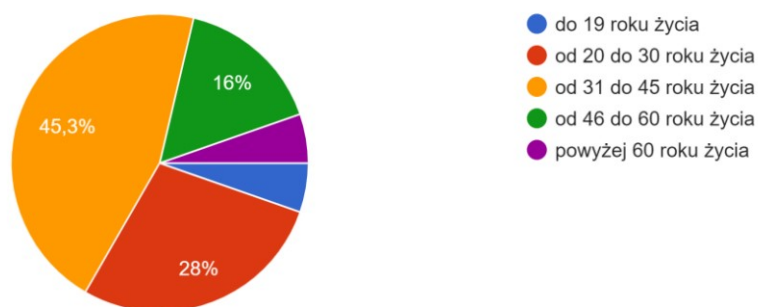
75 odpowiedzi

Pytanie nr 2

Wiek:

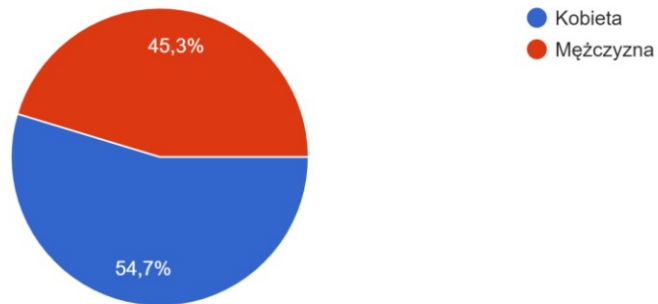
75 odpowiedzi

Pytanie nr 3

Płeć:

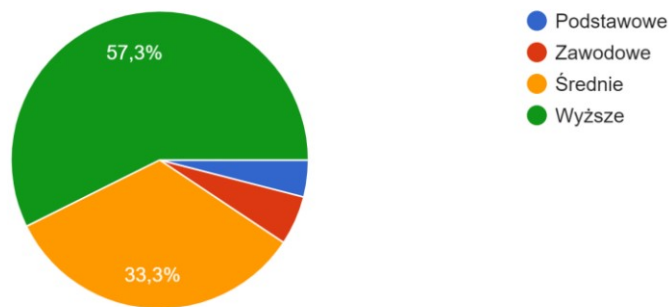
75 odpowiedzi

Pytanie nr 4

Wykształcenie:

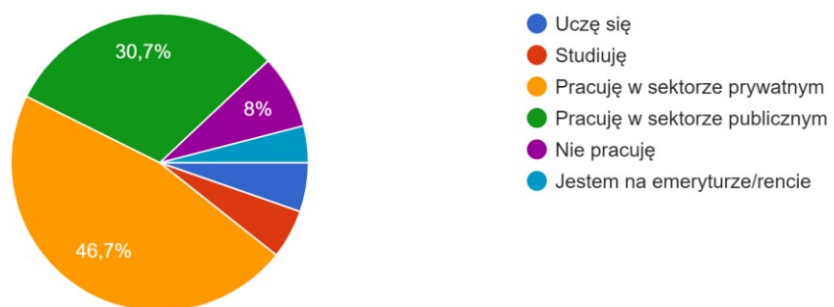
75 odpowiedzi

Pytanie nr 5

Aktywność zawodowa:

75 odpowiedzi

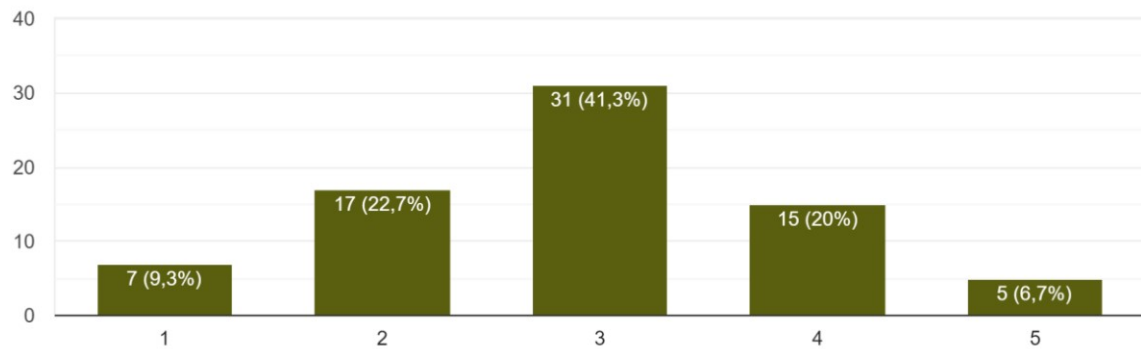

PYTANIA DOTYCZĄCE PODOBSZARU REWITALIZACJI „STARA KUŹNICA”

Pytanie nr 6

Jak ocenia Pani/ Pan jakość życia w Starej Kuźnicy?

75 odpowiedzi

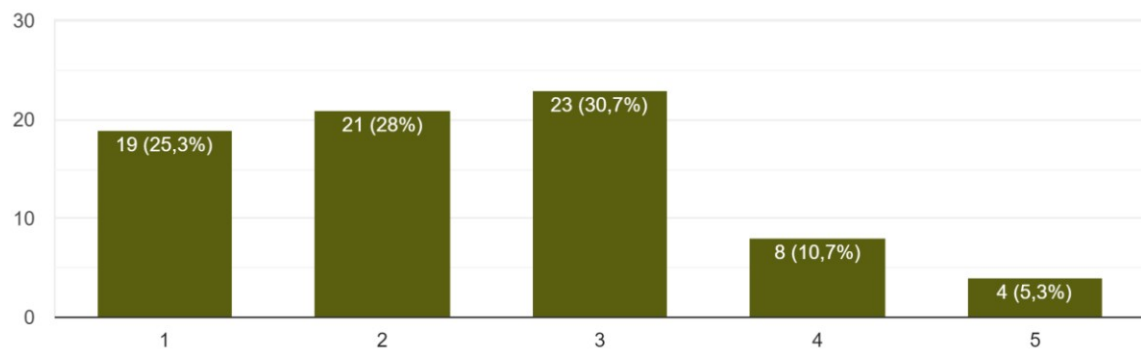

1 - zdecydowanie źle; 2- raczej źle; 3- średnio; 4 - raczej dobrze; 5 - zdecydowanie dobrze

Pytanie nr 7

Jak ocenia Pani/ Pan dostępność Starej Kuźnicy komunikacją zbiorową?

75 odpowiedzi

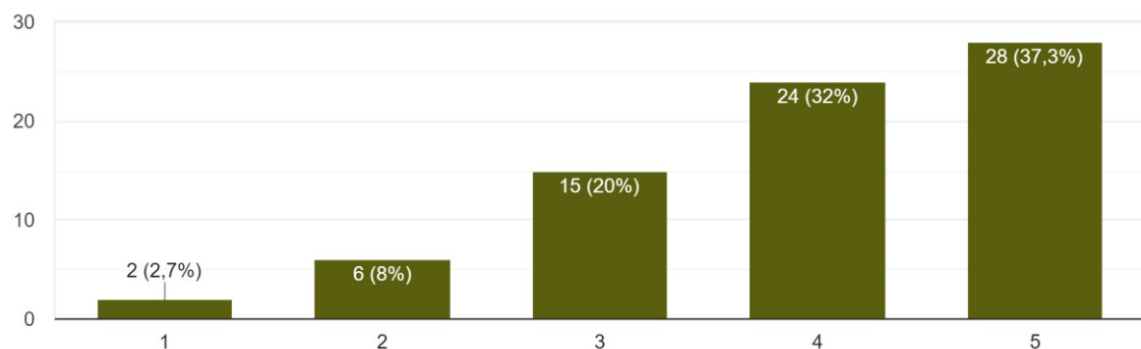

1 - zdecydowanie źle; 2- raczej źle; 3- średnio; 4 - raczej dobrze; 5 - zdecydowanie dobrze

Pytanie nr 8

Czy czuje się Pani/ Pan bezpiecznie w Starej Kuźnicy?

75 odpowiedzi

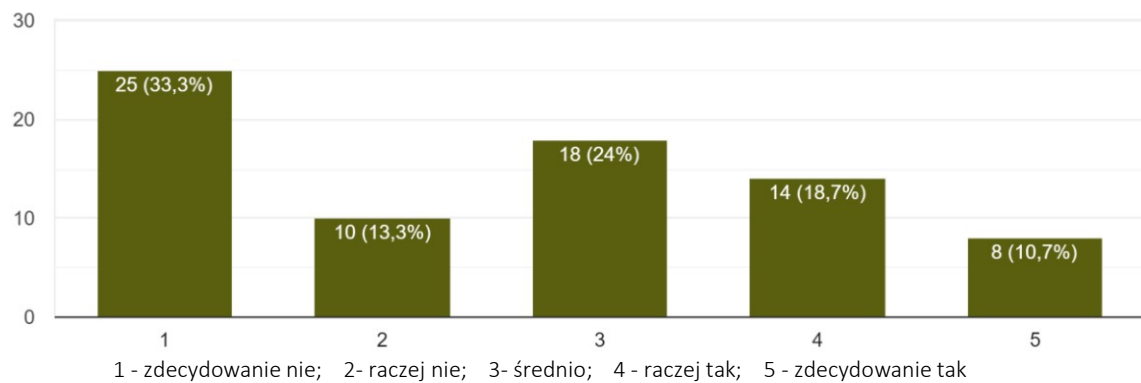

1 - zdecydowanie nie; 2- raczej nie; 3- średnio; 4 - raczej tak; 5 - zdecydowanie tak

Pytanie nr 9

Czy obawia się Pani/ Pan zmian klimatycznych i ich wpływu na Starą Kuźnicę?

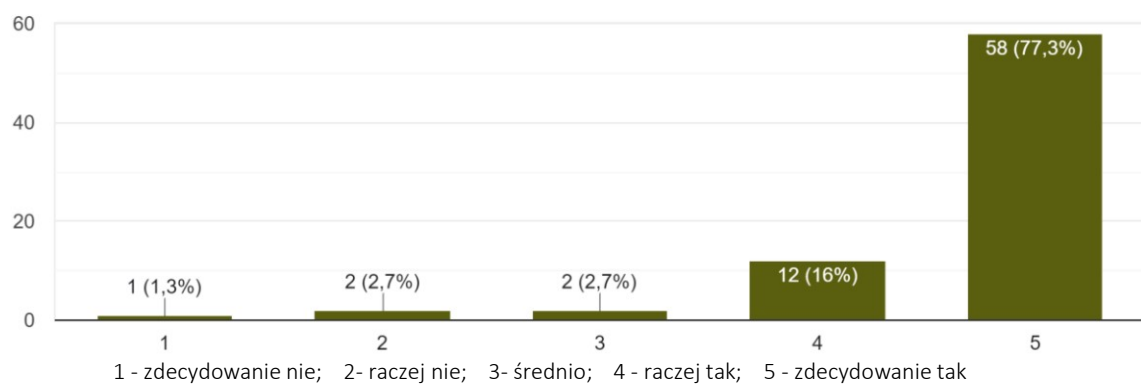
75 odpowiedzi

Pytanie nr 10

Czy zabytkowa Stara Kuźnia i zalew stanowią Pani/ Pana zdaniem potencjał rozwoju Starej Kuźnicy?

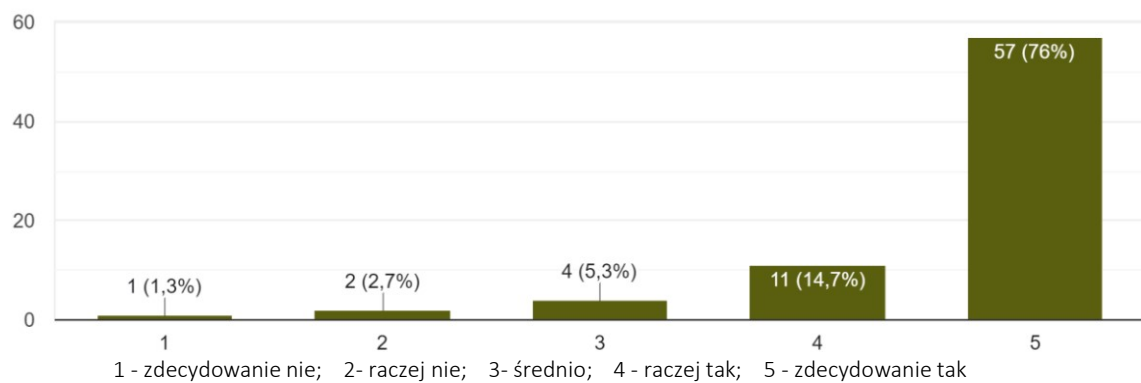
75 odpowiedzi

Pytanie nr 11

Czy bogactwo przyrodnicze stanowi Pani/ Pana zdaniem potencjał rozwoju Starej Kuźnicy?

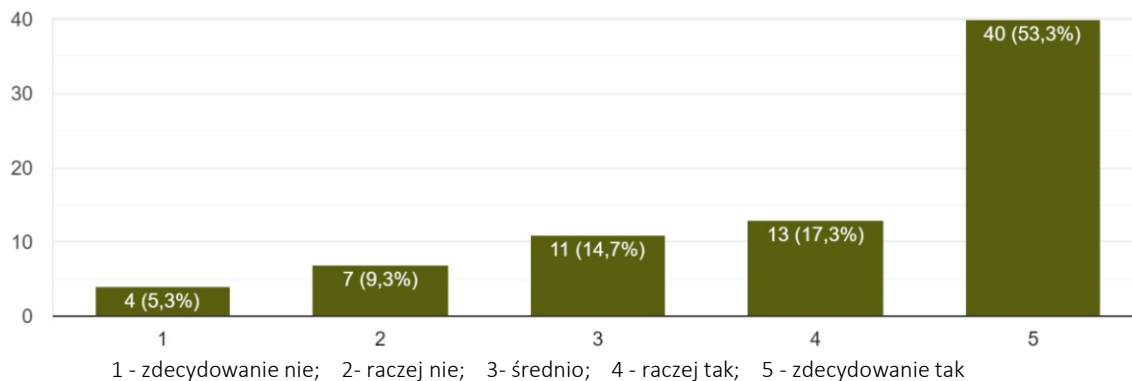
75 odpowiedzi

Pytanie nr 12

Czy Stara Kuźnica wymaga rozwoju nowoczesnej infrastruktury oraz ekologicznych i odnawialnych źródeł energii?

75 odpowiedzi

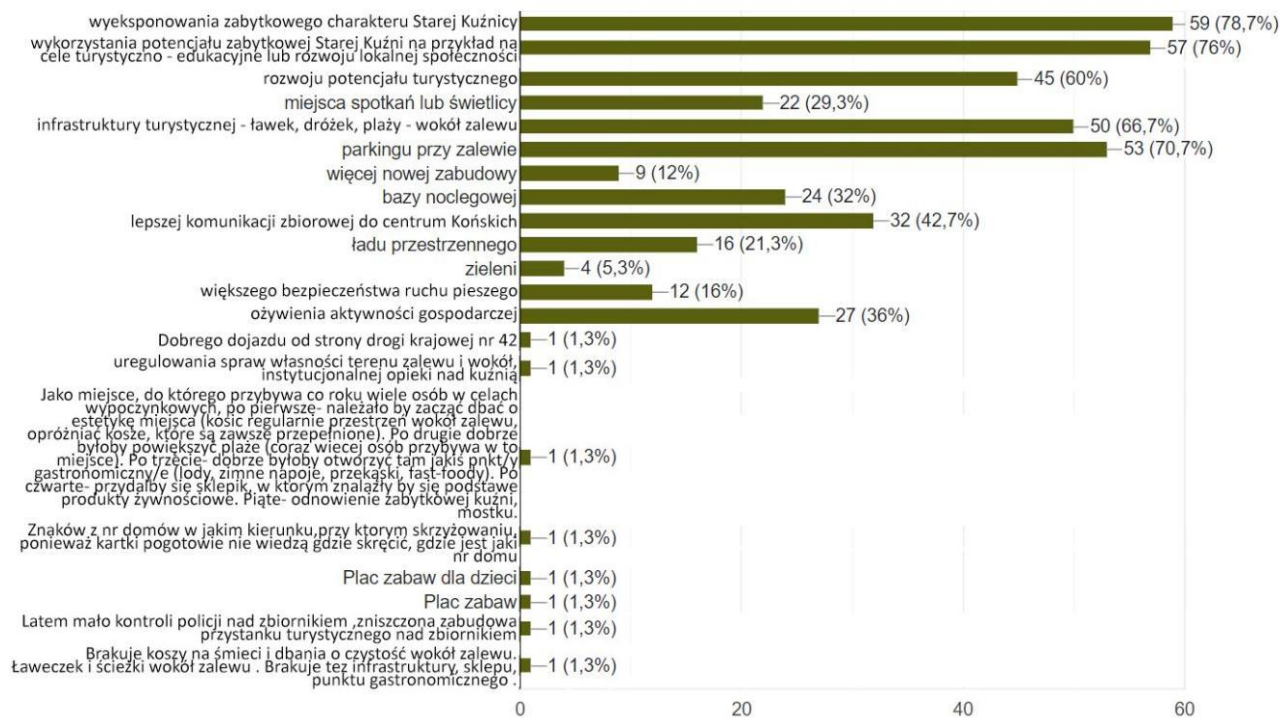

Pytanie nr 13

Czego najbardziej brakuje Pani/ Panu w Starej Kuźnicy?

(można zaznaczyć wiele odpowiedzi, a w puste pole wpisać swoje sugestie)

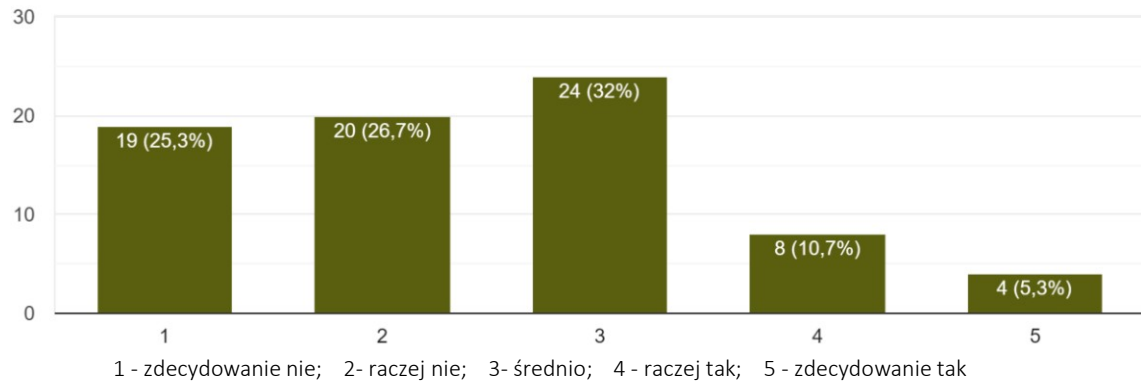
75 odpowiedzi

Pytanie nr 14

Czy jest Pani zadowolona/ Pan zadowolony z poziomu życia społecznego (kultura/ aktywizm/ sport) w Starej Kuźnicy?

75 odpowiedzi

Pytanie nr 15

Czego brakuje Pani/ Panu w życiu społecznym w Starej Kuźnicy?

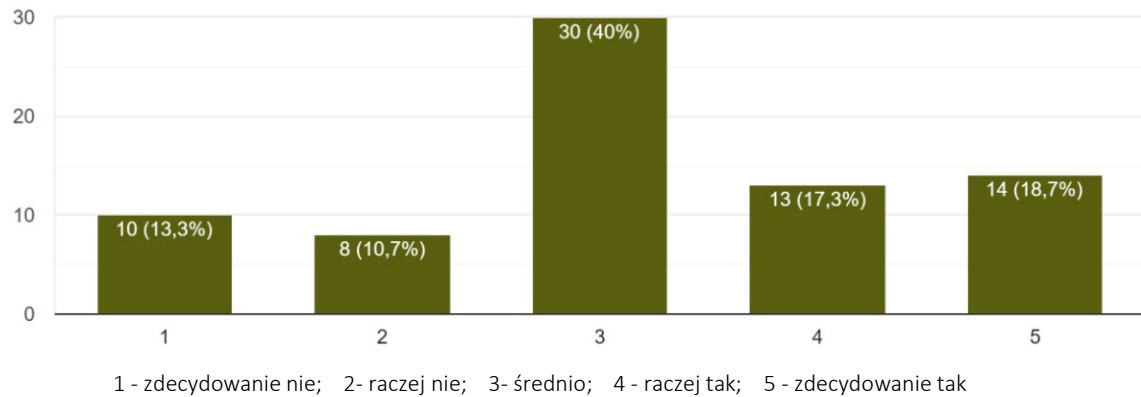
Pytanie otwarte - odpowiedzi na nie udzieliło 57 respondentów. Uwagi zostały zsyntetyzowane i podzielone tematycznie, a główne wnioski przedstawiono poniżej.

Wielu respondentów podkreśliło brak ożywienia turystycznego miejsca, konieczność odnowienia Kuźni Wodnej i obszaru wokół zbiornika wodnego (ścieżek, plaży, kąpieliska, parkingu, miejsc do leżakowania, plac zabaw dla dzieci). W ożywieniu turystycznym upatruje się możliwości rozwoju gospodarczego, chociażby stworzenia sklepu spożywczego lub baru (7 głosów), który mógłby stanowić miejsce spotkań. Osiemnaście osób stwierdziło zapotrzebowanie na integrację społeczną w miejscu spotkań - np. Świetlicy, umożliwiającej organizację lokalnych wydarzeń, jak np. sylwester czy dzień dziecka. Pięć osób stwierdziło, że niczego im nie brakuje, natomiast przeciwną opinię wyraziło ośmioro respondentów.

Pytanie nr 16

Czy byłaby Pani skłonna/ byłby Pan skłonny zaangażować się w aktywności związane z realizacją programu rewitalizacji, np. udział w organizacjach społecznych?

75 odpowiedzi

Pytanie nr 17

Jeśli ma Pani/ Pan dodatkowe spostrzeżenia, postulaty, wnioski, pomysły, które Pani/ Pana zdaniem mogą być przydatne w pracach nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Starej Kuźnicy, proszę o ich wpisanie w poniższe pole.

Pytanie otwarte - odpowiedzi na nie udzieliło 42 respondentów. Wykazali oni bardzo dużą zbieżność odpowiedzi i propozycji rozwoju Starej Kuźnicy, nakreślając spójną wizję przyszłości tego miejsca. Uwagi zostały zsyntetyzowane i podzielone tematycznie, a główne wnioski przedstawiono poniżej.

Odnotowano wiele głosów za wykorzystaniem potencjału turystycznego Starej Kuźnicy, również w oparciu o zabytkowy charakter, ale jednocześnie podkreślono konieczność zachowania jego dzikiego/ naturalnego charakteru, z jak najmniejszą ingerencją w perłkę krajobrazową tak, aby mogła pozostać miejscem spokojnego odpoczynku pośród natury. Określono grupę docelową jako tych, którzy nie akceptują tłoku w Sielpi. Podkreślono możliwości rozwoju Starej Kuźnicy z zastosowaniem rozwiązań ekologicznych (materiały z drugiego obiegu, pozyskiwanie energii z wody) i ekonomicznych- prostych środków i metod, przy partycypacji społecznej (zapropionowano włączenie dzieci i domu kultury oraz różnych instytucji).

Połowa respondentów określiła potrzebę uratowania i wykorzystania potencjału zabytkowej Kuźni Wodnej. Określono ją jako potencjał turystyczny i rozwojowy Starej Kuźnicy. Zapropionowano:

przejęcie przez gminę, znalezienie inwestora który wykupi to miejsce, odrestaurowanie zabytku, w tym mostu, udostępnienie dla zwiedzających, oznakowanie zabytku, stworzenie ścieżki edukacyjnej o tematyce technologiczno - historycznej, uruchomienie młyna, rozpoczęcie produkcji energii wodnej (generatory prądu zasilane wodą), wykorzystanie tak wyprodukowanej energii na cele własne obiektu a także na zasilanie latarni, ładowanie rowerów/aut elektrycznych, ogólnodostępne gniazdko 220 v/USB zgodnie z polityką zrównoważonego rozwoju. Wskazano konieczność rozwoju kuźni w powiązaniu z zalewem.

Ośmioro respondentów wskazało konieczność oczyszczenia zalewu, zaproponowano też powiększenie zalewu w stronę Piasku, przepławkę dla ryb, odmulenie, podniesienie brzegu dla wędkarzy. Kolejnych ośmioro respondentów wskazało konieczność poszerzenia i oczyszczenia plaży. Zaproponowano zagospodarowanie terenu wokół zalewu - budowę parkingów, oświetlenia, ścieżek, więcej ławek, stolików, koszy, remont Altan, miejsce na ognisko, ekologiczny plac zabaw dla dzieci w lasu przy plaży w oparciu o dawanie drugiego życia niepotrzebnym przedmiotom, boisko do siatkówki. Wskazano potrzebę sanitariatów, prysznic i źródła czystej wody. Zaproponowano ograniczenie wjazdu pojazdów.

Sześcioro respondentów wskazało potrzebę stworzenia niewielkiego zaplecza gastronomicznego, np. kawiarni, sklepu/kiosku spożywczego. Zaproponowano również organizację imprez i stworzenie warunków do pojawienia się bazy noclegowej. Wskazano potrzebę zwiększenia dostępności komunikacją publiczną oraz realizacji oświetlenia we wsi i zadbanie o bezpieczeństwo pieszych. Zaproponowano promowanie aktywnej turystyki, oznakowanie szlaków, stworzenie mapy szlaków, utworzenie ścieżek rowerowych (w tym do wsi Piasek i Paruchy). Podkreślono konieczność dbałości o czystość obszaru. Wskazano na brak świetlicy wiejskiej.

Analiza potencjałów lokalnych

Lokalne potencjały to zjawiska i zasoby, które niosą w sobie możliwość rozwoju podobszaru rewitalizacji, a zrealizowane - mogą niwelować negatywne zjawiska lub wzmacniać pozytywne aspekty podobszaru rewitalizacji. Określono je na podstawie wszystkich elementów niniejszej diagnozy, a także spacerów z mieszkańcami, ankiet oraz wizji lokalnych i dodatkowych analiz przeprowadzonych przez zespół opracowujący diagnozę.

Oznaczenie	Lokalny potencjał	Możliwości wykorzystania
SK -R1	Zabytkowa kuźnia wodna	Należy dążyć do pozyskania zabytkowego obiektu - może on posłużyć do rozwoju turystyki, tworzenia miejsc pracy, wzmacniania lokalnej tożsamości oraz jako miejsce spotkań lokalnej społeczności.
SK - R2	Know - how w zakresie tworzenia i prowadzenia nowoczesnej instytucji muzeum w obiekcie przemysłowym (Maleniec) opartego na lokalnych zasobach i tradycjach	Możliwości wsparcia w procesie rozwoju Muzeum Zagłębia Staropolskiego
SK -R3	Zalew i część wypoczynkowa - altany	Może służyć do rozwoju turystyki z poszanowaniem naturalnego charakteru otoczenia.
SK -R4	Zabytkowy i spokojny charakter miejscowości	Może służyć do wzmacniania poczucia lokalnej tożsamości oraz slow-turystyki, układ przestrzenny zawiera kluczowe elementy takie jak przystanek, parking, zabytkowa kuźnia, tereny piesze, altany nad wodą, uliczki o spokojnym charakterze, przestrzenie piesze, drewniana zabudowa - które krystalizują układ przestrzenny miejscowości i dają możliwość zachowania historycznego charakteru obszaru. Duży potencjał wykorzystania lokalnych wzorców

		architektonicznych do wzmacniania lokalnego charakteru - realizacji ścieżek, altan, przystanków, czy budowy nowych obiektów zgodnie z duchem zabytkowej zabudowy. Spokojny charakter miejscowości jest potencjałem, który należy zachować w procesie rewitalizacji.
SK -R5	Dostęp do dużych terenów leśnych i szlaków rowerowych, połączenie przez green velo z innymi obiektami przemysłowymi na terenie gminy Końskie	Może wzmacniać potencjał turystyczny miejscowości, przez połączenie oddziaływania obiektów można wzmacniać potencjał turystyczny całego szlaku obiektów zagłębia staropolskiego.
SK -R6	Rozwój turystyki	Może być zarzewiem rozwoju gospodarczego miejscowości, budowy jakościowej bazy noclegowej
SK -R7	Potencjał lokalnej społeczności i osób starszych	Możliwy do wykorzystania w budowaniu ekonomii społecznej.
SK -R8	Istniejący przystanek komunikacji zbiorowej	Potencjał wzmocnienia połączeń z centrum Końskich.
SK -R9	Źródło wody pitnej	Możliwe do wykorzystania w produkcji lokalnej żywności, wartość turystyczna.